

Vergadering Algemeen Bestuur 6 juli 2022

Agendapunt 6.1 Ontwerp Jaarstukken 2021

De Ontwerp Jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Haaglanden bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening zijn op 6 april 2022 door het Dagelijks Bestuur vastgesteld. De onafhankelijke accountant heeft de jaarstukken voorzien van een goedkeurende verklaring, welke is opgenomen in de voorliggende jaarstukken.

In de jaarrekening is een bedrag van € 669.700 met de individuele deelnemers afgerekend/verrekend op basis van de door het AB bij besluit van 26 juni 2019 vastgestelde methodiek nacalculatie. Een overzicht van de deelnemersbijdrage over 2021 na afrekening/verrekening nacalculatie inclusief additionele opdrachten is opgenomen in tabel 15 van de Ontwerp Jaarstukken 2021.

De ontwerp jaarrekening 2021 sluit met een batig saldo van € 745.700.

Voorgesteld wordt van het rekeningresultaat van € 745.700 te bestemmen voor:

1. Aanvulling algemene reserve naar 5% van de structurele exploitatiekosten van begroting 2022 (zoals in de Najaarsnota 2021 is voorgesteld)	€	185.700
2. Project 'Digitaal ordenen documenten'	€	360.000
3. Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland in het kader van bestuurlijke opdracht	€	200.000
Totaal	€	745.700

Bijlagen

Ontwerp Jaarstukken 2021

Voorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. De Ontwerp Jaarstukken 2021 vast te stellen;
2. Het saldo van € 745.700 te bestemmen voor:
  - a. Aanvulling algemene reserve naar 5% van de structurele exploitatiekosten van de begroting 2022
  - b. Project 'Digitaal ordenen documenten'
  - c. Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland in het kader van bestuurlijke opdracht

Totaal	€	745.700
--------	---	---------

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Ontwerp Jaarstukken 2021

Inhoudsopgave

1	Aanbieding.....	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Leeswijzer.....	5
2	Jaarrekening in één oogopslag	6
2.1	Algemeen.....	6
2.2	Jaarrekeningresultaat	6
2.3	Vermogenspositie	7
2.4	Wet normering topinkomens.....	7
3	Jaarverslag	8
3.1	Realisatie programma's	8
3.2	Programma Toetsing en Vergunningverlening	8
3.3	Programma Toezicht en Handhaving	11
3.4	Uitvoeringsbeleid en kwaliteitscriteria VTH	13
3.5	Klanttevredenheidsonderzoek	15
4	Paragrafen.....	16
4.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	16
4.1.1	Weerstandscapaciteit	16
4.1.2	Risicoanalyse	17
4.1.3	Ratio.....	18
4.1.4	Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer	18
4.2	Financiering	19
4.2.1	Schatkistbankieren	19
4.2.2	Kasgeldlimiet en de renterisiconorm	19
4.2.3	Kredieten.....	19
4.3	Bedrijfsvoering	20
4.3.1	Personeel en organisatie	20
4.3.2	Klachten handelen ODH	22
4.3.3	Informatisering en automatisering	23
4.3.3.1	Informatiebeveiliging en AVG	23
4.3.3.2	Digitale informatievoorziening	23
4.4	Onderhoud kapitaalgoederen	24
5	Jaarrekening.....	25
5.1	Programmaverantwoording	25
5.1.1	Toelichting programma's	25
5.1.2	Programma Toetsing en Vergunningverlening	25
5.1.3	Programma Toezicht en Handhaving	26
5.1.4	Algemene dekkingsmiddelen.....	26
5.1.4.1	Deelnemersbijdragen.....	26
5.1.4.2	Additionele projecten	27
5.1.4.3	Overige opbrengsten	28
5.1.5	Overhead	28
5.1.6	Heffing Vpb	28
5.1.7	Onvoorzien.....	28
5.1.8	Mutaties reserves	28
5.2	Overzicht incidentele lasten en baten.....	29
6	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	31
6.1	Wet- en regelgeving.....	31
6.2	Algemene waarderingsgrondslagen	31
6.3	Activa	31
6.3.1	Materiële vaste activa	31
6.3.2	Vlottende activa	31
6.4	Passiva	32
6.4.1	Eigen vermogen.....	32
6.4.2	Vlottende passiva	32

7	Balans en toelichting	33
7.1	Balans	33
7.2	Toelichting op de balans	33
7.2.1	Vaste activa	33
7.2.2	Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	33
7.2.3	Liquide middelen	34
7.2.4	Overlopende activa	34
7.2.5	Eigen vermogen	34
7.2.6	Voorzieningen	34
7.2.7	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	35
7.2.8	Overlopende passiva	35
7.3	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	36
8	Besluit Algemeen Bestuur	37
9	Bijlagen	39
9.1	Exploitatierkening	39
9.2	Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	41
9.3	BBV-informatie	42
9.4	Wet normering topinkomens	44
9.5	Kwantitatieve verantwoording realisatie programma's	45
9.5.1	Programma T&V	45
9.5.1.1	Milieu-inrichtingen	45
9.5.1.2	Bodem & Ondergrond	45
9.5.1.3	Natuurbescherming	46
9.5.1.4	Milieu & RO	47
9.5.1.5	Overige taken	47
9.5.1.6	Kritische Prestatie Indicatoren T&V	49
9.5.2	Programma T&H	52
9.5.2.1	Toezicht	52
9.5.2.2	Overlast	53
9.5.2.3	Duurzaamheid	54
9.5.2.4	Handhaving	55
9.5.2.5	Overige taken	55
9.5.2.6	Totaalbeeld	56
9.5.2.7	Kritische Prestatie Indicatoren T&H	56
9.6	Totaalbeeld raming en realisatie werkplannen in uren	59
9.7	Raming en realisatie werkplan T&V	60
9.8	Raming en realisatie werkplan T&H	63
10	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	67
11	Begrippen- en afkortingenlijst	73

1 Aanbieding

1.1 Inleiding

Afgelopen jaar heeft de Omgevingsdienst Haaglanden voor de deelnemende gemeenten en de provincie Zuid-Holland onder uitdagende omstandigheden vergunningen verleend, toezicht gehouden, gecontroleerd en waar nodig gehandhaafd. Het jaar 2021 is het tweede jaar waarin de Covid-pandemie invloed heeft gehad op de dagelijks gang van zaken. De ODH heeft hierbij het beleid van het kabinet altijd strikt gevolgd waardoor de medewerkers wederom grote delen van het jaar voornamelijk vanuit huis hebben gewerkt. De werkzaamheden hebben desondanks redelijk normaal hun voortgang gehad. De meeste streefcijfers zijn gehaald en de werkplannen zijn grotendeels gerealiseerd. Omdat op één gemeente na alle deelnemers binnen de bandbreedte van 10% zijn gebleven hoeft er conform de nacalculatieafspraken niet verrekend te worden. Gedurende het jaar hebben wederom diverse intensiveringen plaatsgevonden -zowel structureel als incidenteel van aard- met name op de werkterreinen Natuurbeschermingswet (soortenbescherming en stikstof) en Waterwet.

Het huidige VTH-stelsel is nu bijna een decennium in werking en inmiddels is duidelijk geworden waar de kracht van het stelsel zit en waar nog tekortkomingen bestaan. Het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van doorlichting van het stelsel waarbij er diverse onderzoeken (zoals 'van Aartsen', 'Tijlstra en Gudde' en 'Investico') hebben plaatsgevonden. Daar is uit naar voren gekomen wat bereikt is, hoe dat past bij de bedoeling van het stelsel en wat nog aanvullend nodig is om het stelsel te verbeteren. De vraag is daarbij welke mogelijkheden gezien worden om toezicht, handhaving en vergunningverlening in Nederland te versterken met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken. De ODH is nauw bij de ontwikkelingen aangesloten en werkt hierin zowel regionaal als provinciaal en landelijk samen met zowel eigenaren als collega omgevingsdiensten.

Afgelopen jaar zijn ook de voorbereidingen voortgezet voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet waarvan de invoeringsdatum al vijf keer is uitgesteld. Op dit moment (februari 2022) worden 1 oktober 2022 en 1 januari 2023 als nieuwe invoeringsdatum genoemd. De voorbereidingen gaan vooralsnog gewoon door en zijn we in goed overleg met onze deelnemers om samen gesteld te staan voor de Omgevingswet.

In het afgelopen jaar is veel energie gestoken in informatisering en automatisering. Als mijlpaal is met OpenWave een nieuw zaakstelsel geïntroduceerd als vervanger van SquitXO. Tevens zijn er stappen gezet op het gebied van verdergaande digitalisering en datakwaliteit.

De krapte op de arbeidsmarkt speelt ook de ODH parten en vraagt extra inzet op het gebied van arbeidsmarktcommunicatie en het 'binden en boeien' van het zittende personeel. Qua ziektepercentage heeft Covid haar uitwerking gehad op het aantal ziektegevallen. Het veelvuldig thuiswerken heeft daarnaast een positief effect op de werk/privé balans en het kortdurend ziekteverzuim. Het ziekteverzuim blijft vooralsnog een blijvend punt van aandacht.

De jaarrekening 2021 sluit met een batig saldo van ruim € 0,7 miljoen. Dit batig saldo wordt veroorzaakt doordat er met name vanwege Covid minder uitgaven zijn gedaan voor onder andere reiskosten en opleidingen. Een aantal geplande activiteiten is niet uitgevoerd bijvoorbeeld omdat er bijvoorbeeld minder horeca te controleren viel. Via de nacalculatie is een deel van de niet uitgevoerde werkzaamheden doorgeschoven naar 2022. Voorgesteld wordt het resultaat te bestemmen voor een aanvulling van het weerstandsvermogen met € 185.700 zoals in de Najaarsnota is aangekondigd. Andere voorgestelde bestemmingen hebben betrekking op het project 'Digitaal ordenen documenten' van € 360.000 en een reservering in het kader van de bestuurlijke opdracht van € 200.000 voor het programma 'Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland'.

Samengevat is 2021 een intensief jaar geweest waarbij met inzet en betrokkenheid gewerkt is aan een veilige en gezonde leefomgeving. De verwachting is dat 2022 een einde aan de Covid-beperkingen te zien zal geven evenals een doorontwikkeling van het VTH-stelsel, waarbij het woord samenwerking centraal zal staan.

Christiaan van der Kamp
Directeur Omgevingsdienst Haaglanden

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 vindt u een samenvatting van de financiële verantwoording van de jaarrekening. In hoofdstuk 3 is het jaarverslag opgenomen en hoofdstuk 4 behandelt de paragrafen. Hoofdstuk 5 behandelt de jaarrekening en in hoofdstuk 6 zijn de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling opgenomen. In hoofdstuk 7 is de balans met toelichting opgenomen, waarna in hoofdstuk 8 het besluit van het Algemeen Bestuur is opgenomen. De bijlagen zijn in hoofdstuk 9 opgenomen, waarna in hoofdstuk 10 de controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen. De jaarrekening wordt afgesloten met een begrippen- en afkortingenlijst.

2 Jaarrekening in één oogopslag

2.1 Algemeen

Dit hoofdstuk geeft voor de programma's Toetsing en Vergunningverlening (T&V) en Toezicht en Handhaving (T&H) de realisatie op de begroting 2021 weer. In paragraaf 2.2 wordt het jaarrekeningresultaat op programmaniveau weergegeven en in paragraaf 2.3 wordt de verkorte balans van de ODH weergegeven om inzicht te geven in de vermogenspositie.

2.2 Jaarrekeningresultaat

Tabel 1 Programmaverantwoording

Omschrijving	Realisatie 2020	Primitieve begroting 2021	Wijzigingen VJN 2021	Wijzigingen NJN 2021	Administratieve wijzigingen t/m NJN	Begroting na NJN	Administratieve wijzigingen na NJN	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021
1 Programma Toetsing en Vergunningverlening	8.979.950	7.347.700	-108.800	83.800	2.412.300	9.735.000	805.600	10.540.600	9.236.800
2 Programma Toezicht en Handhaving	7.158.884	6.986.100	-112.200	65.800	231.300	7.171.000	305.000	7.476.000	6.907.152
Totaal lasten programma's	16.138.834	14.333.800	-221.000	149.600	2.643.600	16.906.000	1.110.600	18.016.600	16.143.952
3 Algemene dekkingsmiddelen	-25.965.727	-23.539.600	-178.100	-258.300	-3.404.100	-27.380.100	-905.800	-28.285.900	-27.112.897
4 Overhead	9.826.893	9.160.000	399.100	108.700	760.500	10.428.300	-204.800	10.223.500	10.223.245
5 Heffing Vpb	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Onvoorzien	0	45.800	0	0	0	45.800	0	45.800	0
Saldo van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	-745.700
7 Mutaties reserves									
Stortingen reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0	0	0	0	0	-745.700

Resultaatbestemming

De jaarrekening 2021 sluit met een positief rekeningresultaat van € 745.700.

Voorgesteld wordt het rekeningresultaat van € 745.700 te bestemmen voor:

a. Aanvulling algemene reserve naar 5% van de structurele exploitatiekosten van de begroting 2022 (zoals in de Najaarsnota 2021 is voorgesteld)	€	185.700
b. Project 'Digitaal ordenen documenten'	€	360.000
c. Programma 'Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland'	€	200.000
Totaal	€	745.700

In totaal is een bedrag van € 661.667 overeenkomstig het besluit van het AB van 26 juni 2019 collectief afgerekend met de deelnemers op basis van het werkelijk aantal bestede uren en het werkelijk uurtarief per deelnemer. Het betreft hier het verschil tussen voor- en nacalculatie als gevolg van niet gerealiseerde productie die via de methodiek nacalculatie wordt doorgeschoven naar 2022 dan wel wordt afgerekend (zie tabel 15).

In hoofdstuk 5.1 is een nadere toelichting op de programmaverantwoording opgenomen.

2.3 Vermogenspositie

Tabel 2 Verkorte balans

Activa	31-12-2021	31-12-2020	Passiva	31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa	938.466	1.535.483	Eigen vermogen	1.817.085	1.071.385
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	17.411.045	17.170.351	Voorzieningen	178.306	272.521
Liquide middelen	2.343.218	7.964	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.872.203	4.190.676
Overlopende activa	664.292	1.025.380	Overlopende passiva	15.489.427	14.204.596
TOTAAL ACTIVA	21.357.021	19.739.178	TOTAAL PASSIVA	21.357.021	19.739.178

De post vaste activa geeft de stand van de investeringen in materiële vaste activa na afschrijvingen weer die ten laste zijn gebracht van de door het AB beschikbaar gestelde kredieten voor ICT en voor Huisvesting en inventaris.

Voor ICT-(vervangings)investeringen is vanaf 2017 een krediet van € 2.652.400 beschikbaar gesteld. Ultimo 2021 was een bedrag van € 1.889.600 uitgegeven, zodat nog een restantkrediet resteert van € 762.800. Voor Huisvesting en inventaris is in 2012 een krediet van € 354.000 beschikbaar gesteld die daarna is verhoogd met € 117.700 naar € 471.700. Hiervan was ultimo 2021 € 460.600 uitgegeven, zodat nog een restantkrediet resteert van € 11.100.

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan met name uit de eind 2021 gefactureerde deelnemersbijdragen over 2022 en de rekeningcourant Schatkistbankieren. De liquide middelen betreft het saldo dat ultimo van het jaar aan banksaldi beschikbaar was. De in de overlopende activa opgenomen posten hebben betrekking op kosten die in 2021 zijn betaald, maar die betrekking hebben op 2022 alsmede nog te ontvangen bijdragen in de additionele projectkosten.

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het rekeningresultaat voor bestemming.

De voorzieningen bestaan uit het saldo van de voorziening werkloosheidsuitkeringen. De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan voornamelijk uit nog af te dragen BTW, loonheffing, sociale premies en pensioenpremies.

De overlopende passiva bestaan uit de over het eerste halfjaar van 2022 bij de deelnemers in rekening gebrachte voorschotbijdragen, de gefactureerde dwangsommen, de verrekening met de deelnemers op basis van nacalculatie en uit nog te ontvangen facturen van in 2021 geleverde goederen en diensten.

Meer gedetailleerde informatie is opgenomen onder 7.1 Balans.

2.4 Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de ODH. Het voor de ODH toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

Het WNT-maximum voor de leden van het AB bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

De ODH heeft in 2021 geen topfunctionarissen en leden en voorzitters van interne toezichthoudende organen, waarvan de bezoldiging boven het bezoldigingsmaximum uitkomt.

In bijlage 9.4 is de verantwoording van de ODH op grond van de WNT opgenomen.

3 Jaarverslag

3.1 Realisatie programma's

Jaarlijks wordt per deelnemer een werkplan opgesteld als basis voor de uitvoering van vergunningverlening¹, toezicht² en handhavingstaken (VTH-taken). De taken zijn in 2021 grotendeels uitgevoerd volgens deze werkplannen. Er wordt zaakgericht gewerkt, ondersteund door digitale processen en op basis van de bestuurlijk vastgestelde PDC³ van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Op de VTH-taken zijn de kwaliteitscriteria van de Wabo van toepassing en de kaders die worden gesteld in de wet VTH.

Voorfinanciering vindt plaats op basis van output, dat wil zeggen aan de hand van de per opdrachtgever te leveren producten en diensten. De deelnemersbijdrage is op basis van voorcalculatie vastgesteld. Verantwoording over 2021 vindt conform de bestuurlijke afspraak via nacalculatie op basis van het aantal gerealiseerde uren.

Het werkaanbod is voor een groot deel vraag gestuurd en daardoor deels afhankelijk van externe ontwikkelingen en factoren. Het gaat dan vooral om vergunningaanvragen, meldingen, klachten en toezichtresultaten die leiden tot verder toezicht en/of handhaving. In de diverse ambtelijke voortgangsrapportages (juni en september) en de jaarrapportage is aan de deelnemers uitgebreid gerapporteerd over de voortgang van de werkzaamheden per deelnemer.

Indien de daadwerkelijke kentallen (in uren) lopende een uitvoeringsjaar significant afwijken van de kentallen (in uren) van de begroting, wordt hierover tussentijds per deelnemer (ambtelijk) gerapporteerd. Deze afwijkingen worden in de Voorjaars- of Najaarsnota gerapporteerd indien ook sprake is van een effect op de totale deelnemersbijdrage. De kwantitatieve verantwoording (aantallen) is opgenomen in bijlage 9.5 en vindt plaats op basis van de registratie van werkzaamheden in het zaakstelsel.

3.2 Programma Toetsing en Vergunningverlening

Het programma T&V bestaat uit de volgende werkvelden:

- Milieu-inrichtingen (inclusief asbestsloop)
- Bodem & Ondergrond (bodemkwaliteit, grondwater, ontgroning, PMV)
- Natuurbescherming
- Milieu & RO (lucht, geluid, externe veiligheid, MER)
- Overige taken

In grafiek 1 is een grafische weergave opgenomen van de percentuele verdeling van het aantal zaken en het werkvolume per werkveld. In de grafiek is te zien dat het werkveld Milieu-inrichtingen als gevolg van de (asbest)slopmeldingen een groot aantal zaken omvat met een relatief laag werkvolume en dat de "overige taken" vooral bestaat uit een werkvolume zonder dat daaraan aantallen zijn verbonden. In grafiek 2 is het werkvolume in aantal zaken en aantal uren weergegeven over de jaren 2017 t/m 2021.

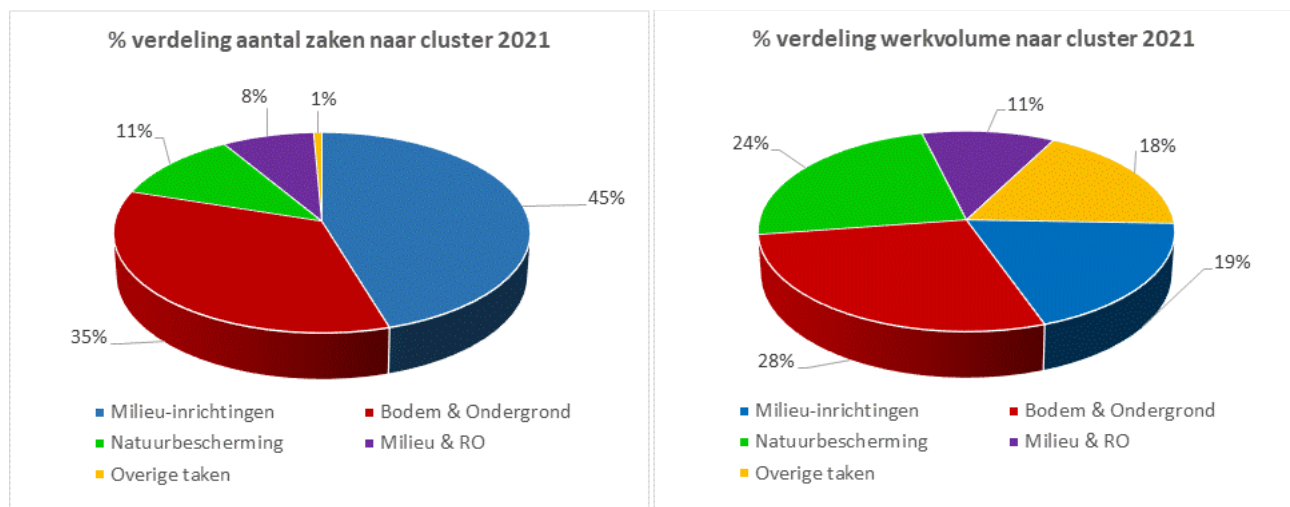
De taken zijn uitgevoerd conform de werkplannen van de individuele deelnemers. Het gaat daarbij om de reguliere wettelijke taakuitvoering (meldingen, toetsingen, vergunningen en beschikkingen) en de opgedragen taken ter ondersteuning van bijvoorbeeld planontwikkeling of MER-procedures. Daarnaast zijn met name op het gebied van bodem, externe veiligheid en geluid op reguliere basis adviestaken verricht voor verschillende opdrachtgevers. Verder zijn veranderingen in regelgeving opgepakt en geïmplementeerd, zoals ontwikkelingen op het vlak van natuurregeling en de voorbereiding op de Omgevingswet.

¹ Onder "vergunningverlening" wordt tevens begrepen de taken op het gebied van toetsing en advisering

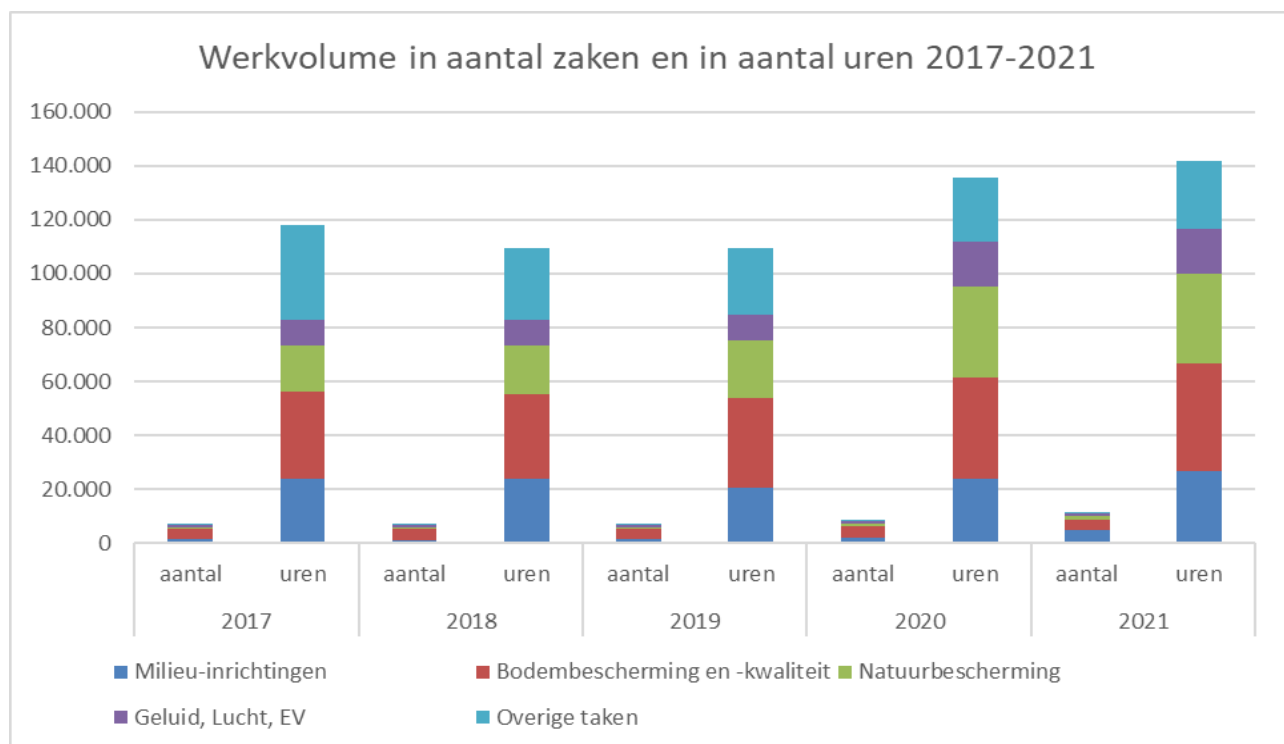
² Onder "toezicht" wordt tevens begrepen het behandelen van overlastmeldingen

³ Producten- en Diensten Catalogus Omgevingsdiensten Zuid-Holland, versie 1.0 d.d. 9 september 2013

Grafiek 1 Procentuele verdeling naar cluster op basis van gerealiseerde aantallen en gerealiseerd werkvolume

Grafiek 2 Werkvolume in aantal gerealiseerde aantal zaken en uren (2017-2021)

Het gerealiseerde aantal zaken is in 2021 beduidend hoger geweest dan de voorgaande jaren. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de taakuitbreiding op (asbest)slopmeldingen. Lopende 2021 is de raming naar boven bijgesteld omdat sprake bleek van een noodzakelijke intensivering voor natuurbescherming, de Waterwet en diverse milieutaken voor de provincie en enkele gemeenten. Het totaal aantal uitgevoerde zaken binnen het programma T&V is wat lager dan de bijgestelde raming voor 2021. Dit zit vooral in een lager aantal (asbest)slopmeldingen en, hetzij in mindere mate, bij de bodemwerkzaamheden. Fluctuaties in vraag als gevolg van externe factoren doen zich overigens elk jaar voor en zijn van invloed op het werkaanbod.

Het gerealiseerde werkvolume (aantal uren) is in 2021 eveneens hoger geweest dan voorgaande jaren. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de werkvelden natuurbescherming en Milieu & RO. Het lager aantal gerealiseerde (asbest)slopmeldingen heeft vanwege de lage tijdsinzet per melding geen grote invloed op de gerealiseerde uren. Het totaal aantal gerealiseerde uren binnen het programma T&V ligt net onder de bijgestelde raming.

Voor natuurbescherming is 2021 een intensief jaar geweest. Zowel voor gebiedsbescherming (waaronder stikstof) als voor soortenbescherming is in 2021 sprake geweest van een substantiële intensivering. Voor stikstof was in 2021 sprake van de nodige veranderingen in de regelgeving, waarbij vooral een majeure vrijstelling van de vergunningplicht voor een aantal situaties heeft geleid tot een groot aantal adviesverzoeken. Op het vlak van de soortenbescherming wordt de afhandeling van aanvragen bemoeilijkt door de strikte regelgeving, het detailniveau van de te beoordelen aanvragen en de kwaliteit van de aanvragen, onderliggende ecologische onderzoeken en onderbouwingen. In samenwerking met de provincie wordt een stappenplan uitgevoerd om hierin verbetering te brengen. Voor de Waterwet is al een aantal jaren sprake van een toenemend aantal aanvragen. Dit is vooral het gevolg van het aantrekken van het bouwen van wooncomplexen in combinatie met het doorvoeren van aardgasloze energievoorzieningen voor woningen, kantoren en bedrijven. Ook voor de Waterwet was 2021 een intensief jaar.

Voor de gemeente Den Haag is in 2021 sprake geweest van een taakuitbreiding voor het adviseren over geluidaspecten bij ontheffingen voor nachtelijke werkzaamheden. Voor de gemeente Rijswijk heeft een intensivering plaatsgevonden vanwege het hogere aantal adviezen en toetsen op het werkveld Milieu & RO. Voor de provincie was als gevolg van de verhoogde aandacht voor het actualiseren van milieuvergunningen in 2021 sprake van een intensivering. Lopende 2021 is bijzondere aandacht besteed aan de maatwerkverzoeken voor assimilatiebelichting van een aantal rozentelers in Westland, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp. Dit proces heeft door bestuurlijke afstemming binnen Haaglanden, met aangrenzende regio's en met de aanvragende bedrijven, geleid tot nieuwe maatwerkbesluiten rond de jaarwisseling van 2021-2022.

In 2021 is gestart met het bodemplatform Haaglanden. Drie tot vier keer per jaar komen betrokken bodemambtenaren van de Haaglanden gemeenten, de ODH en de provincie samen. Het doel van het bodemplatform is kennisuitwisseling en kennisdelen op bodemgebied in Haaglanden, samen kijken naar uitdagingen en veranderingen die de omgevingswet op het bodemwerkveld heeft, onderzoeken of gezamenlijk lokaal beleid in Haaglanden mogelijk en wenselijk is.

De voorbereiding op de Omgevingswet (Ow) vindt plaats samen met de gemeenten en provincie in diverse overleggen en werkgroepen en ook door nieuwe regelgeving inhoudelijk te beoordelen en desgevraagd van commentaar te voorzien. Bij enkele gemeenten wordt deelgenomen aan een zogenaamde vergunningentafel om ervaring op te doen met een meer integrale benadering van de afhandeling van aanvragen. In 2021 is gestart met de voorbereidingen om de veranderingen als gevolg van de Omgevingswet in de taakuitvoering door de ODH te implementeren. Hiertoe is een implementatieprogramma in uitvoering en is een (interne) projectstructuur ingericht.

Net als in 2020 zijn de werkzaamheden binnen het programma T&V als gevolg van de Coronamaatregelen en de intelligente Lock down volledig vanaf de thuiswerkplek uitgevoerd. Omdat de ODH haar werksystemen heeft ingericht op het plaats- en tijdonafhankelijk werken konden de werkzaamheden vrijwel ongestoord doorgang vinden. De werkzaamheden binnen het programma T&V zijn ook niet sterk afhankelijk van activiteiten buiten op locatie. De gewijzigde omstandigheden hebben nagenoeg geen effect gehad op de productiviteit en effectiviteit van de werkzaamheden.

Een meer gedetailleerde verantwoording is opgenomen in bijlage 9.5.1.

3.3 Programma Toezicht en Handhaving

Het programma T&H bestaat uit de volgende werkvelden:

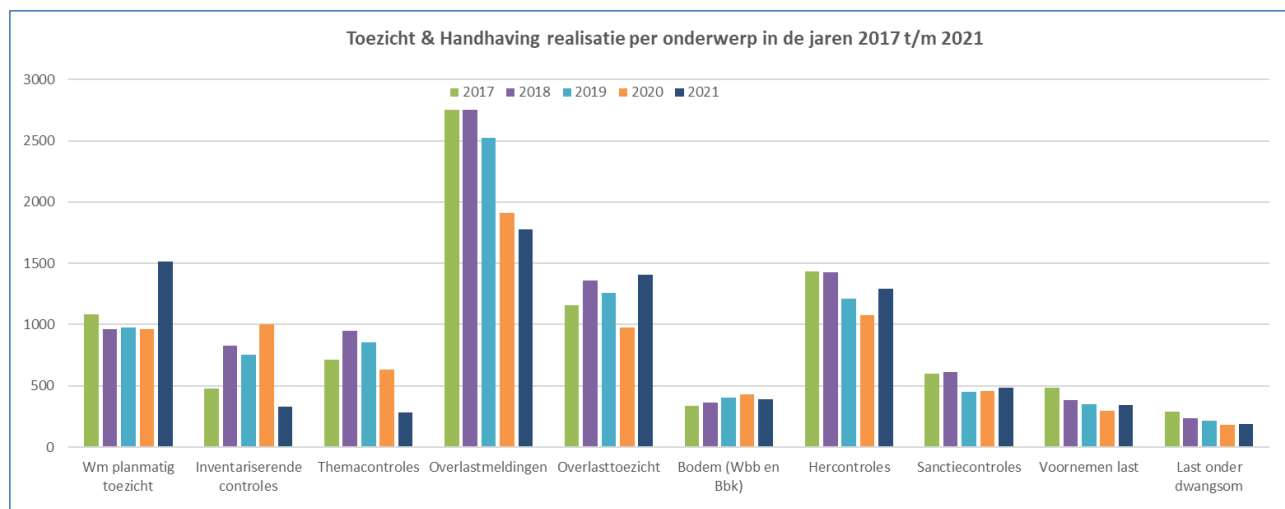
- Toezicht
- Overlast
- Duurzaamheid
- Handhaving
- Overige taken

In 2021 zijn fysieke en administratieve controles ingezet om te controleren en te beoordelen of voorgeschreven technische en organisatorische voorzieningen of maatregelen ook daadwerkelijk aanwezig waren en/of werd voldaan aan een gestelde norm. Deze controles zijn ook dit jaar uitgevoerd met in achtneming van de COVID-19 maatregelen. Inrichtingen met een hoge milieurelevantie zijn gecontroleerd door toezichthouders van de ODH. De controles bestonden uit periodieke-, administratieve-, hercontroles en incidentele controles naar aanleiding van overlastmeldingen.

In 2021 is het aantal uitgevoerde zaken binnen het programma gemiddeld 11% onder de prognose uitgekomen. Voor 2021 was een aantal van 12.834 zaken gepland terwijl uiteindelijk een aantal van 11.462 zaken is uitgevoerd.

De overall tijdsbesteding ligt wel rond de prognose. Veel werk is op een andere wijze uitgevoerd (met meer tijdsinspanning) en ook zijn andere werkzaamheden uitgevoerd dan op voorhand in aantallen geraamd.

Grafiek 3 Realisatiecijfers toezicht T&H 2017 – 2021

Er is een aantal meer specifieke en projectmatige werkzaamheden verricht zoals:

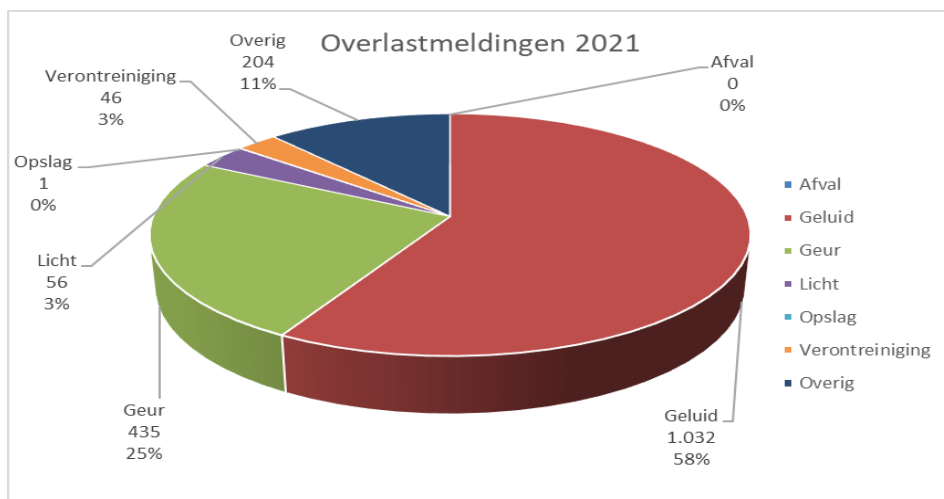
- Risico Register Gevaarlijke Stoffen (RRGS): controle van de inrichtingen die op de risicokaart staan op naleving van wetgeving en juistheid van gegevens in het RRGS;
- Controle natte koeltorens;
- Controle op (open en gesloten) bodem-energiesystemen (WKO's);
- Ketentoezicht op afval en asbest;
- Controle op de informatie- en energiebesparingsplicht.

De inzet op de handhaving is lager uitgevallen dan van tevoren is ingeschat, de realisatie is wel overeenkomstig met de realisatie in 2020 met dien verstande dat er meer handhavingsbesluiten zijn ingetrokken dan in 2020 en er meer voornemens tot opleggen van een last onder dwangsom zijn opgesteld. Het aantal opgelegde lasten is niet evenredig hoger. Dit geeft het beeld dat onze handhaving effectief is en dat vaak besluitvorming kan worden voorkomen of kan worden ingetrokken door verbeterde naleving.

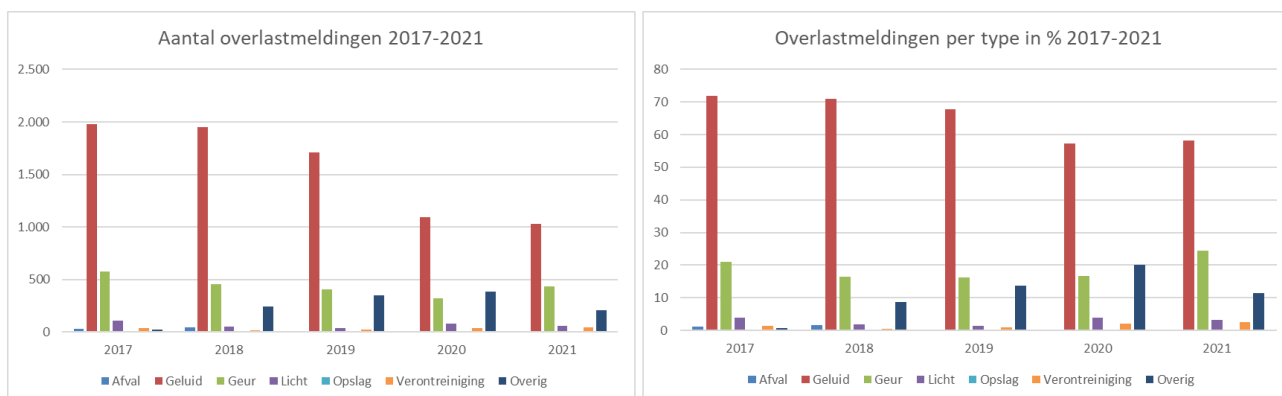
Er zijn 1.774 overlastmeldingen geweest tegen 1.910 in 2020. Het aantal is wederom lager dan voorgaande jaren. De daling is minder groot dan in 2020, toen er ruim 600 overlastmeldingen minder werden

geregistreerd dan in 2019 waar 2.527 meldingen binnenkwamen. Deze verdere daling is veroorzaakt door de sluiting van de horeca als één van de maatregelen om de verspreiding van COVID-19 in te perken.

Grafiek 4 Overlastmeldingen per type overlast in 2021

Grafiek 5 Overlastmeldingen in aantal en type in % 2017-2021

Een meer gedetailleerde verantwoording is opgenomen in bijlage 9.5.2.

3.4 Uitvoeringsbeleid en kwaliteitscriteria VTH

Gemeentelijke nota VTH

Op 14 april 2016 is de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (hierna te noemen: wet VTH) in werking getreden. In de wet VTH is de vernieuwing van het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving vastgelegd. Deze wet legt de basis voor de landelijk georganiseerde omgevingsdiensten. Naast de wet VTH is op 1 juli 2017 ook de AMvB VTH in werking getreden. Op grond van deze AMvB dienen alle participanten gezamenlijk voor de Omgevingsdienst Haaglanden een uniform uitvoerings- en handhavingbeleid op te stellen.

De Omgevingsdienst Haaglanden werkt conform de gemeentelijke nota VTH die in 2020 is voorgelegd aan het DB en AB waarna deze ter vaststelling is aangeboden aan de colleges van B&W. Met deze nota wordt het uniforme VTH uitvoerings- en handhavingbeleid voor de Omgevingsdienst Haaglanden gebundeld, waardoor transparantie en samenhang ontstaat. Het opgestelde uniforme uitvoeringsbeleid van de Omgevingsdienst Haaglanden betreft een raamwerk van reeds vastgestelde (handhavings- en gedoogstrategie) en nieuwe strategieën (toezicht-, preventie- en vergunningenstrategie) en vormt daarmee het uitvoeringskader voor het jaarlijkse uitvoeringsprogramma van de negen gemeentelijke participantenopdrachtgevers van de Omgevingsdienst Haaglanden. De provincie werkt al langer met een eigen nota VTH.

Probleemanalyse en prioriteiten

Conform het Besluit omgevingsrecht (art. 7.2) dient een handhavingsorganisatie te handelen op grond van een analyse van de problemen in de fysieke leefomgeving, de effecten van niet-naleving en de kansen op niet-naleving, teneinde sturing te kunnen geven aan haar handhavingsinspanningen. Deze probleemanalyse dient iedere vier jaar te worden uitgevoerd en in de analyse dient rekening te worden gehouden met naleefgedrag en risico's bij niet naleving.

Stappen nieuwe risicomethodiek Wm toezicht

In 2020 is samen met alle gemeenten een nieuwe probleemanalyse en prioriteitstelling 2020-2024 opgesteld, die als uitgangspunt dient voor het opstellen van de jaarwerkplannen voor wat betreft het uitvoeren van preventief toezicht.

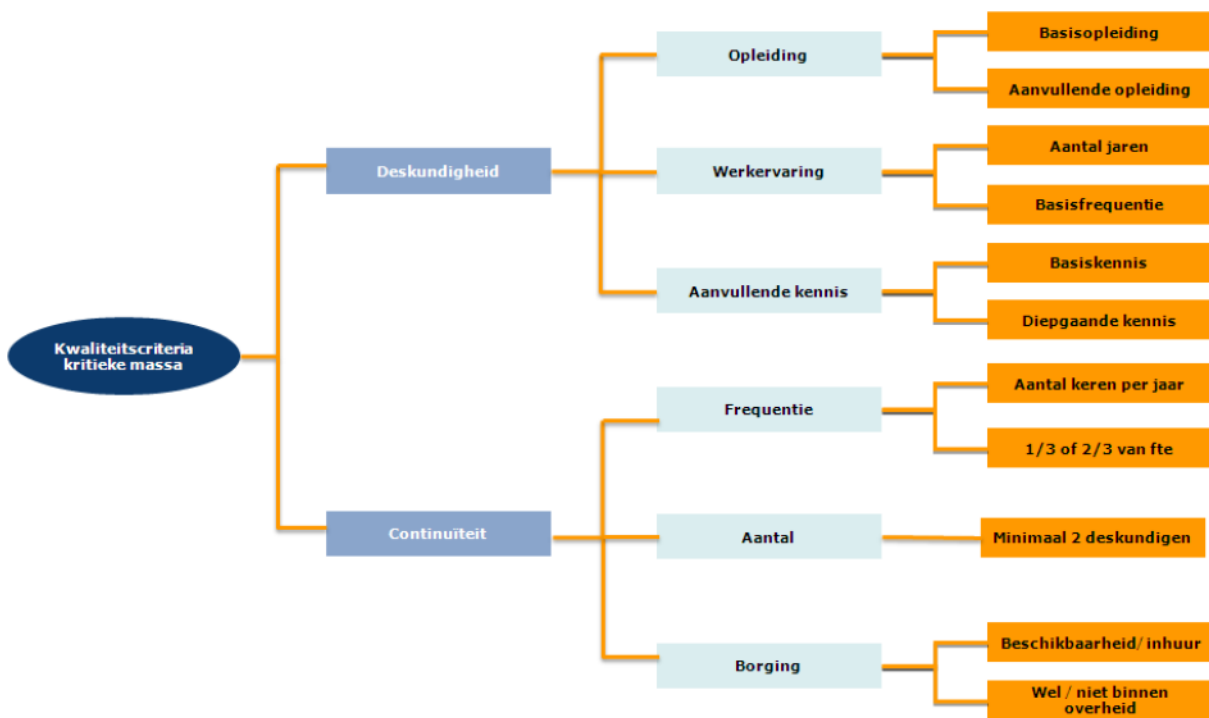
Kwaliteitssysteem, protocollen en werkinstructies

In het kwaliteitsmanagementsysteem van de ODH zijn naast een algemeen beschrijvend deel ook de procedures, werkinstructies en een risico-inventarisatie per werkproces opgenomen. De procedures en werkinstructies zijn nagenoeg allemaal beschreven. In het kader van het beheer en verbetering zullen er structureel werkzaamheden plaats blijven vinden.

Gemeentelijke en provinciale verordeningen

Binnen Haaglanden hebben gemeenten en provincie besloten dat voor alle taken die bij de ODH zijn ondergebracht de landelijk geldende kwaliteitscriteria gelden.

De landelijk kwaliteitscriteria hebben betrekking op de zgn. kritieke massa. Aangegeven wordt welke expertises een omgevingsdienst in huis moet hebben voor de taakuitvoering. Ook is voor elke expertise aangegeven over hoeveel vliegreuren een medewerker moet beschikken die de activiteit uitvoert.

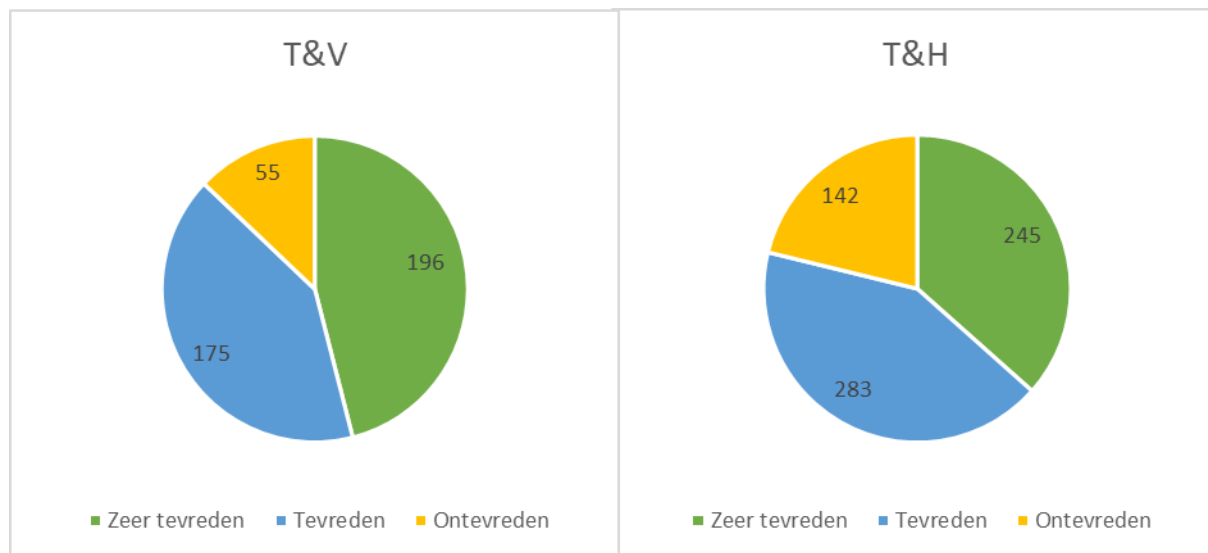

De ODH voldoet aan deze kwaliteitscriteria. Door wijzigingen in het personeelsbestand, taken etc. wordt jaarlijks organisatie-breed een overzicht gemaakt waarin naar voren komt of het minimale aantal deskundigen per team nog aanwezig is of dat er tekortkomingen zijn in opleiding, werkervaring en/of vliegreuren.

3.5 Klanttevredenheidsonderzoek

Hoe tevreden zijn onze afnemers over de door ons geleverde producten? Deze vraag staat centraal in het klanttevredenheidsonderzoek. Onze afnemers ontvangen per e-mail een enquête om deze vraag te beantwoorden. De meting betreft het primaire proces, toezicht en handhaving, toetsing en vergunningverlening en advisering.

Grafiek 6 Resultaten klanttevredenheidsonderzoek 2021

In het jaar 2021 zijn voor beide uitvoeringsprogramma's klanttevredenheidsonderzoeken (KTO) verstuurd. Het gemiddelde responspercentage is 24%. Dit betreft zowel bedrijven als particulieren (overlastmelding). Opvallend is dat de respons bij mensen die overlast ervaren een stuk hoger is, namelijk 36%. Van deze 36% is 46% van de respondenten ontevreden. Uit deze cijfers blijkt een relatie tussen het ervaren van overlast en het ontevreden zijn over de oplossing en het willen reageren op een KTO. Afgezien van deze constatering blijkt dat het overgrote deel van de respondenten (82%) tevreden of zeer tevreden is over de geleverde diensten. Ontevreden respondenten vinden soms ook de communicatiestijl te ambtelijk. De ODH bekijkt de mogelijkheden om een begrijpelijke taal in correspondentie te gebruiken. Afgezien van deze constatering blijkt dat het overgrote deel van de respondenten (82%) tevreden of zeer tevreden is over de geleverde diensten. Respondenten geven veelal aan zeer tevreden te zijn over de deskundigheid en de geleverde kwaliteit.

De resultaten van het KTO in 2021 zijn afwijkend ten opzichte van voorgaande jaren. In 2021 zijn ruim 1.500 minder KTO's verzonden naar afnemers. Hierdoor is het aantal uitvragen van 6.189 naar 4.660 gegaan. Het aantal response is van 1.524 naar 1.096 gegaan. Oorzaak van deze daling in KTO's is de omschakeling in 2021 naar een nieuw zaakstelsel. Hierdoor kon een aantal maanden geen KTO selectie worden aangemaakt en verzonden. In 2022 zullen naar verwachting de cijfers weer normaliseren.

4 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de omgevingsdienst. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie over de mate waarin de ODH in staat is onvoorziene tegenvallers op te vangen. Inzicht in het weerstandsvermogen van de ODH is belangrijk om de continuïteit van de organisatie te kunnen garanderen. Het benodigd weerstandsvermogen kan worden bepaald als het risicoprofiel bekend is. Het risicoprofiel omvat alle onderkende risico's voor de dienst, waarbij per risico de mate van beheersing is vastgesteld om inzicht te verkrijgen in hoeverre een risico daadwerkelijk kan optreden. Vervolgens kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de middelen en mogelijkheden die de dienst beschikbaar heeft om niet begrote, substantiële kosten financieel op korte termijn af te kunnen dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit).

Op 24 november 2021 heeft het AB de *Integrale nota 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing, reserves en voorzieningen'* vastgesteld. Daarin zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

1. voor het identificeren en beheersen van de risico's wordt binnen de ODH gebruik gemaakt van de softwaretool NARIS, gebaseerd op het model Integraal risicomanagement van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement. Bij de beoordeling van de risico's worden uitsluitend de risico's betrokken die van belang zijn voor de continuïteit van de bedrijfsprocessen van de ODH;
2. het weerstandsvermogen wordt berekend door de weerstandscapaciteit te delen door de financiële omvang van de in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen risico's, waarbij de ODH streeft naar een weerstandsratio van tussen de 1,0 en 1,4;
3. bij de kwantificering van de risico's worden uitsluitend de risico's betrokken die van belang zijn voor de continuïteit van de bedrijfsprocessen van de ODH. De maximumomvang van de weerstandscapaciteit is bepaald op maximaal 5% van de bij de begroting geraamde structurele exploitatielasten;
4. bijstelling van het risicoprofiel via de paragraaf Weerstandsvermogen vindt plaats bij de jaarrekening en begroting, waarbij voor de kwantificering van de risico's een ondergrens wordt gehanteerd van € 50.000;
5. De integrale Nota Weerstandsvermogen en risicobeheer, reserves en voorzieningen wordt elke 5 jaar geactualiseerd. De nota blijft geldig tot een nieuwe nota is vastgesteld.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Voor de bepaling of de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de (gekwantificeerde) risico's af te dekken, wordt gebruik gemaakt van een tabel die landelijk⁴ wordt gehanteerd. In deze tabel wordt een gradatie aangegeven van 'ruim onvoldoende' tot 'uitstekend'.

Tabel 4 Richtlijnen weerstandscapaciteit

Betekenis ratio	Ratio weerstandscapaciteit
Uitstekend	$> 2,0$
Ruim voldoende	$1,4 < X < 2,0$
Voldoende	$1,0 < x < 1,4$
Matig	$0,8 < X < 1,0$
Onvoldoende	$0,6 < X < 0,8$
Ruim onvoldoende	$< 0,6$

4.1.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de structurele weerstandscapaciteit (de post onvoorzien) en de incidentele weerstandscapaciteit (de algemene reserve). Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit.

⁴ Dit is de meest gebruikte kwantitatieve waarderingsmethode die is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de Universiteit Twente.

Tabel 5 Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit	Bedrag
Algemene Reserve (stand per 31-12-2021)	1.071.386
Onvoorzien (structureel)	45.800
Totaal weerstandscapaciteit	1.117.186

4.1.2 Risicoanalyse

De maximumomvang van de incidentele weerstandscapaciteit (algemene reserve) bedraagt 5% van de bij begroting geraamde structurele exploitatielasten. Het totaal van de geraamde structurele exploitatielasten bedraagt op basis van de begroting 2022 € 25.142.300 zodat de maximumomvang kan worden bepaald op 5% van € 25.142.300 is € 1.257.100.

Daarmee is de in de Algemene reserve aanwezige weerstandscapaciteit € 185.700 minder dan de vastgestelde maximumomvang van de weerstandscapaciteit. Voorgesteld wordt van het rekeningresultaat over 2021 een bedrag van € 185.700 toe te voegen aan de algemene reserve.

De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering vormt de basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. De op basis van de softwaretool NARIS uitgevoerde risicosimulatie levert de volgende tabel met de zekerheidspercentages behorende bedragen voor het benodigde weerstandsvermogen op:

Tabel 6 Risicosimulatie weerstandsvermogen

Zekerheids- percentage	Bedrag
10%	95.684
25%	256.617
50%	494.820
75%	832.491
80%	945.795
90%	1.314.246
95%	1.620.052
99%	2.120.012

Uitgaande van het door het NAR geadviseerde zekerheidspercentage van 90% wordt het gewenste weerstandsvermogen op basis van deze risico-inventarisatie bepaald op afgerond € 1.314.200.

Uit de inventarisatie zijn in totaal 99 risico's in beeld gebracht. In tabel 7 zijn de top-10 risico's opgenomen met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit (83% van het totaal benodigde weerstandsvermogen). In de tabel zijn eveneens de beheersmaatregelen weergegeven.

Tabel 7 Risicoprofiel

Nr.	Risico-oorzaak	Risicogebeurtenis		Financiële gevolgen	Beheersmaatregel	Kans	Financieel risico maximum	Benodigde weerstandscapaciteit
1	Hacking of gijzeling van systemen	Technisch	Gijzeling	Kosten van herstel data, herstel systemen etc., verlies aan productie, imagoschade	Audits ivk beveiligingsbeleid	20%	1.500.000	270.000
2	Arbeidsmarktontwikkelingen en het niet kunnen vervullen van vacatures met de juiste kennis en competenties, duurdere inhuur	Organisatorisch/HR	Krapte op de arbeidsmarkt, onvoldoende aanwas vaklieden en aanwas vanuit vakopleidingen, hoog verloop	Hoge werkdruk, onvoldoende kwaliteit, imagoschade	Uitvoering strategisch personeelsbeleid	50%	500.000	225.000
3	Invoering Omgevingswet zorgt voor meer werk (in uitvoering) dan voorzien	Organisatorisch/HR	Onvoldoende capaciteit, besluitvorming invoering	Oplopende kosten, grotere werkdruk op organisatie (o.a. invoering DSO)	Extra inhuur ICT-specialisten	40%	500.000	180.000
4	Informatiehuishouding niet op orde (niet kunnen beschikken over de juiste data in de processen)	Technisch	Onvoldoende capaciteit, complexiteit dossiervorming en dossiers niet op orde	Onjuiste informatie, stagnatie in productieproces	Extra incidenteel budget digitalisering dossiers	30%	500.000	135.000
5	Uitval medewerkers (burnout, ziekteverzuim)	Organisatorisch/HR	Hoge werkdruk, vergrijzing	Productieverlies	Uitvoering strategisch personeelsbeleid en ziekteverzuimbeleid	60%	200.000	108.000
6	Fluctuatie (afname) van gevraagde productie door deelnemers (bezuinigingen)	Organisatorisch/HR	Bezuinigingen door deelnemers, aanpassing beleidsprioriteiten	Lagere bijdrage met als gevolg bezuinigingen op capaciteit	Instellen van voorziening voor afvloeiing personeel uit uittredingsvergoeding deelnemers	10%	1.000.000	90.000
7	Incidenten tijdens uitvoering (ongeval, asbest) waarvoor verzekering onvoldoende dekking	HR	Onvoldoende volgen van instructies, ontbreken adequate toezichtveiligheidsinstructies	Personele kosten, juridische kosten, imagoschade	Organiseren rampoefeningen	20%	250.000	45.000
8	Afbreuk imago ODH na optreden bij calamiteit of bestuurlijk gevoelige zaak	Organisatorisch	Onvoldoende kennis en kunde in het omgaan met dergelijke calamiteiten	Negatieve beoordeling optreden ODH, schadeclaims, imagoschade	Communicatie	40%	100.000	36.000
9	Datalek, schending privacywetgeving	Organisatorisch	Onvoldoende instructie en informatie	Boete, herstelkosten, imagoschade	Communicatie over hacking etc, beveiligingssoftware	5%	150.000	6.800
10	Ketenaansprakelijkheid bij inhuur ZZP-ers	Organisatorisch	Externe inhuur	Extra personeelslasten	Voldoen aan wet- en regelgeving	1%	100.000	900
11	Overige 89 risico's	-	-	-	-	-	-	217.500
								1.314.200

4.1.3 Ratio

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (exclusief de post onvoorzien) en de benodigde weerstandscapaciteit wordt weergegeven in een ratio. Deze bedraagt ultimo 2021 op basis van het risicoprofiel € 1.071.400 / € 1.314.200 = 0,82. Na aanvulling van de Algemene reserve met € 185.700 bedraagt de ratio € 1.257.100 / € 1.314.200 = 0,96.

Op basis van risicoprofiel kan het weerstandsvermogen ultimo 2021 als 'matig' worden beoordeeld (tabel 4).

4.1.4 Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

In 2015 is het Besluit begroting en verantwoording (BBV) aangepast. De aanpassing houdt in de begroting en het jaarverslag een zestal kengetallen moeten worden opgenomen: een kengetal netto schuldquote, een kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen, een kengetal solvabiliteitsratio, een kengetal structurele exploitatieruimte, een kengetal grondexploitatie en een kengetal belastingcapaciteit. De laatstgenoemde twee kengetallen zijn niet van toepassing op de ODH.

Tabel 8 Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

Kengetallen	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Netto schuldquote	-4,3%	-1,6%	0,3%	0,7%	1,5%	-4,0%
Solvabiliteitsratio	10,2%	7,6%	5,8%	5,4%	5,7%	8,5%
Structurele exploitatieruimte	-1,4%	-0,5%	0,6%	-0,6%	0,0%	-2,8%

De netto schuldquote⁵ geeft de verhouding weer van de vlottende activa minus de vlottende passiva t.o.v. het totaal saldo van baten, exclusief mutaties reserves. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de ODH ten opzichte van de eigen middelen.

De solvabiliteitsratio⁶ geeft de verhouding weer van het eigen vermogen t.o.v. de totale passiva en geeft aan in welke mate de ODH het eigen vermogen kan inzetten voor de dekking van de schulden (in hoeverre is de ODH in staat aan haar financiële verplichtingen te voldoen).

⁵ Een negatieve netto schuldquote houdt in er geen schulden zijn.

⁶ De ODH heeft in 2021 een solvabiliteitsratio van 8,5. De ratio is 2,8% hoger dan in 2020 doordat de resultaatbestemming van € 745.700 aan het eigen vermogen is toegevoegd. De ratio wordt beperkt als gevolg van de afspraak dat het incidentele weerstandsvermogen niet meer mag bedragen maximaal 5% van de geraamde structurele lasten.

De structurele exploitatieruimte geeft de verhouding weer van de structurele lasten en baten t.o.v. het saldo van de baten (het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage⁷).

In bijlage 9.3 is een berekening van de ratio's opgenomen.

4.2 Financiering

4.2.1 Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet Schatkistbankieren voor decentrale overheden in werking getreden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen mag een decentrale overheid gemiddeld over het hele kwartaal maximaal een drempelbedrag buiten de schatkist houden. Op basis van de vastgestelde begroting 2021 bedraagt het drempelbedrag maximaal € 1,0 miljoen. Het drempelbedrag is nooit lager dan € 0,25 miljoen. Binnen de ODH bestaat de afspraak dat de betaalrekening geen langdurig saldo groter dan € 250.000 mag hebben. Boven deze limiet moet het bedrag afgeroomd worden naar de tussenrekening bij de BNG. Deze tussenrekening wordt dagelijks op € 0 afgeroomd ten laste of gunste van de 'schatkist'.

4.2.2 Kasgeldlimiet en de renterisiconorm

Gedurende het hele jaar is er een positief liquiditeitsaldo geweest. De kasgeldlimiet en renterisico-norm is dan ook niet overschreden.

4.2.3 Kredieten

In 2017 heeft het AB voor de vervanging van ICT-investeringen een krediet beschikbaar gesteld van € 2.375.000, waarna in 2018 bij Voorjaarsnota 2018 een aanvullend krediet van € 75.000 is beschikbaar gesteld voor de aanschaf van tablets voor de mobiele toezichtapplicatie. Bij Voorjaarsnota 2020 is het krediet ICT in verband met indexering aangevuld met € 202.400. Het totale beschikbaar gestelde krediet ICT bedraagt € 2.652.400.

Voor huisvesting en inventaris is in 2012 een krediet van € 354.000 beschikbaar gesteld. Bij Voorjaarsnota 2019 is het in 2012 beschikbaar gestelde krediet Huisvesting en inventaris in verband met de uitbreiding van de huisvesting verhoogd met € 85.000. Bij Voorjaarsnota 2020 is het krediet Huisvesting en inventaris als gevolg van indexering aangevuld met € 32.700, waardoor het totaal beschikbaar gestelde krediet € 471.700 bedraagt.

Voor een overzicht van de kredieten en de uitgaven in 2021 wordt verwezen naar tabel 10 bij paragraaf 4.4.

⁷ Het percentage structurele exploitatieruimte van -2,8% geeft de stand weer per 31-12-2021 en wordt veroorzaakt doordat over de resultaatbestemming van € 745.700 nog geen formeel besluit is genomen waardoor het eigen vermogen is toegenomen.

4.3 Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering heeft een faciliterende rol en schept de randvoorwaarden voor een goed functionerende organisatie. Het welslagen van de primaire programma's is mede afhankelijk van de doelmatigheid, transparantie en kwaliteit van de bedrijfsvoering. De externe dienstverlening is gebaat bij een goede interne bedrijfsvoering. De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

De kosten van de ondersteunende activiteiten, hierna te noemen overhead, wordt met ingang van 2018 op één centrale plaats in de begroting vermeld. De toerekening van de overhead naar de programma's vindt plaats op basis van de direct aan de programma's toe te rekenen fte's op begrotingsbasis. Voor een toelichting wordt verwezen naar 5.1.5.

4.3.1 Personeel en organisatie

In 2021 heeft de structurele groei van de organisatie zich doorgezet en daarnaast is er voor een aanzienlijk bedrag aan incidentele extra opdrachten verstrekt als aanvulling op de werkplannen. Ondanks deze structurele en incidentele groei van de organisatie heeft er geen uitbreiding van de huisvesting plaats gevonden. De verwachting is dat het massale thuiswerken van de laatste twee jaren in de toekomst zal leiden tot een meer hybride huisvestingsfilosofie waarbij de huisvesting anders ingericht gaat worden maar in ieder geval niet zal leiden tot de noodzaak van meer vierkante meters kantoorruimte.

De arbeidsmarkt is de laatste jaren verder onder druk gekomen en de ODH heeft daar ook mee te maken gekregen. Er is permanent aandacht nodig voor werving en selectie, mede door de groei van de organisatie. De moeilijk vervulbare vacatures ontstaan vooral bij specialistische functies in het primaire proces en is relatief beperkt bij de overhead hoewel er ook druk is op financiële en ICT functies. Er zijn afspraken gemaakt om te streven naar een flexibele schil van max 10% bij T&V waar een groot deel van het werk vraaggestuurd en een groot deel incidenteel van aard is. In de rest van de organisatie wordt gestreefd naar een flexibele schil van 5%.

Vanwege de voortdurende COVID-pandemie in 2021 hebben meerdere activiteiten op het vlak van arbeidsmarktcommunicatie zoals aanwezigheid op Hogescholen en Nationale Carrièrebeurs helaas wederom niet plaats kunnen vinden. Het actief werven van starters en jongeren heeft zich in 2021 diensengevolge beperkt tot een aantal wervingscampagnes voor hiertoe geschikte startersfuncties. Eind 2021 is de wervingsvideo voor Toezichthouders met succes gelanceerd op onze website en social media. In 2022 worden voor de andere vakgebieden wervingsvideo's gemaakt. Er blijft voorlopig een groeiende behoefte aan specialistische functies en instroom van jongeren bestaan, ingegeven door natuurlijke uitstroom en een voorziene groei in (specialistische) taken. De markt kan hier niet of nauwelijks in voorzien en daarom blijft aandacht voor dit onderwerp noodzakelijk. Ultimo 2021 bedroeg de vacatureruimte 34,3 (waarvan 19,2 fte structureel en 15,1 fte incidenteel) tegen 25,3 in 2020 (waarvan 9,5 fte structureel en 15,8 fte incidenteel).

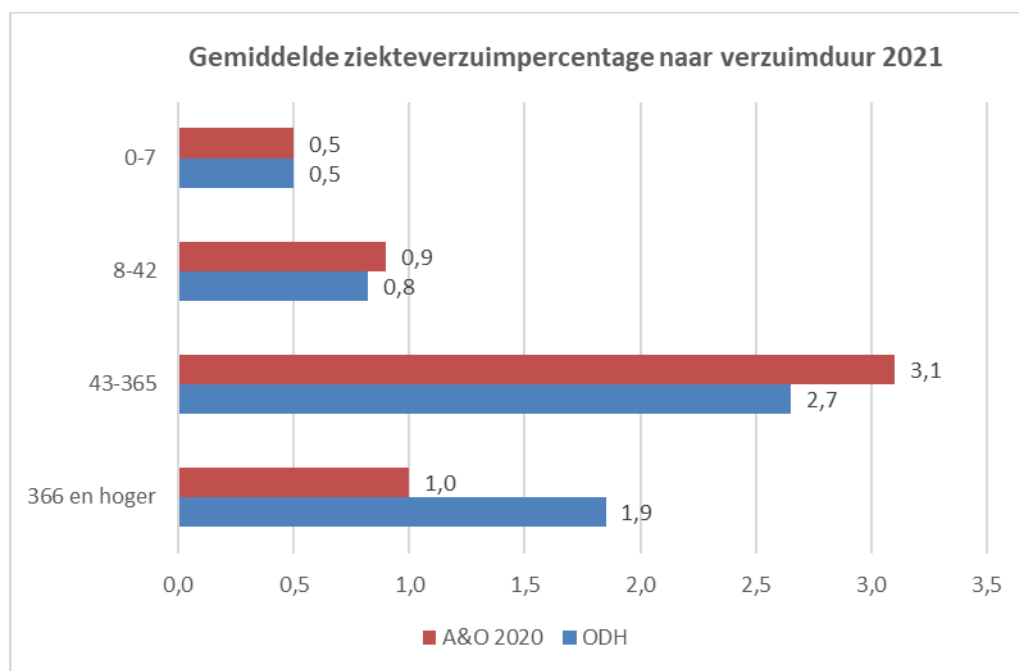
In 2022 heeft arbeidsmarktcommunicatie wederom een hoge prioriteit, waarbij het verstandig is om de slagkracht te bundelen in samenwerking met de andere omgevingsdiensten in Zuid Holland.

In 2021 is er wederom veel aandacht besteed aan het doel ziekteverzuim te reduceren. Met de full-service ondersteuning van de leidinggevende door de verzuimcoördinator is veel extra energie gestoken in de begeleiding van leidinggevendenden in met name de langdurige ziekte-trajecten. Daarnaast is er een webinar gegeven over de aanpak van het ziekteverzuim, waarbij inzicht is gegeven in de verschillende rollen in dit proces van de leidinggevende, HR-adviseur, de verzuimcoördinator en de Arbodienst. De verzuimcoördinator onderhoudt vrijwel dagelijks contact met de arbodienst over specifieke casuïstiek.

Het ziekteverzuimpercentage is over 2021 is uitgekomen op 5,8% (5,7% in 2020). Het landelijk gemiddelde ziekteverzuimpercentage in de gemeentelijke sector was in 2020 volgens de Personeelsmonitor Gemeenten 2020 A&O fonds 5,5% (in 2019 5,8%). Bij het opmaken van de jaarrekening waren landelijke cijfers over 2021 nog niet bekend.

In grafiek 7 is het gemiddeld ziekteverzuimpercentage over 2021 naar verzuimduur in dagen weergegeven afgezet tegen het landelijk gemiddelde ziekteverzuimpercentage over 2020 (bron: Personeelsmonitor Gemeenten 2020 A&O fonds).

Grafiek 7 Gemiddelde verzuimpercentage naar verzuimduur in dagen

Welke invloed COVID-19 heeft gehad op het verzuimpercentage is niet bekend. Er zijn wel werknemers geweest met COVID-klachten, maar daarnaast was het aantal gewone griepklachten nog steeds lager dan gebruikelijk. Opvallend is wel dat er veel uitval wordt gesignaleerd als gevolg van beperkingen in het persoonlijk functioneren ten gevolge van een verstoring in de werk-privé-balans (enerzijds als gevolg van ervaren hoge werkdruk en anderzijds in meer in de persoon gelegen factoren) en dat dit inmiddels de belangrijkste oorzaak is van langdurig verzuim.

Sinds 1 mei 2021 heeft de ODH een nieuwe arbodienstverlener. Met deze arbodienst is een intensievere begeleiding afgesproken. Op de derde dag van het verzuim van de medewerker wordt deze gebeld door de casemanager of verzuimconsulent van de arbodienst om de mogelijkheden/beperkingen te bespreken. Ook geeft de casemanager/verzuimconsulent advies over het hervatten van de werkzaamheden en/of vervolgbegeleiding. Hierdoor krijgt de organisatie meer grip op het (kortdurend) verzuim. De lijnen van de ODH naar de nieuwe arbodienst zijn korter dan daarvoor waardoor sneller kan worden geschakeld. De verzuim coördinator van de ODH heeft wekelijks overleg met de casemanager van de arbodienst. In dit overleg worden de dossiers van de zieke medewerkers doorgesproken. Onderwerpen als 'Stavaza', 'oproepen voor het spreekuur', 'langdurig verzuim', 'acties Wet verbetering poortwachter' komen hier aan bod.

De ODH heeft een thuiswerkservicebalie ingericht, waar medewerkers terecht kunnen met vragen over thuiswerken waaronder advies over aanschaf IT-hardware, inrichting thuiswerkplek, e-learning of gewoon een luisterend oor.

Tabel 9 Personeelsmonitor 2016 – 2021

Personeelsmonitor ODH	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Formatie en bezetting (ultimo jaar)						
Primair proces (exclusief management)	155,7	161,0	167,9	172,6	183,7	188,1
Ondersteuning (inclusief management)	48,1	48,1	47,6	47,1	46,6	48,4
Formatie	203,8	209,1	215,5	219,7	230,3	236,5
Bezetting	191,7	199,3	182,4	190,5	205,0	202,2
Vacatureruimte	12,1	9,8	33,1	29,2	25,3	34,3
% vacatureruimte van gemiddelde formatie	5,5	5,3	10,1	14,3	12,1	12,8
% overhead van totale formatie	23,6	23,0	22,1	21,4	20,2	20,5
Gemiddelde leeftijd (ultimo jaar)	49,0	49,6	49,4	48,0	46,8	46,6
Aantal medewerkers generatiepact (ultimo jaar)	17	24	22	20	23	19
Ziekteverzuim						
% verzuim	7,2	6,0	6,8	8,4	5,7	5,8
Opleiding en ontwikkeling						
Totaal opleidingskosten	448.732	266.279	282.165	275.873	187.868	217.294
Gemiddelde opleidingskosten per fte	2.341	1.336	1.547	1.448	916	1.075
% opleidingskosten van totale loonsom	3,3	1,8	1,9	1,9	1,2	1,2
Strategische personeelsplanning						
Salariskosten	13.765.214	14.897.616	15.008.714	14.813.327	16.229.686	17.387.349
Externe inhuur (exclusief inhuur ICT)	1.801.430	1.284.143	1.905.751	2.381.250	3.273.934	3.102.591
Totale loonkosten	15.566.644	16.181.759	16.914.465	17.194.577	19.503.620	20.489.940
Gemiddelde loonkosten per fte	72.031	76.203	78.641	79.449	82.072	85.400
% externe inhuur van totale loonkosten	11,6	7,9	11,3	13,8	16,8	15,1

4.3.2 Klachten handelen ODH

Bij de ODH komen drie soorten klachten binnen:

1. Over overlast (van bedrijven);
2. Over de wijze waarop de ODH taken uitvoert (dienstverlening als tijdigheid, inhoudelijke standpunten etc. dit alles buiten de scope van bezwaar en beroep);
3. Over houding en gedrag van medewerkers van de ODH (bejegening).

Klachten van de eerste soort leiden tot toezicht en mogelijk handhaving. Klachten van het tweede en derde soort vallen onder hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht.

De grens tussen bezwaar, klacht of enkel ongenoegen over het feit dat er gehandhaafd wordt is in de praktijk niet altijd even scherp. In gevallen waar concreet rechtsgevolg aan de orde is, zal bij onduidelijkheid meestal de juridische route van bezwaarbehandeling gevolgd worden. In gevallen waarin ongenoegen over handhaving in een gesprek met de toezichthouder tot helderheid gebracht wordt, zal ook geen sprake zijn van een formeel klachttraject. Ook kan er sprake zijn van gevallen waarin de betrokkene alle juridische mogelijkheden inzet om handhaving tegen overtredingen te voorkomen.

In 2021 zijn drie formele klachten van de tweede en derde soort over het handelen van de ODH geregistreerd. Eén klacht betrof een handhavingenzaak, twee gingen over een vergunningsprocedure.

Eén klacht over de vergunningsprocedure betrof het feit dat ODH de klager niet had geïnformeerd over de uitkomst van een door een derde gevraagde herbeoordeling van een eerder door ODH op verzoek van klager aan klager verstrekt advies. Het bleek dat bij ODH niet was signaleerd dat de aanvrager van de herbeoordeling van ons advies een andere persoon was dan degene die het eerdere advies had gevraagd en naar wie het eerdere advies was verstuurd. Intern is extra aandacht gevraagd om in het vervolg in ieder geval de oorspronkelijke aanvrager te informeren in dit soort gevallen, zodat dit in de toekomst voorkomen wordt.

De beide andere klachten zijn nog in behandeling.

4.3.3 Informatisering en automatisering

In de taakuitvoering van VTH wordt een grote hoeveelheid gegevens verzameld. Het omzetten van deze data naar waardevolle informatie via data-analyses (voor zowel de omgevingsdiensten als haar deelnemers en ketenpartners) en het creëren van een professionele informatiepositie, is van belang om informatie-gestuurd te kunnen werken en daarmee relevant te zijn. In de toekomst en zeker ook in geval van komst van de Omgevingswet is verdere samenwerking in de keten noodzakelijk. Samenwerken en informatie delen met landelijke inspectiediensten, het OM, waterschappen, veiligheidsregio en GGD is de toekomst. Meer digitalisering maakt ook de ontwikkeling naar risico-gestuurd toezicht en digitalisering van alle VTH taken mogelijk. Permanente inzet op doorontwikkeling is noodzakelijk omdat de technologische ontwikkelingen razendsnel blijven gaan. De ODH doet dit op basis van een interne visie en informatiebeleid. De zogenaamde ODH-grondplaat die hier onderdeel van is, dient inmiddels landelijk als voorbeeld voor alle omgevingsdiensten.

De dienst heeft in 2021 na een uitgebreide aanbesteding een nieuw VTH-systeem (OpenWave) in gebruik genomen ter vervanging van het verouderde SquitXO. Tevens is Open Wave als Document Managementsysteem in gebruik genomen. De Omgevingswet is uitgesteld o.a. wegens problemen in de landelijke ICT-systemen. Ondertussen zorgen de verdergaande voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet met daaraan gekoppeld het DSO ervoor dat op dit vlak blijvende inspanningen noodzakelijk zullen zijn. D.m.v. dit systeem kunnen initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegd gezag de informatie raadplegen die zij nodig hebben bij het gebruik van de Ow. Het systeem wordt zo opgezet dat alle informatie voor iedereen snel inzichtelijk is. De ODH dient zich in dit kader te richten op twee belangrijke aspecten: het (1) beschikbaar hebben van de juiste informatie (data) op de juiste wijze en op het juiste moment voor de gebruikers en (2) het op de juiste wijze kunnen beschikbaar stellen (ontsluiten) van deze data. De digitale toekomst van gegevensopslag zal daarbij vooral geo-georiënteerd zijn. Locatiegegevens zullen de ingang zijn tot alle gegevens die erover bekend (moeten) zijn. De ODH is een geo-voorziening aan het voorbereiden.

4.3.3.1 Informatiebeveiliging en AVG

De ODH hecht aan een goede informatiebeveiliging en heeft haar beleid vastgelegd in een strategische visie op informatiebeveiliging die gebaseerd is op de nieuwe landelijke standaard: Baseline Informatiebeveiliging Overheid. De dienst heeft een Information Security Officer die zorg draagt voor goede fysieke beveiliging van de systemen en de bewustwording op dit vlak stimuleert. Er is een stapsgewijze overgang naar de Cloud waarbij de eigen systemen langzaam worden afgebouwd.

In 2021 hebben er geen incidenten of datalekken plaatsgevonden. Met leveranciers die met persoonsgegevens in aanraking komen worden altijd verwerkersovereenkomsten afgesloten die aan de (digitale) contractdossiers worden toegevoegd.

4.3.3.2 Digitale informatievoorziening

Het cluster Documentaire Informatie Voorziening (DIV) is verantwoordelijk voor tijdige postverwerking (zowel inkomend als uitgaand, papier en digitaal) en voor archivering. De voormalige post en reprokamer is ontwikkeld naar een moderne professionele Documentatie en Informatie Voorzieningsorganisatie. De ODH werkt volledig digitaal maar heeft nog stappen te zetten in het digitaliseren en ontsluiten van de overgenomen archieven. Het Document Management Systeem (DMS) uit de beginjaren van de dienst is in 2021 vervangen. In combinatie met een nieuw Record Management Applicatie (RMA) dat in 2022 live gaat, is er dan sprake van een adequate en rechtmatige archivering. Omdat dit traject in 2021 nog niet afgerond was, zijn er tijdens een archiefinspectie eind 2021 bemerkingen op dit vlak geweest en was de conclusie dat de ODH nog niet geheel compliant is aan de geldende wet- en regelgeving. In 2022 wordt dit traject afgerond.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf heeft tot doel te laten zien hoe de ODH de instandhouding waarborgt van de kapitaalgoederenvoorraad. De kapitaalgoederen van de ODH bestaan uit twee onderdelen: investeringen in ICT en investeringen in huisvesting/inventaris. De kapitaallasten en onderhoudskosten van deze investeringen zijn opgenomen in de exploitatie.

In tabel 10 is een totaaloverzicht opgenomen.

Tabel 10 Kredietoverzicht

Materiële vaste activa	Krediet	Uitgaven t/m 2020	Uitgaven 2021	Totaal uitgaven	Restant krediet
Vervangingsinvestering ICT inclusief mobiele apparatuur	1.157.100	1.143.240	9.784	1.153.024	4.076
Vervangingsinvestering DMS/RMA oud	622.800	622.782	0	622.782	18
Vervangingsinvestering DMS/RMA nieuw	302.200	0	38.362	38.362	263.838
Vervangingsinvestering HRM-gesprekencyclus (My Forms)	20.300	20.246	0	20.246	54
Vervangingsinvestering VTH	550.000	29.562	25.664	55.226	494.774
Vervangingsinvestering ICT nog te bepalen	0	0	0	0	0
Totaal ICT krediet	2.652.400	1.815.830	73.810	1.889.640	762.760
Huisvesting en inventaris	386.900	375.794	0	375.794	11.106
Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	84.800	84.797	0	84.797	3
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris	471.700	460.591	0	460.591	11.109
Totaal	3.124.100	2.276.421	73.810	2.350.231	773.869

Voor de vervanging van netwerkkaparaatuur is in 2021 voor een bedrag van € 9.800 aan ICT-investeringen uitgegeven.

De ontwikkelingen op het gebied van digitale informatievoorziening en informatiebeveiliging hebben mede in het kader van de voorbereiding op de komst van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) tot gevolg dat op onderdelen een andere invulling van de ICT architectuur noodzakelijk is. De leverancier van het DMS/RMA bleek niet in staat de gewenste aanpassingen te kunnen realiseren anders dan dat daar significante investeringen voor nodig waren. In gezamenlijk overleg is besloten het contract te beëindigen. Inmiddels is tot een andere oplossing gekomen die aansluit bij de ICT architectuur van de ODH. De oplevering van het 'nieuwe' DMS/RMA is gerealiseerd per 15 juni 2021.

Van de tot en met 2020 gedane investeringen in het 'oude' DMS/RMA van in totaal € 622.800 was ultimo 2020 een bedrag van € 268.500 afgeschreven zodat een boekwaarde resteerde van € 354.300. De restantboekwaarde is afgewaardeerd (normale afschrijving van € 124.600 en een extra afschrijving van € 229.700). In het 'nieuwe' DMS/RMA is in 2021 € 38.400 geïnvesteerd.

Voor de vervanging van het zaakstelsel VTH is € 25.700 geïnvesteerd.

Door de Coronamaatregelen heeft het merendeel van het personeel in 2021 vanuit huis gewerkt. Hierdoor zijn in 2021 geen investeringen in huisvesting gedaan. Besloten is om in 2022 het 'hybride werken' binnen de ODH in te voeren. Dit heeft tot gevolg dat ondanks de taakuitbreidingen geen uitbreiding van huisvesting hoeft plaats te vinden, maar dat in 2022 wel huisvestingsaanpassingen noodzakelijk zijn (waaronder het nieuw inrichten van vergaderlocaties, investeringen in IT-hardware etc.).

5 Jaarrekening

5.1 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk vindt u de verantwoording 2021 per programma.

Tabel 11 Programmaverantwoording

Omschrijving	Realisatie 2020	Primitieve begroting 2021	Wijzigingen VJN 2021	Wijzigingen NJN 2021	Administratieve wijzigingen t/m NJN	Begroting na NJN	Administratieve wijzigingen na NJN	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021
1 Programma Toetsing en Vergunningverlening	8.979.950	7.347.700	-108.800	83.800	2.412.300	9.735.000	805.600	10.540.600	9.236.800
2 Programma Toezicht en Handhaving	7.158.884	6.986.100	-112.200	65.800	231.300	7.171.000	305.000	7.476.000	6.907.152
Totaal lasten programma's	16.138.834	14.333.800	-221.000	149.600	2.643.600	16.906.000	1.110.600	18.016.600	16.143.952
3 Algemene dekkingsmiddelen	-25.965.727	-23.539.600	-178.100	-258.300	-3.404.100	-27.380.100	-905.800	-28.285.900	-27.112.897
4 Overhead	9.826.893	9.160.000	399.100	108.700	760.500	10.428.300	-204.800	10.223.500	10.223.245
5 Heffing Vpb	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Onvoorzien	0	45.800	0	0	0	45.800	0	45.800	0
Saldo van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	-745.700
7 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stortingen reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0	0	0	0	0	-745.700

5.1.1 Toelichting programma's

De programma's zijn direct gerelateerd aan de uitvoerende afdeling met dezelfde benaming.

Tabel 12 Afwijkingen op kostensoort

Kostensoort	Programma Toetsing en Vergunningverlening			Programma Toezicht en Handhaving			Overhead		
	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Vershil 2021	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Vershil 2021	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021	Vershil 2021
1. Personeel	9.469.000	8.763.379	705.621	7.359.300	6.818.919	540.381	7.262.300	7.262.154	146
2. Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0	670.900	670.827	73
3. Indirecte kosten	198.000	197.973	27	44.100	44.120	-20	2.290.300	2.290.265	35
4. Additionele projecten	873.600	275.447	598.153	72.600	44.114	28.486	0	0	0
5. Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	45.800	0	45.800
	10.540.600	9.236.799	1.303.801	7.476.000	6.907.153	568.847	10.269.300	10.223.246	46.054

5.1.2 Programma Toetsing en Vergunningverlening

Het programma T&V laat een onderschrijding zien € 1.303.800. Hiervan heeft een bedrag van € 598.100 betrekking op additionele opdrachten, waarvan op realisatiebasis minder is uitgegeven dan geraamd (zie 5.1.4.2). De reguliere exploitatie is per saldo € 705.700 lager uitgevallen dan geraamd. De personele kosten bestaande uit salariskosten, inhuur, opleidingskosten en algemene personeelskosten zijn € 271.300 lager uitgevallen. Door de coronamaatregelen hebben de medewerkers van de ODH nagenoeg volledig vanaf huis gewerkt waardoor er nauwelijks uitgaven voor woon-werkverkeer zijn gedaan. Ook waren er door de coronamaatregelen veel minder mogelijkheden om opleidingen te volgen.

De indirecte kosten zijn € 168.000 lager uitgevallen doordat door de coronamaatregelen er minder onderzoeken hebben plaatsgevonden. Ook zijn er beduidend minder kosten gemaakt voor bezwaar en beroep. De indirecte kosten zijn via een administratieve wijziging aan het personeelsbudget toegevoegd.

De overhead is € 488.500 lager uitgevallen dan geraamd o.a. doordat personeelsactiviteiten vanwege de coronamaatregelen nauwelijks mogelijk waren en door het doorschuiven van activiteiten naar 2022 zoals het project 'Digitaal ordenen documenten'. Op basis van de verdeelsleutel overhead gaat het voor het programma T&V om een bedrag van € 488.500 x 102,58 fte/188,09 fte = afgerond € 266.400 dat via een administratieve wijziging aan het personeelsbudget is toegevoegd.

Voor een toelichting op de kostensoorten wordt verwezen naar bijlage 9.1.

5.1.3 Programma Toezicht en Handhaving

Het programma T&H laat een onderschrijding zien € 568.800. Hiervan heeft een bedrag van € 28.500 betrekking op additionele opdrachten, waarvan op realisatiebasis minder is uitgegeven dan geraamd (zie 5.1.4.2). De reguliere exploitatie is per saldo € 540.300 lager uitgevallen dan geraamd. De personele kosten bestaande uit salariskosten, inhuur, opleidingskosten en algemene personeelskosten zijn € 174.400 lager uitgevallen. Zoals hiervoor al aangegeven hebben de medewerkers van de ODH door de coronamaatregelen in 2021 nagenoeg volledig vanaf huis gewerkt waardoor er nauwelijks uitgaven voor woon-werkverkeer zijn gedaan en ook door de coronamaatregelen minder mogelijkheden om opleidingen te volgen. Daarnaast is er minder aan overwerkvergoeding uitbetaald (door de coronamaatregelen weinig tot geen horecaoverlast).

De indirecte kosten zijn eveneens € 143.800 lager uitgevallen (o.a. minder uitgaven voor personeelsactiviteiten, minder uitgaven voor werkkleding, onderzoekskosten en kosten bezwaar- en beroep) en via een administratieve wijziging aan het personeelsbudget toegevoegd.

De overhead is € 488.500 lager uitgevallen dan geraamd (zie ook toelichting onder 5.1.2) en op basis van de verdeelsleutel via een administratieve wijziging toegevoegd aan het personeelsbudget. Voor het programma T&H gaat het om een bedrag van € 488.500 x 85,51 fte/188,09 fte = afgerond € 222.100.

Voor een toelichting op de kostensoorten wordt verwezen naar bijlage 9.1.

5.1.4 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de deelnemersbijdragen, opbrengsten additionele projecten en overige opbrengsten:

• Deelnemersbijdragen	€ 26.903.400
• Deelnemersbijdragen – nacalculatie	€ -/- 669.700
• Additionele opdrachten	€ 319.600
• Overige opbrengsten	€ 559.600
Totaal	€ 27.112.900

In totaal is in 2021 ten opzichte van de raming € 1.173.000 minder aan algemene dekkingsmiddelen ontvangen:

• Deelnemersbijdragen – nacalculatie	€ -/- 669.700
• Additionele opdrachten	€ -/- 626.600
• Overige opbrengsten	€ 123.300
Totaal	€ -/- 1.173.000

5.1.4.1 Deelnemersbijdragen

De bijdragen van deelnemers zijn gebaseerd op de uitvoering van de werkplannen inclusief een bijdrage van € 35.511 voor de kosten van het abonnement Nationale Databank Flora en Fauna.

De jaarrekening 2021 sluit met een positief rekeningresultaat van € 745.700. Voorgesteld wordt het rekeningresultaat te bestemmen t.b.v. het aanvullen van de algemene reserve (incidentele weerstandscapaciteit), het project 'Digitaal ordenen documenten' en het programma 'Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland'.

In totaal is een bedrag van € 661.667 overeenkomstig het besluit van het AB van 26 juni 2019 collectief afgerekend met de deelnemers op basis van het werkelijk aantal bestede uren en het werkelijk uurtarief per deelnemer. Het betreft hier het verschil tussen voor- en nacalculatie als gevolg van niet gerealiseerde productie die via de methodiek nacalculatie wordt doorgeschoven naar 2022.

Indien het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie zich binnen de bandbreedte van 10% bevindt dan wordt het verschil meegenomen naar een volgend dienstjaar via een vordering of schuld op de balans. Is het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie meer dan 10% dan wordt het verschil buiten de bandbreedte van 10% met de deelnemer afgerekend.

In tabel 13 zijn de uitkomsten van de vastgestelde methodiek nacalculatie opgenomen per deelnemer op totaalniveau en in tabel 14 is per deelnemer de afwijking weergegeven voor de afrekening/verrekening op

basis van de afgesproken marge van +/-10% (ten opzichte van de geraamde deelnemersbijdrage 2021). Bij de berekening van de afwijking wordt het balanssaldo van de afrekening/verrekening van 2020 per 31-12-2021 meegenomen.

Een overzicht van de deelnemersbijdrage over 2021 na verrekening nacalculatie inclusief additionele opdrachten is opgenomen in tabel 15.

Tabel 13 Nacalculatie totaal

Deelnemers	Begroting (voorcalkulatie)						Realisatie (nacalculatie)					
	Bijdrage 2021 begroting t/m NJN	Bijstelling na NJN	Bijdrage 2021 na bijstelling	Geraamde uren werkplan	Gemiddeld tarief voorcalkulatie	Quotient	Gemiddeld tarief nacalculatie	Totaal bestede uren	Verschil raming en realisatie	Bijdrage Nacalculatie	Bijdrage Voorcalkulatie	Rekening- resultaat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Delft	1.366.559	40.800	1.407.359	14.004	100,50	0,9922	99,72	14.012	-8	1.395.918	1.407.359	-11.441
Den Haag	6.836.075	141.343	6.977.418	71.014	98,25	0,9922	97,49	67.827	3.187	6.606.026	6.977.418	-371.392
Leidschendam-Voorburg	943.523	6.500	950.023	9.434	100,70	0,9922	99,92	9.168	266	915.176	950.023	-34.847
Midden-Delfland	572.627	3.000	575.627	5.778	99,62	0,9922	98,85	5.844	-66	577.118	575.627	1.491
Pijnacker-Nootdorp	762.743	3.000	765.743	7.601	100,74	0,9922	99,96	7.535	66	752.466	765.743	-13.277
Rijswijk	694.880	56.500	751.380	7.514	100,00	0,9922	99,22	7.516	-2	745.013	751.380	-6.367
Wassenaar	354.753	3.500	358.253	3.576	100,18	0,9922	99,40	3.625	-49	359.975	358.253	1.722
Westland	3.809.641	10.100	3.819.741	38.263	99,83	0,9922	99,05	37.121	1.142	3.673.260	3.819.741	-146.481
Zoetermeer	1.153.990	8.300	1.162.290	11.580	100,37	0,9922	99,59	10.968	612	1.091.241	1.162.290	-71.049
Provincie Zuid-Holland	9.518.527	617.000	10.135.527	92.679	109,36	0,9922	108,51	93.331	-652	10.117.501	10.135.527	-18.026
Totaal	26.013.318	890.043	26.903.361	261.443	102,90		102,10	256.947	4.496	26.233.694	26.903.361	-669.667

Tabel 14 Nacalculatie per deelnemer

Deelnemers	Nacalculatie- saldo ultimo 2020	Dekking				Nacalculatie- saldo actueel	Nacalculatie 2021					
		minderwerk Den Haag 2021	ZKD-terrein Den Haag	Soortenbe- scherming PZH	Intensivering werkplan Delft		Resultaat 2021 na bestemming	Totaal te verrekenen via balans	Bijdrage voorcalkulatie 2021	Afwijking binnen 10% voorcalkulatie	Afwijking %	Transitoria Afrekening Verrekening via balans
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Delft	-129.971	0	0	0	33.100	-96.871	-11.441	-108.312	1.407.359	-140.736	-7,70	0
Den Haag	-359.634	107.123	84.621	0	0	-167.890	-371.392	-539.282	6.977.418	-697.742	-7,73	0
Leidschendam-Voorburg	-14.575	0	0	0	0	-14.575	-34.847	-49.422	950.023	-95.002	-5,20	0
Midden-Delfland	55.471	0	0	0	0	55.471	1.491	56.962	575.627	57.563	9,90	0
Pijnacker-Nootdorp	-40.439	0	0	0	0	-40.439	-13.277	-53.716	765.743	-76.574	-7,01	0
Rijswijk	67.798	0	0	0	0	67.798	61.431	751.380	751.380	75.138	8,18	0
Wassenaar	-3.381	0	0	0	0	-3.381	1.722	-1.659	358.253	-35.825	-0,46	0
Westland	-120.712	0	0	0	0	-120.712	-146.481	-267.193	3.819.741	-381.974	-7,00	0
Zoetermeer	-65.580	0	0	0	0	-65.580	-71.049	-136.629	1.162.290	-116.229	-11,76	-20.400
Provincie Zuid-Holland	-377.852	0	0	127.600	0	-250.252	-18.026	-268.278	10.135.527	-1.013.553	-2,65	0
Totaal	-988.875	107.123	84.621	127.600	33.100	-636.431	-669.667	-1.306.098	26.903.361	-4.496	-4,85	-20.400

Tabel 15 Deelnemersbijdragen

Deelnemers	Betaalde deelnemersbijdragen				Resultaat 2021	Totaal reguliere deelnemersbijdrage	Additionele opdrachten	Verantwoording in jaarrekening 2021
	Betaald voorschot 2021	Intensivering via balans	Totaal voorschot	Totaal voorschot				
1	2	3	4	5	7	8	9	10
Delft	1.366.559	33.100	7.700	1.407.359	-11.441	1.395.918	0	1.395.918
Den Haag	6.595.331	191.744	190.343	6.977.418	-371.392	6.606.026	0	6.606.026
Leidschendam-Voorburg	943.523	0	6.500	950.023	-34.847	915.176	0	915.176
Midden-Delfland	572.627	0	3.000	575.627	1.491	577.118	0	577.118
Pijnacker-Nootdorp	762.743	0	3.000	765.743	-13.277	752.466	0	752.466
Rijswijk	694.880	0	56.500	751.380	-6.367	745.013	0	745.013
Wassenaar	354.753	0	3.500	358.253	1.722	359.975	0	359.975
Westland	3.809.641	0	10.100	3.819.741	-146.481	3.673.260	0	3.673.260
Zoetermeer	1.153.990	0	8.300	1.162.290	-71.049	1.091.241	0	1.091.241
Provincie Zuid-Holland	9.199.097	127.600	808.830	10.135.527	-18.026	10.117.501	276.554	10.394.055
Totaal	25.453.144	352.444	1.097.773	26.903.361	-669.667	26.233.694	276.554	26.510.248

5.1.4.2 Additionele projecten

In totaal zijn in 2021 € 946.200 aan additionele opdrachten verstrekt. Deze wijzigingen zijn op grond van artikel 24, lid 8b van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden via een administratieve wijziging verwerkt. Tot en met de Najaarsnota 2021 was een bedrag van € 930.400 aan additionele opdrachten verstrekt. Voor het project Ontwikkeling werkwijzen en netwerkvorming nieuwe energie is in 2020 een aanvullende opdracht verstrekt van € 15.750 excl. btw. De opdracht is in overleg met de provincie Zuid-Holland doorgeschoven naar 2021. Deze aanvullende opdracht is na vaststelling van de Najaarsnota verwerkt. De werkelijke lasten zijn uitgekomen op een bedrag van € 319.600.

Doordat de lasten € 626.600 lager zijn uitgevallen dan geraamd komen ook de baten lager uit. De lasten zijn voor een totaalbedrag van € 319.600 bij de opdrachtgevers in rekening gebracht (tabel 16).

Tabel 16 Additionele projecten

Projectomschrijving	Opdrachtgever	Budget	Kosten	Verschil
E-PRTR (European Pollutant Release and Transfer Register)	Provincie Zuid-Holland	6.800	6.756	44
Advisering BRIKS gemeenten	Provincie Zuid-Holland	100.000	52.790	47.210
Werkplan Spoed en Nazorg	Provincie Zuid-Holland	774.000	204.889	569.111
Ontwikkeling werkwijzen en netwerkvorming nieuwe energie	Provincie Zuid-Holland	15.800	5.723	10.077
Versterking Omgevingsveiligheid (cluster 3 PGS)	Provincie Zuid-Holland	8.700	6.396	2.304
Versterking Omgevingsveiligheid (cluster 2 PGS)	Omgevingsdienst NL	40.900	40.165	735
Basisregistratie Ondergrond (BRO)	Geonovum	0	2.842	-2.842
Totaal		946.200	319.561	626.639

5.1.4.3 Overige opbrengsten

De overige opbrengsten zijn € 123.300 hoger uitgevallen dan geraamd. Ten opzichte van de Najaarsnota 2021 is de vergoeding van gedetacheerd personeel € 5.600 lager uitgevallen dan geraamd. In het kader van de uitvoering van de Ziektewet en Wet Arbeid en Zorg is de bijdrage € 70.200 hoger uitgevallen dan geraamd. De afrekening transitoria is € 44.000 hoger uitgevallen en de overige opbrengsten € 14.700.

5.1.5 Overhead

De overhead bestaat uit de personele lasten van het management, de kosten van inhuur (waaronder ICT), algemene personeelskosten, kapitaallasten, indirecte kosten en de post onvoorzien.

De overhead laat een onderschrijding zien € 534.600, waarvan € 45.800 betrekking heeft op de post onvoorzien. Het voordelige verschil van € 488.800 wordt met name veroorzaakt doordat er minder is uitgegeven aan opleidingskosten en algemene personeelskosten (woon-werkverkeer) als gevolg van de coronamaatregelen. Van het voordelige verschil is een bedrag van € 488.500 op basis van de verdeelsleutel via een administratieve wijziging toegevoegd aan het personeelsbudget van T&V en T&H van respectievelijk € 266.400 en € 222.100.

Na wijziging resteert een onderschrijding van € 46.100, waarvan € 45.800 betrekking heeft op de post onvoorzien (zie tabel 13).

5.1.6 Heffing Vpb

Met het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen zijn in 2016 afspraken gemaakt dat indien een omgevingsdienst zijn overheidstaken op basis van wetgeving uitvoert en op alle andere (commerciële) activiteiten geen winst behaalt de omgevingsdienst dan niet Vpb-plichtig is. De ODH belast zijn producten en diensten uitsluitend tegen kostprijs (zonder winstopslag) door aan zijn afnemers. Met inachtneming hiervan is geconcludeerd dat de ODH niet Vpb-plichtig is (en dus geen fiscale administratie hoeft te voeren en geen aangifte hoeft te doen).

5.1.7 Onvoorzien

De post onvoorzien van € 45.800 is in 2021 niet aangewend.

5.1.8 Mutaties reserves

In 2021 zijn geen mutaties in de reserves geweest.

5.2 Overzicht incidentele lasten en baten

De in dit overzicht opgenomen lasten en baten zijn als incidenteel bestempeld, omdat deze lasten en baten alleen in 2021 zijn gerealiseerd.

Tabel 17 Incidentele lasten en baten

Kostensoort	Omschrijving	Programma		Algemene dekkingsmiddelen	Totaal
		T&V	T&H		
Personeel	Intensiveringen werkplannen	1.617.373	427.177	0	2.044.550
Personeel	Programma versterking Omgevingsveiligheid	72.752	12.548	0	85.300
Personeel	Kosten voormalig personeel	62.521	46.278	0	108.799
Personeel	Inhuur i.v.m. detachering en zwangerschappen	165.505	226.603	0	392.108
Kapitaallasten	Extra afschrijving (desinvestering) DMS/RMA	43.590	36.337	0	79.927
Additionele projecten	Kosten additionele projecten	275.447	44.114	0	319.561
Algemene dekkingsmiddelen	Afrekening deelnemers nacalculatie	0	0	669.667	669.667
Totaal incidentele lasten		2.237.188	793.057	669.667	3.699.912
Personeel	Onderuitputting personele lasten	-705.801	-540.347	0	-1.246.148
Kapitaallasten	Rentelasten	-64.464	-53.736	0	-118.200
Indirecte kosten	Onderuitputting indirecte kosten	-39.382	-32.828	0	-72.210
Algemene dekkingsmiddelen	Intensivering werkplan 2021	0	0	-2.044.550	-2.044.550
Algemene dekkingsmiddelen	Programma versterking Omgevingsveiligheid	0	0	-85.300	-85.300
Algemene dekkingsmiddelen	Vrijval voorziening werkloosheidsuitkeringen	0	0	-73.000	-73.000
Algemene dekkingsmiddelen	Vergoedingen detacheringen en uitkeringsinstanties	0	0	-392.108	-392.108
Algemene dekkingsmiddelen	Afrekening transitoria en overige opbrengsten	0	0	-89.039	-89.039
Algemene dekkingsmiddelen	Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren	0	0	-5.496	-5.496
Algemene dekkingsmiddelen	Bijdragen additionele projecten	0	0	-319.561	-319.561
Totaal incidentele baten		-809.647	-626.911	-3.009.054	-4.445.612

Incidentele lasten

- Intensivering werkplannen: in 2021 is het werkvolume van de werkplannen door intensiveringen met incidenteel € 2.044.600 toegenomen. Van de provincie Zuid-Holland is in totaal € 1.723.200 aan extra opdrachten ontvangen (met name intensiveringen in het kader van de Wet natuurbescherming zoals soortenbescherming en gebiedsbescherming stikstof en Waterwet). Van de gemeente Den Haag is een aanvullende opdracht van € 287.300 (extra toezicht ZKD-terrein, advisering nachtvergunningen en extra inzet duurzaamheid) ontvangen en van de gemeente Delft en Rijswijk respectievelijk € 33.100 en 50.000;
- Programma versterking Omgevingsveiligheid (VOV): dit programma heeft in 2021 het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) vervangen. Gemeenten ontvingen in het kader van cluster 4 van de Meerjaren agenda omgevingsveiligheid 2021-2024 in 2021 een bedrag € 144.000. Een deel van deze taak (€ 85.300) wordt door de ODH uitgevoerd.
- Kosten voormalig personeel: een medewerker heeft op basis van een vaststellingsovereenkomst in 2021 de dienst verlaten. De kosten daarvan zijn in 2021 betaald;
- Inhuur en zwangerschappen: betreft incidentele last in verband met het inhuur van personeel in verband met zwangerschap van eigen personeel. Hiertoe wordt een bijdrage van uitkeringsinstanties ontvangen (zie incidentele baten);
- Extra afschrijving (desinvestering): het DMS/RMA is vervangen door een ander pakket waardoor de restantboekwaarde van het oude pakket vroegtijdig is afgeschreven;
- Additionele projecten: in 2021 is voor een totaalbedrag van € 319.600 aan additionele opdrachten uitgevoerd. Deze opdrachten hebben een incidenteel karakter (zie ook 5.1.4.2 Additionele projecten);
- Afrekening deelnemersbijdrage nacalculatie: betreft afrekening met de deelnemers over 2021 op basis van de vastgestelde methodiek nacalculatie.

Incidentele baten

- Onderuitputting personele lasten: de personele lasten zijn als gevolg van vacatures lager dan geraamd en door de COVID-19 maatregelen is er minder uitgegeven aan o.a. woon-werkverkeer (i.v.m. thuiswerken) en opleidingen;
- Rentelasten: voor de financiering van de investeringen is in 2021 gebruik gemaakt van het eigen vermogen als financieringsbron, waardoor geen geldlening behoefde te worden aangetrokken. Hierdoor is in 2021 bespaard op de rentekosten;
- Onderuitputting indirecte kosten: de indirecte kosten zijn lager uitgevallen dan geraamd. De incidentele investeringen worden afgerekend tegen het vastgestelde tarief waarin ook de overhead is verdisconteerd. Een groot deel van deze overhead is in 2021 niet aangewend waardoor sprake is van onderuitputting. Na resultaatbestemming vloeit een deel van deze onderuitputting terug naar de deelnemers;
- Intensivering werkplan 2021: zie toelichting incidentele lasten;
- Programma versterking Omgevingsveiligheid: zie toelichting incidentele lasten;
- Vrijval voorziening werkloosheidsuitkeringen: één van de uit dienst vertrokken medewerkers is arbeidsongeschikt verklaard. De verplichte werkloosheidsuitkering kwam hierdoor deels te vervallen;
- Vergoedingen detachering en uitkeringsinstanties: betreft incidentele baten in verband met detachering personeel en incidentele vergoedingen van uitkeringsinstanties in verband met zwangerschap;
- Afrekening transitoria en overige opbrengsten: betreft incidentele baten van € 44.000 doordat de in de jaarrekening 2020 opgenomen transitoria voor een bedrag van € 44.000 te hoog zijn ingeschat en opbrengsten dwangsommen en bijdrage in extra controlewerkzaamheden vuurwerkopslag.
- Afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren: betreft afwikkeling van door leveranciers in 2020 teveel in rekening gebrachte facturen.
- Bijdragen additionele projecten: zie toelichting incidentele lasten.

Tabel 18 Structureel evenwicht

Structureel jaarrekeningsaldo	2021
Saldo van baten en lasten 2021	745.700
Af: incidentele baten (exclusief onttrekkingen reserves)	-4.445.612
Bij: incidentele lasten (exclusief toevoegingen reserves)	3.699.912
Genormaliseerd saldo van baten en lasten 2021	0
Af: onttrekkingen reserves	0
Bij: toevoegingen reserves	0
Genormaliseerd resultaat 2021	0

6 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

6.1 Wet- en regelgeving

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

6.2 Algemene waarderingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover relevant wordt met oninbaarheid rekening gehouden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (met uitzondering van de opgebouwde vakantiegelden). Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De gehanteerde valuta is de Euro.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het wettelijke verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals vakantiegelden en vakantiedagen.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Op basis van de aanbevelingen van de commissie BBV geldt hetzelfde voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks constante ontwikkeling.

6.3 Activa

6.3.1 Materiële vaste activa

Materiele vaste activa met *economisch* nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Afschrijving vindt op lineaire wijze plaats met ingang van het jaar volgend op het jaar waarin de investering is gedaan op basis van de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

De ODH kent geen vaste activa met maatschappelijk nut.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

a. Kosten onderzoek en ontwikkeling	4 jaar
b. Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	5 jaar
c. Hardware en software automatisering met uitzondering van mobiele telefoons en tablets	5 jaar
d. Huisvesting en Kantoorinventaris	10 jaar
e. Mobiele telefoons en tablets	3 jaar

Specifieke investeringsbijdragen van derden, evenals aangewezen reserves worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven, conform de door het algemeen bestuur besloten wijze en termijnen. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

6.3.2 Vlottende activa

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling (statische methode) van de inbaarheid van de vorderingen. Op basis hiervan zijn vorderingen uit hoofde van sociale voorzieningen

geheel voorzien. De overlopende activa en liquide middelen zijn eveneens op basis van de nominale waarden gewaardeerd.

Onder de overlopende activa worden opgenomen:

- a. de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
- b. overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

6.4 Passiva

6.4.1 Eigen vermogen

Het totale eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorgaand jaar vermeerderd of verminderd met het resultaat voor bestemming. Voor zover het bestuur gedurende het jaar al besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van die reserves per jaareinde verwerkt. Uit het resultaat voor reservemutaties en de effecten van genoemde bestuursbesluiten betreffende goedgekeurde reservemutaties volgt een resultaat voor bestemming, dat als een gescheiden post van het eigen vermogen is gepresenteerd. De reserves van het eigen vermogen worden onderscheiden in een algemene reserve en bestemmingsreserves. De overige bestemmingsreserves zijn door het bestuur ingesteld voor specifieke doeleinden, zoals de financiering van activa, verwachte bijdrage in projecten of relevante risico's. Voor alle bestemmingsreserves geldt dat het bestuur over de aard en omvang kan beslissen.

6.4.2 Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn op basis van de nominale waarden gewaardeerd. Onder de overlopende passiva worden afzonderlijk opgenomen:

- a) verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- b) de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- c) overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

7 Balans en toelichting

7.1 Balans

Activa	31-12-2021	31-12-2020	Passiva	31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa	938.466	1.535.483	Eigen vermogen	1.817.085	1.071.385
Totaal materiële activa	938.466	1.535.483	Algemene reserve	1.817.085	1.071.385
Materiële vaste activa	938.466	1.535.483	- weerstandsvermogen	1.071.385	1.020.000
			- opgebouwd rekeningresultaat	0	51.385
			- resultaat boekjaar	745.700	0
			Voorzieningen	178.306	272.521
			Werkloosheidsuitkeringen	178.306	272.521
TOTAAL VASTE ACTIVA	938.466	1.535.483	TOTAAL VASTE PASSIVA	1.995.391	1.343.906
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	17.411.045	17.170.351	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.872.203	4.190.676
Vorderingen openbare lichamen	13.040.439	13.098.477	Crediteuren	113.363	591.545
Overige vorderingen	252.703	279.224	Af te dragen BTW	2.336.132	2.185.305
Rekening courant schatkistbankieren	4.116.878	3.790.878	Af te dragen loonheffing en soc. premies	1.422.708	1.413.826
Rekening courant Simplified Card	1.025	1.772			
Liquide middelen	2.343.218	7.964			
Banksaldi	2.343.218	7.964			
Overlopende activa	664.292	1.025.380	Overlopende passiva	15.489.427	14.204.596
Vooruitbetaalde bedragen	516.770	581.027	Vooruit gefactureerde deelnemersbijdragen	12.571.133	11.716.228
Overige overlopende activa	147.522	444.353	Vooruit gefactureerde dwangsommen	363.100	378.720
			Nog af te rekenen/verrekenen resultaat nacalculatie	1.306.098	922.265
			Overige overlopende passiva	1.249.096	1.187.383
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	20.418.555	18.203.695	TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	19.361.630	18.395.272
TOTAAL ACTIVA	21.357.021	19.739.178	TOTAAL PASSIVA	21.357.021	19.739.178

7.2 Toelichting op de balans

7.2.1 Vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde begin 2021	Investering 2021	Afschrijving 2021	Bijzondere waardevermindering	Boekwaarde einde 2021
Vervangingsinvestering ICT	717.923	9.784	193.596	0	534.111
Vervangingsinvestering mobiele apparatuur	114.830	0	57.166	0	57.664
Vervangingsinvestering DMS/RMA oud	354.274	0	0	354.274	0
Vervangingsinvestering DMS/RMA nieuw	0	38.362	0	0	38.362
Vervangingsinvestering HRM-gesprekencyclus (My Forms)	20.246	0	4.049	0	16.197
Vervangingsinvestering VTH	29.562	25.664	5.912	0	49.314
Totaal ICT krediet	1.236.835	73.810	260.723	354.274	695.648
Huisvesting en inventaris	255.523	0	37.579	0	217.944
Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	43.125	0	18.251	0	24.874
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris	298.648	0	55.830	0	242.818
Totaal	1.535.483	73.810	316.553	354.274	938.466

7.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kortlopende vorderingen	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Vorderingen openbare lichamen	13.040.439	13.098.477
Overige vorderingen	252.703	279.224
Rekening courant schatkistbankieren	4.116.878	3.790.878
Rekening courant Simplified Card	1.025	1.772
Totaal	17.411.045	17.170.351

De vorderingen op openbare lichamen bedragen in totaal € 13.040.439. Van de vooruit gefactureerde deelnemersbijdrage over de 1^e helft van 2022 van € 15.211.071 (inclusief BTW) is eind 2021 in totaal € 2.335.675 ontvangen zodat nog een vordering open staat van € 12.875.396.

Van de overige vorderingen met een totaalbedrag van € 252.703 heeft € 250.375 betrekking op nog te ontvangen dwangsommen.

In het kader van de wet Schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden vanaf 15 december 2013 verplicht hun overtollige⁸ liquide middelen op een rekening courant bij het Ministerie van Financiën te storten.

7.2.3 Liquide middelen

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Banksaldi	2.343.218	7.964
Totaal	2.343.218	7.964

7.2.4 Overlopende activa

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Vooruitbetaalde bedragen	516.770	581.027
Overige overlopende activa	147.522	444.353
Totaal	664.292	1.025.380

De overlopende activa bestaat uit door leveranciers vooruit gefactureerde bedragen die betrekking hebben op 2022 (vooruitbetaalde bedragen). Van de overige overlopende activa heeft een bedrag van € 126.273 betrekking op nog te ontvangen deelnemersbijdrage als gevolg van intensiveringen van het werkplan over 2021 en een bedrag van € 5.723 voor nog te ontvangen projectkosten additionele opdrachten. De overige € 15.526 heeft betrekking op nog door te belasten kosten in het kader van de voorbereiding Omgevingswet en nog te ontvangen uitkeringen UWV.

7.2.5 Eigen vermogen

Reserves 2021	Beginstand 2021	Stortingen	Onttrekkingen	Eindstand 2021
Algemene Reserve	1.071.385	0	0	1.071.385
Resultaat boekjaar	0	745.700	0	745.700
Totaal	1.071.385	745.700	0	1.817.085

De jaarrekening 2021 sluit met een batig saldo van € 745.700.

Voorgesteld wordt van het rekeningresultaat € 745.700 te bestemmen voor:

a. Aanvulling algemene reserve naar 5% van de structurele exploitatiekosten van de begroting 2022 (zoals in Najaarsnota 2021 voorgesteld)	€	185.700
b. Project 'Digitaal ordenen documenten'	€	360.000
c. Programma 'Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland'	€	200.000
Totaal	€	745.700

7.2.6 Voorzieningen

Voorzieningen 2021	Beginstand 2021	Stortingen	Onttrekkingen	Eindstand 2021
Werkloosheidsuitkeringen	272.521	0	94.215	178.306
Totaal	272.521	0	94.215	178.306

Voor een tweetal medewerkers heeft het 'van werk naar werk' traject als gevolg van de in 2016 besloten wijzigingen en aanvullingen op het inrichtings- en personeelsplan (I&P-plan) niet tot het gewenste resultaat geleid. Zij hebben vanaf 1 januari 2019 recht op een werkloosheidsuitkering. De ODH heeft als risicodragers

⁸ Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak.

een voorziening gevormd voor de dekking van de (bovenwettelijk) werkloosheidsuitkering waardoor de kosten van de werkloosheidsuitkeringen niet op de exploitatie in toekomstige jaren drukken.

Eén van de medewerkers is in 2021 gedeeltelijk arbeidsongeschikt verklaard. De voorziening is afgewaardeerd met € 73.000. Daarnaast is in 2021 een bedrag van € 21.215 aan werkloosheidsuitkering uitgekeerd.

7.2.7 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Kortlopende schulden	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Crediteuren	113.363	591.545
Af te dragen BTW	2.336.132	2.185.305
Af te dragen loonheffing en sociale premies	1.422.708	1.413.826
Totaal	3.872.203	4.190.676

Het crediteurensaldo betreft de nog openstaande facturen per 31 december 2021.

7.2.8 Overlopende passiva

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Vooruit gefactureerde deelnemersbijdragen	12.571.133	11.716.228
Vooruit gefactureerde dwangsommen	363.100	378.720
Nog af te rekenen/verrekenen resultaat nacalculatie	1.306.098	922.265
Overige overlopende passiva	1.249.096	1.187.383
Totaal	15.489.427	14.204.596

De vooruit gefactureerde deelnemersbijdrage bevat de in 2021 gefactureerde deelnemersbijdrage over het eerste halfjaar van 2022.

Ultimo 2020 was een bedrag van € 378.720 aan dwangsommen gefactureerd. In 2021 is een bedrag van € 58.850 aan nieuwe dwangsommen gefactureerd en is een bedrag van € 70.435 aan ontvangen dwangsommen aan de deelnemende gemeenten uitbetaald en een bedrag van € 4.035 afgeboekt. Van het saldo van € 363.100 is ultimo 2021 een bedrag van € 112.725 ontvangen maar nog niet uitbetaald. Dit bedrag wordt pas nadat het volledige bedrag van de dwangsom is geïnd aan de deelnemende gemeenten uitbetaald.

Op basis van de bij besluit van 26 juni 2019 door het AB vastgestelde methodiek nacalculatie is een bedrag van € 669.667 via de balans met de deelnemers verrekend/afgerekend. Van het afgerekende/nog te verrekenen rekeningresultaat was ultimo 2021 nog een bedrag beschikbaar van € 636.431. Met toevoeging van het bedrag van € 669.667 komt het saldo uit op een bedrag van € 1.306.098. Hiervan wordt € 20.400 afgerekend met de deelnemers zodat een bedrag van € 1.285.699 op de balans blijft staan.

De overige overlopende passiva bestaan met name uit nog te ontvangen facturen van in 2021 geleverde goederen en diensten voor een bedrag van € 1.233.858. Daarnaast is een bedrag van € 15.238 voor het opstellen van een plan van aanpak gebiedgenese Westland waarvan de uitvoering in 2022 plaatsvindt vooraf gefactureerd.

7.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Artikel 53 van de BBV verplicht de ODH om in de toelichting op de balans inzicht te geven in de financiële verplichtingen waaraan de ODH is verbonden, voor zover die verplichtingen financiële consequenties hebben voor toekomstige jaren en deze verplichtingen niet zijn opgenomen in een balanspost. In de uitwerkingen van dit artikel is aangegeven dat alleen politiek-bestuurlijke en financieel gezien belangrijke verplichtingen dienen worden opgenomen.

Tabel 19 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naam	Omschrijving	Start	Einde	Bedrag per jaar
Provincie Zuid-Holland	Huurcontract	1 januari 2013	Looptijd 5 jaar, stilzwijgend verlengd tot 31-12-2027	727.900
Centraal Beheer Achmea	Aansprakelijkheidsverzekering	1 februari 2013	Looptijd 3 jaar, stilzwijgend verlengd met 3 jaar tot 31-01-2025	28.700
Multilease	Leasecontract wagenpark	1 april 2018	Looptijd 3 jaar en verlengd tot 03-03-2023	71.700
ARP Nederland B.V.	Logistieke dienstverlening ICT Hardware & Devices	7 juni 2018	Looptijd 2 jaar met optie verlenging met 2 x 1 jaar tot 06-06-2022	250.000
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.	Accountantsdienst	1 augustus 2018	Looptijd 2 jaar met optie verlenging met 2 x 1 jaar tot 31-07-2022	37.500
KPN Nederland B.V.	Technisch beheer en uitwijkvoorziening	1 april 2019	Looptijd 2 jaar met optie 5 x 1 jaar verlenging tot 31-03-2027	268.900
Intersafe Groeneveld	Beeldschermbrillen	22 april 2019	Looptijd 4 jaar met optie verlenging 2 x 1 jaar tot 21-04-2025	3.700
Afas Software	Contract geïntegreerd salaris, financieel en HRM-systeem Profit	1 mei 2020	Looptijd 4 jaar met optie 3 x 2 jaar verlenging tot 30-04-2030	73.300
Bechte direct B.V.	Microsoft licenties en daaraan gerelateerde dienstverlening	1 juni 2020	Looptijd 2 jaar met optie 2 x 1 jaar verlenging tot 31-05-2024	146.900
Breur	Dienstkleding en PBM's	1 september 2020	Looptijd 2 jaar met optie 2 x 1 jaar verlenging tot 31-08-2024	7.000
ABOVO Media B.V.	Media-inkoop	1 februari 2021	Looptijd 2 jaar met optie 2 x 1 jaar verlenging tot 31-01-2025	100.000
Arbo Concern B.V.	Arbodienst	1 mei 2021	Looptijd 2 jaar met optie 3 x 1 jaar verlenging tot 30-04-2026	38.800
Staffing Management Services B.V.	Inhuur personeel	1 mei 2021	Looptijd 2 jaar met optie verlenging met 2 x 1 jaar tot 23-07-2025	64.000
Xerox Nederland B.V.	Dienstverleningsovereenkomst printers	1 juni 2021	Looptijd 3 jaar met optie verlenging met 1 x 3 jaar tot 30-05-2027	111.200
Cauberg-Huygen Milieu B.V.	Milieucontroles	1 oktober 2021	Looptijd 1 jaar met optie verlenging met 2 x 1 jaar tot 30-09-2025	175.000
Pro 10 B.V.	Inkoopadvisering	1 januari 2022	Looptijd 1 jaar met optie verlenging met 3 x 1 jaar tot 31-12-2025	40.000
Medewerkers	Verlofrechten	2021	Opgebouwde verlofrechten t/m 2021	905.600

* Waarde is gebaseerd op nog te verwachten investering in IT-hardware.

8 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden;

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 6 april 2022;

Gelezen het verslag van bevindingen van de onafhankelijke accountant;

Gelezen het verslag en het advies van de rekeningcommissie;

Gelezen de reactie van het Dagelijks Bestuur van 15 juni 2022;

BESLUIT:

1. De Ontwerp Jaarstukken 2021 vast te stellen;
  2. Het resultaat van de nacalculatie van € 669.667 met de deelnemers af te rekenen op basis van de vastgestelde methodiek nacalculatie (zoals opgenomen in tabel 15);
  3. Het batig saldo van € 745.700 te bestemmen voor:
    - a. Aanvulling algemene reserve naar 5% van de structurele exploitatiekosten van de begroting 2022
    - b. Project 'Digitaal ordenen documenten'
    - c. Programma 'Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland'
	€	185.700
	€	360.000
	€	200.000
Totaal	€	745.700

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 6 juli 2022.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. Chr. van der Kamp

.....

9 Bijlagen

9.1 Exploitatierkening

Exploitatie-overzicht	Realisatie 2020	Primitieve begroting 2021	VJN	NJN	Admin. wijzigingen	Totaal wijzigingen	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021
1 Personeel	22.510.762	20.121.600	178.100	254.000	3.536.900	3.969.000	24.090.600	22.844.452
2 Kapitaallasten	365.731	590.900	0	0	80.000	80.000	670.900	670.827
3 Indirecte kosten	2.542.678	2.781.300	0	4.300	-253.200	-248.900	2.532.400	2.532.357
5 Additionele projecten	546.556	0	0	0	946.200	946.200	946.200	319.561
6 Onvoorzien	0	45.800	0	0	0	0	45.800	0
Totaal lasten	25.965.727	23.539.600	178.100	258.300	4.309.900	4.746.300	28.285.900	26.367.197
7 Algemene dekkingsmiddelen	-25.965.727	-23.539.600	-178.100	-258.300	-4.309.900	-4.746.300	-28.285.900	-27.112.897
Totaal baten	-25.965.727	-23.539.600	-178.100	-258.300	-4.309.900	-4.746.300	-28.285.900	-27.112.897
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	-745.700
8 Mutatie reserves								
Storting	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0	0	0	0	-745.700

De jaarrekening 2021 sluit met een positief rekeningresultaat van € 745.700. Voorgesteld wordt het rekeningresultaat te bestemmen t.b.v. het aanvullen van de algemene reserve (incidentele weerstandscapaciteit), het project 'Digitaal ordenen documenten' en het programma 'Samenwerking omgevingsdiensten Zuid-Holland'.

De totale lasten (inclusief additionele projecten) komen in 2021 uit op € 26.367.200 en dat is € 1.918.700 lager dan geraamd. De totale baten (inclusief additionele projecten) komen in 2021 uit op € 27.112.900 en dat is (inclusief de afrekening/verrekening nacalculatie) € 1.173.000 lager dan geraamd.

De post personeel bestaat uit de salariskosten van eigen personeel, de inhuur van derden, opleidingskosten en algemene personeelskosten. De inhuur en inkoop diensten t.b.v. ICT (o.a. Servicedesk en uitwijkvoorziening), die in de begroting, voorjaarsnota en najaarsnota waren verantwoord onder de post indirecte kosten zijn in de jaarrekening verantwoord onder de post personeel.

Hierna is per hoofdkostensoort een toelichting opgenomen van de verschillen (afgerond op honderdtallen).

Personeel

De post personeel is in totaal € 1.246.100 lager uitgevallen dan geraamd door:

• Minder personele lasten T&V	€ 705.700
• Minder personele lasten T&H	€ 540.300
• Afrondingsverschillen	€ 100
Totaal	€ 1.246.100

Voor een toelichting zie bijlage 9.5.

Kapitaallasten

In de primitieve begroting was een post kapitaallasten opgenomen van € 590.900. De post kapitaallasten is via een administratieve wijziging (o.a. extra afschrijving DMS/RMA wegens desinvestering) verhoogd met € 80.000 naar € 670.900.

In 2021 zijn geen financieringsmiddelen aangetrokken.

Indirecte kosten

De indirecte kosten bestaan uit huisvestingskosten, ICT-kosten, vervoerskosten en overige bedrijfskosten.

Additionele projecten

Na de vaststelling van de Najaarsnota 2021 bedroeg het totaal aan additionele projecten € 930.400. Na de vaststelling van de Najaarsnota 2021 is nog een aanvullende opdracht van de provincie Zuid-Holland uit 2020 verwerkt. Het betreft een doorgeschoven opdracht van € 15.800 voor Ontwikkeling werkwijzen en netwerkvorming nieuwe energie. Het totaal komt daarmee uit op een bedrag van € 946.200.

In totaal is een bedrag van € 319.600 uitgegeven, zodat een verschil resteert van € 626.600. De lasten zijn bij de betreffende opdrachtgevers gerestitueerd en/of afgerekend (zie 5.1.4.2, tabel 16).

Onvoorzien

In de primitieve begroting 2021 was een post voor onvoorzien opgenomen van € 45.800. In 2021 zijn geen bedragen aan de post onvoorzien onttrokken.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de deelnemersbijdragen, opbrengsten additionele projecten en overige opbrengsten:

• Deelnemersbijdragen	€	26.903.400
• Deelnemersbijdragen – nacalculatie	€	-/- 669.700
• Additionele opdrachten	€	319.600
• Overige opbrengsten	€	559.600
Totaal	€	27.112.900

In totaal is in 2021 ten opzichte van de raming € 1.173.000 minder aan algemene dekkingsmiddelen ontvangen:

• Deelnemersbijdragen – nacalculatie	€	-/- 669.700
• Additionele opdrachten	€	-/- 626.600
• Overige opbrengsten	€	123.300
Totaal	€	-/- 1.173.000

Op basis van de bij besluit van 26 juni 2019 door het AB vastgestelde methodiek nacalculatie is een bedrag van € 669.667 via de balans met de deelnemers verrekend/afgerekend. Van het afgerekende/nog te verrekenen rekeningresultaat was ultimo 2021 nog een bedrag beschikbaar van € 636.431. Met toevoeging van het bedrag van € 669.667 komt het saldo uit op een bedrag van € 1.306.098. Hiervan wordt € 20.400 afgerekend met de deelnemers zodat een bedrag van € 1.285.699 op de balans blijft staan.

In totaal zijn in 2021 € 946.200 aan additionele opdrachten verstrekt. Deze wijzigingen zijn op grond van artikel 24, lid 8b van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden via een administratieve wijziging verwerkt. Tot en met de Najaarsnota 2021 was een bedrag van € 930.400 aan additionele opdrachten verstrekt. Voor het project Ontwikkeling werkwijzen en netwerkvorming nieuwe energie is in 2020 een aanvullende opdracht verstrekt van € 15.750 excl. btw. De opdracht is in overleg met de provincie Zuid-Holland doorgeschoven naar 2021. Deze aanvullende opdracht is na vaststelling van de Najaarsnota verwerkt. De werkelijke lasten zijn uitgekomen op een bedrag van € 319.600.

Doordat de additionele opdrachtkosten € 626.600 lager zijn uitgevallen dan geraamd komen ook de baten lager uit (zie 5.1.4.2). De lasten zijn voor een totaalbedrag van € 319.600 bij de opdrachtgevers in rekening gebracht (tabel 19).

De overige opbrengsten zijn € 123.200 hoger uitgevallen dan geraamd. Ten opzichte van de Najaarsnota 2021 is de vergoeding van gedetacheerd personeel € 5.600 lager uitgevallen dan geraamd. In het kader van de uitvoering van de Ziektewet en Wet Arbeid en Zorg (WAZO) is de bijdrage € 70.200 hoger uitgevallen dan geraamd. De afrekening transitoria is € 44.000 hoger uitgevallen en de overige opbrengsten € 14.600.

Mutatie reserves

In 2021 hebben geen mutaties in de reserves plaatsgevonden.

9.2 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

In de gewijzigde BBV is opgenomen dat in de begroting en jaarrekening een overzicht moet worden opgenomen van de geraamde en gerealiseerde baten en lasten per taakveld. In tabel 20 is dit overzicht weergegeven.

Voorts zijn in tabel 21 de beleidsindicatoren weergegeven van het taakveld bestuur en ondersteuning. Voor de inwoneraantallen is uitgegaan van de aantallen per 1-1-2021 (bron: CBS Statline).

Voor het taakveld volksgezondheid en milieu zijn vooralsnog geen beleidsindicatoren opgenomen. Het hanteren van streefcijfers voor activiteiten van de ODH, waarbij er interactie is met partijen uit de samenleving, heeft weinig waarde omdat juist overleg en het trachten van het bereiken van consensus van groter belang kunnen zijn dan een streefgetal voor bijvoorbeeld tijdsbesteding. De ODH kan in het geval van wettelijke normen wanneer sprake is van bijvoorbeeld incomplete aanvragen of te laat verkregen externe adviezen, 'op tijd' weigeren. Echter bevoegde gezagen geven aan soms de voorkeur te geven aan een zorgvuldig proces boven het halen van een tijdslimiet.

Uit bovenstaande aspecten moge blijken dat naast een kwantitatieve kant ook de kwaliteit van het proces naar de maatschappij aandacht verdient. De aandacht die ook onze opdrachtgevers hiervoor vragen spreekt boekdelen. Het spreekt voor zich dat het halen van termijnen uitgangspunt blijft.

Tabel 20 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld		Primitieve begroting 2021			Gewijzigde begroting 2021			Realisatie 2021			Verschil 2021		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4	Overhead	9.160.000	0	9.160.000	10.223.500	0	10.223.500	10.223.245	0	10.223.245	255	0	255
0.8	Overige baten en lasten	45.800	-23.539.600	-23.493.800	45.800	-28.285.900	-28.240.100	0	-27.112.897	-27.112.897	45.800	-1.173.003	-1.127.203
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	745.700	745.700	0	-745.700	-745.700
	Bestuur en ondersteuning	9.205.800	-23.539.600	-14.333.800	10.269.300	-28.285.900	-18.016.600	10.223.245	-26.367.197	-16.143.952	46.055	-1.918.703	-1.872.648
7.4	Milieubeheer	14.333.800	0	14.333.800	18.016.600	0	18.016.600	16.143.952	0	16.143.952	1.872.648	0	1.872.648
	Volksgezondheid en milieu	14.333.800	0	14.333.800	18.016.600	0	18.016.600	16.143.952	0	16.143.952	1.872.648	0	1.872.648
	Totaal	23.539.600	-23.539.600	0	28.285.900	-28.285.900	0	26.367.197	-26.367.197	0	1.918.703	-1.918.703	0

Tabel 21 Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2021			Realisatie 2021		
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	FVW/CBS Statline	212,64	1.114.700	0,19	236,49	1.122.240	0,21
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	FVW/CBS Statline	188,26	1.114.700	0,17	202,21	1.122.240	0,18
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen bron	7.546.400	1.114.700	6,77	8.383.591	1.122.240	7,47
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen bron	707.700	19.170.800	3,69	3.102.591	20.489.940	15,14
Overhead	% van totale lasten	Eigen bron	9.205.800	23.539.600	39,11	10.223.245	26.367.197	38,77

Onder apparaatskosten wordt verstaan alle noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Dat zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.

Onder overhead wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De overhead bestaat dus naast de loonkosten van de zogenaamde PIOFACH-functies uit ICT-kosten, huisvestingskosten, kosten wagenpark etc., kapitaallasten en personele kosten die niet rechtstreeks zijn toe de delen aan de taakvelden in het primaire proces.

Het percentage overhead bedraagt over 2021 38,8% (2020: 37,9%) tegenover een raming van 39,1%. Exclusief de materiële lasten komt het percentage overhead uit op 28,0% (2020: 28,0%).

9.3 BBV-informatie

Tabel 22 Vertegenwoordiging bestuur

Artikel 15, lid 2 a	Algemeen Bestuur			Dagelijks Bestuur
	Aantal leden	Stemverdeling	Stemverhouding	
	A	B	A x B	
Delft	1	16	16	0
Den Haag	2	27	54	1
Leidschendam-Voorburg	1	4	4	0
Midden-Delfland	1	4	4	0
Pijnacker-Nootdorp	1	8	8	1
Rijswijk	1	8	8	0
Wassenaar	1	4	4	0
Westland	2	14	28	1
Zoetermeer	1	16	16	1
Provincie Zuid-Holland	2	29	58	1
Totaal	13	130	200	5

Tabel 23 Bekostiging

Artikel 15, lid 2 b	Bekostiging	
	Begin	Eind
Delft	1.343.345	1.395.918
Den Haag	6.472.454	6.606.026
Leidschendam-Voorburg	841.810	915.176
Midden-Delfland	536.011	577.118
Pijnacker-Nootdorp	749.088	752.466
Rijswijk	618.305	745.013
Wassenaar	338.837	359.975
Westland	3.809.641	3.673.260
Zoetermeer	1.123.148	1.091.241
Provincie Zuid-Holland	7.706.940	10.117.501
Totaal	23.539.579	26.233.694

Tabel 24 Omvang vermogen, financieel resultaat en risico's

Artikel 15, lid 2 c t/m e	Omvang	
	Begin	Eind
Eigen vermogen	1.071.385	1.071.385
Vreemd vermogen	0	0
Verwachte omvang financiële resultaat	0	0
Risico's	1.020.000	1.020.000

Tabel 25 Netto schuldquote

Netto schuldquote	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
A. Totaal van de vaste schulden	0	0	0	0	0	0
B. Totaal van de netto vlottende schulden	3.439.897	3.653.626	3.951.669	4.190.676	4.492.300	3.872.203
C. Totaal van de overlopende passiva	10.627.869	12.147.450	13.108.019	14.204.596	13.227.200	15.489.427
D. Totaal financiële activa met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0	0
E. Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	14.230.625	15.151.767	16.539.559	17.170.351	16.911.000	17.411.045
F. Totaal van alle liquide middelen	9.516	4.766	21.765	7.964	21.800	2.343.218
G. Totaal van de overlopende activa	763.409	1.007.751	429.174	1.025.380	429.100	664.292
H. Totaal saldo van de baten, exclusief mutaties reserves	21.622.346	22.243.410	23.115.891	25.965.727	23.539.600	26.367.197
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H	-4,3%	-1,6%	0,3%	0,7%	1,5%	-4,0%

Tabel 26 Solvabiliteitsratio

Solvabiliteitsratio	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
A. Eigen vermogen	1.609.295	1.334.186	1.071.385	1.071.385	1.071.400	1.817.085
B. Totaal alle passiva	15.752.127	17.497.490	18.429.147	19.739.178	18.944.200	21.357.021
Solvabiliteitsratio (A/B)	10,2%	7,6%	5,8%	5,4%	5,7%	8,5%

Tabel 27 Structurele exploitatieruimte

Structurele exploitatieruimte	Verloop van de kengetallen					
	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Totaal lasten programma's	22.798.598	22.518.519	23.378.691	25.965.727	23.539.600	26.367.197
Totaal incidentele lasten programma's	2.903.339	1.448.044	1.511.353	3.317.788	0	3.699.912
A. Structurele lasten	19.895.259	21.070.475	21.867.338	22.647.939	23.539.600	22.667.285
Totaal baten programma's	21.622.346	22.243.410	23.644.542	25.965.727	23.539.600	26.367.197
Totaal incidentele baten programma's	2.022.680	1.293.079	1.639.564	3.472.536	0	4.445.612
B. Structurele baten	19.599.666	20.950.331	22.004.978	22.493.191	23.539.600	21.921.585
C. Totaal structurele toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
D. Totaal structurele ontrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
E. Het totaal van de baten exclusief mutaties reserves	21.622.346	22.243.410	23.115.891	25.965.727	23.539.600	26.367.197
Structurele exploitatieruimte (B-A)+(D-C)/E	-1,4%	-0,5%	0,6%	-0,6%	0,0%	-2,8%

9.4 Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2021 Omgevingsdienst Haaglanden

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Omgevingsdienst Haaglanden. Het voor de Omgevingsdienst Haaglanden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

Het WNT-maximum voor de leden van het Algemeen Bestuur bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. De toezichthoudende topfunctionarissen bij de ODH (leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur) ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. In verband daarmee is volstaan met het opnemen van de naam en de functie van de toezichthoudende topfunctionarissen.

Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	L.P. Klaassen	R. Noé	Chr. van der Kamp
Functiegegevens	Directeur/Secretaris	Plv. Directeur/Secretaris	Directeur/Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 20/06	21/06 - 31/08	1/9 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	87.420	24.626	43.374
Beloningen betaalbaar op termijn	10.495	3.962	6.074
<i>Subtotaal</i>	<i>97.915</i>	<i>28.588</i>	<i>49.448</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	97.915	41.227	69.858
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	97.915	28.588	49.448
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan:	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020			
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	N.v.t.	N.v.t.
Deeltijdfactor 2020 in fte	1,0	N.v.t.	N.v.t.
Dienstbetrekking?	ja	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	133.489	N.v.t.	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	20.807	N.v.t.	N.v.t.
<i>Subtotaal</i>	<i>154.296</i>	<i>N.v.t.</i>	<i>N.v.t.</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	N.v.t.	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	154.296	N.v.t.	N.v.t.

Toezichthoudende topfunctionarissen

Naam topfunctionaris	Aanvang en einde functievervulling in 2021	Organisatie	Functie
R. Paalvast	1/1 - 31/12	Zoetermeer	Voorzitter AB/DB
L. van Tongeren	1/1 - 31/12	Den Haag	Lid AB/DB
L. Snijders	1/1 - 31/12	Westland	Lid AB/DB
A. Bom-Lemstra	1/1 - 09/06	Zuid-Holland	Lid AB/DB
M. Stolk	10/6 - 31/12	Zuid-Holland	Lid AB/DB
F. van Kuppeveld	1/1 - 31/12	Pijnacker-Nootdorp	Lid AB/DB
S. Smit	1/1 - 31/12	Midden-Delfland	Lid AB
B. Vollebregt	1/1 - 31/12	Delft	Lid AB
H. Bredemeijer	1/1 - 31/12	Den Haag	Lid AB
A. van Eekelen	1/1 - 31/12	Leidschendam-Voorburg	Lid AB
A. van de Laar	1/1 - 31/12	Rijswijk	Lid AB
K. Wassenaar	1/1 - 31/12	Wassenaar	Lid AB
B. van der Stee	1/1 - 31/12	Westland	Lid AB
J. Baljeu	1/1 - 31/12	Zuid-Holland	Lid AB

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

9.5 Kwantitatieve verantwoording realisatie programma's

9.5.1 Programma T&V

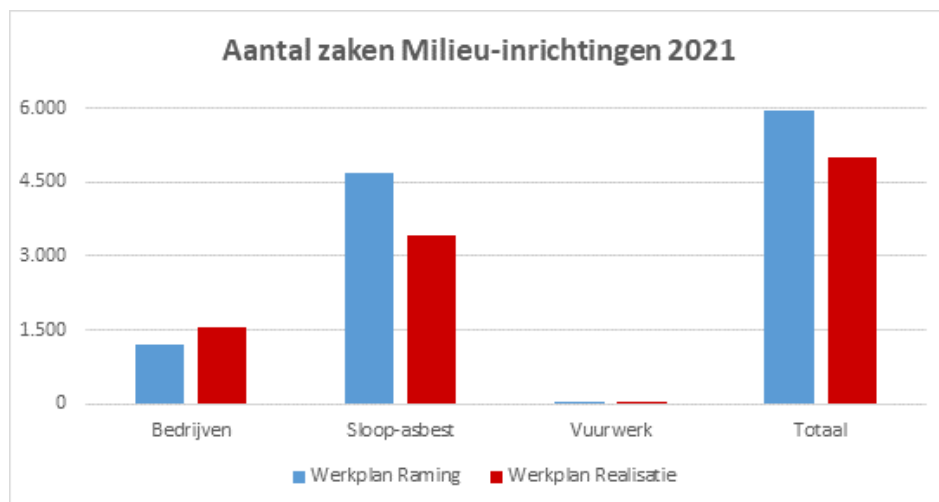
9.5.1.1 Milieu-inrichtingen

Binnen het cluster milieu-inrichtingen heeft het leeuwendeel van het aantal zaken betrekking op het behandelen van (asbest)slopmeldingen en activiteiten van bedrijven. Slechts een klein deel heeft betrekking op vuurwerkactiviteiten.

Het aantal zaken voor milieu-inrichtingen is in 2021 lager uitgekomen dan geraamd (grafiek 8). Met name het aantal (asbest)slopmeldingen kwam beduidend lager uit. Evaluatie van de asbestaakuitvoering vindt naar verwachting in 2022 plaats. In 2021 zijn voor de gemeente Den Haag de vuurwerkverkoopvergunningen verzorgd. In de gemeenten Westland, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp zijn maatwerkbesluiten opgesteld ten behoeve van de assimilatiebelichting door rozentelers.

Het bevoegd gezag heeft een (wettelijke) verplichting om regelmatig te bezien of vergunningen nog voldoende actueel zijn en of daarin opgenomen beperkingen en voorschriften nog toereikend zijn. Dit aspect is opgenomen in de in mei 2020 uitgebrachte nota "VTH Beleid gemeentelijke taken Omgevingsdienst Haaglanden". In 2021 is het milieuvergunningenbestand van de Haaglandengemeenten doorgelopen op een mogelijke noodzaak tot actualisatie. Naar aanleiding van deze beoordeling is een prioritering aangebracht en zijn actualisaties opgenomen in de individuele werkplannen voor 2022. Voor de provincie wordt al langer een actualisatieprogramma voor milieuvergunningen uitgevoerd.

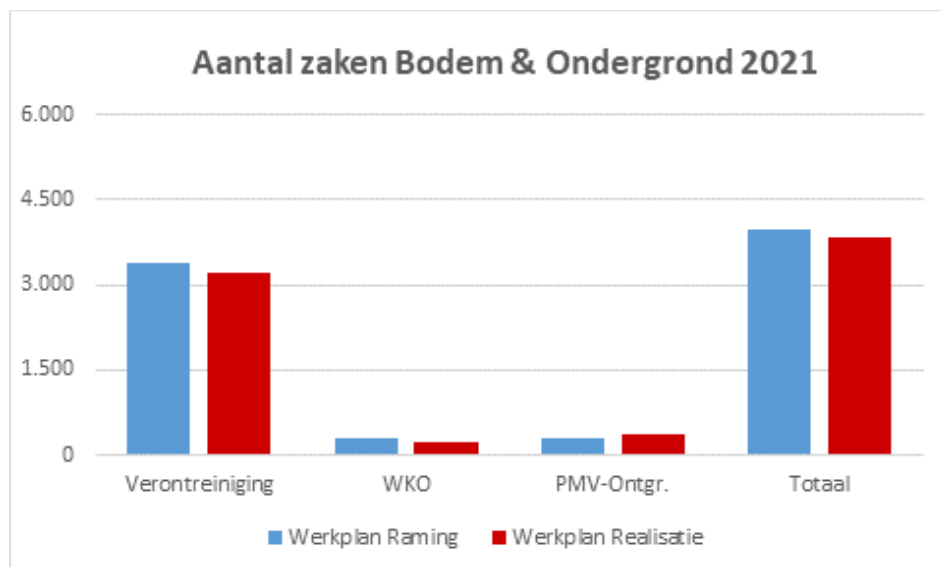
Grafiek 8 Aantal zaken milieu-inrichtingen

9.5.1.2 Bodem & Ondergrond

Dit cluster bestaat uit werkzaamheden op gebied van bodemverontreiniging, waterwet, ontgrondingen en de PMV. Het leeuwendeel van de activiteiten hebben betrekking op het aspect bodemverontreiniging. Lopende 2021 is de raming bijgesteld vanwege de intensivering voor de Waterwet. Het aantal zaken voor bodem & ondergrond is in 2021 net onder de bijgestelde raming uitgekomen. Voor de verdeling van de zaken zie grafiek 9. De provincie werkt samen met de Haaglandengemeenten en de ODH aan de warme overdracht van bodemtaken als gevolg van Omgevingswet. Onderdeel daarvan is het verkleinen van de werkvoorraad, het op orde brengen van bodemdossiers en -data en het ontwikkelen van lokaal beleid.

Grafiek 9 Aantal zaken Bodem & Ondergrond

9.5.1.3 Natuurbescherming

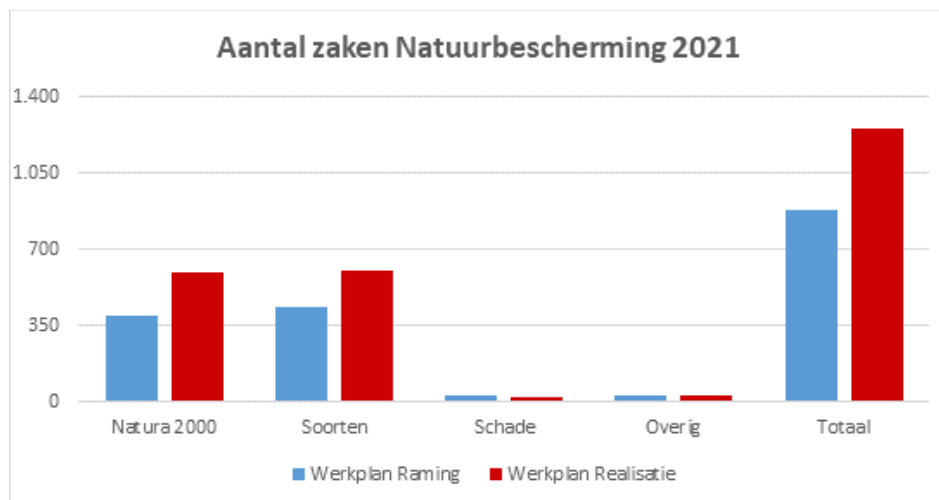
Natuurbescherming betreft een zogeheten geconcentreerde provinciale taak die voor de hele provincie worden uitgevoerd. Deze taak omvat de werkvelden gebiedsbescherming (waaronder stikstof), soortenbescherming en beheer- en schadebestrijding.

Deze taak ondervindt invloed van de uitspraak eind mei 2019 rond de stikstofregulering (vernietiging PAS). Deze uitspraak zorgt voor een toegenomen complexiteit om natuurvergunningen (Natura 2000) af te geven. Het Rijk en de provincies werken vanaf de herfst 2019 aan oplossingen om de stagnatie van allerlei activiteiten als gevolg van de stikstofproblematiek op te lossen. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanpassingen in de regelgeving voor natuurvergunningen. Onderdeel daarvan was het voorzien in een stikstofregistratiesysteem ter ondersteuning van de vergunningverlening voor woningbouwprojecten. In 2021 is een majeure wijziging doorgevoerd in het vervallen van de vergunningplicht voor activiteiten die geen significant effect op natuurgebieden tot gevolg hebben. In 2021 heeft voor deze taakuitvoering een intensivering plaatsgevonden. Het aantal gerealiseerde zaken voor natuurvergunningen (gebiedsbescherming) ligt ruim boven de bijgestelde raming. Dit is vooral het gevolg van een groter aantal adviesverzoeken.

Een aantal onderdeel van natuurbescherming betreft de soortenbescherming. De afhandeling van ontheffingsaanvragen voor de soortenbescherming is door de strikte regelgeving en het detailniveau van de te beoordelen aanvragen zeer arbeidsintensief, waarbij de afhandelingsnelheid wordt beïnvloed door de kwaliteit van aanvragen en onderliggende ecologische onderzoeken en onderbouwingen. Ook voor soortenbescherming heeft in 2021 een intensivering plaatsgevonden. Het aantal gerealiseerde zaken voor de soortenbescherming ligt eveneens ruim boven de raming. Dit is vooral het gevolg van het grote aantal vooroverlegzaken. Gezien de voortdurende druk op de ontheffingenverlening voor soortenbescherming wordt in samenwerking met de provincie een stappenplan uitgevoerd tot verbetering van het ontheffingenproces te komen. Ondanks diverse acties om de afhandeling van ontheffingsaanvragen te versnellen en het opvoeren van de productiecapaciteit voor het werkveld soortenbescherming kon in de achterliggende jaren niet worden voorkomen dat niet alle aanvragen konden worden afgehandeld. Er zijn hierdoor serieuze achterstanden ontstaan. In 2021 is gestart met een 'taskforce inhaalslag' om de stagnerende werkvoorraad van ontheffingsaanvragen gericht aan te pakken. Om de achterstanden weg te werken zal deze taskforce ook in 2022 nodig zijn en dient deze tevens te worden geïntensiveerd. Doelstelling moet zijn om in 2022 de achterstanden in de afhandeling van ontheffingsaanvragen op te lossen en de werkvoorraad terug te brengen tot een regulier behandelingsvolume.

Beheer- en schadebestrijding betreft het beheer van en het noodzakelijkerwijs ingrijpen in populaties dieren die zorgen voor onevenredige schade of gevaar. Bij schadebestrijding is het aantal zaken iets lager geweest dan geraamd.

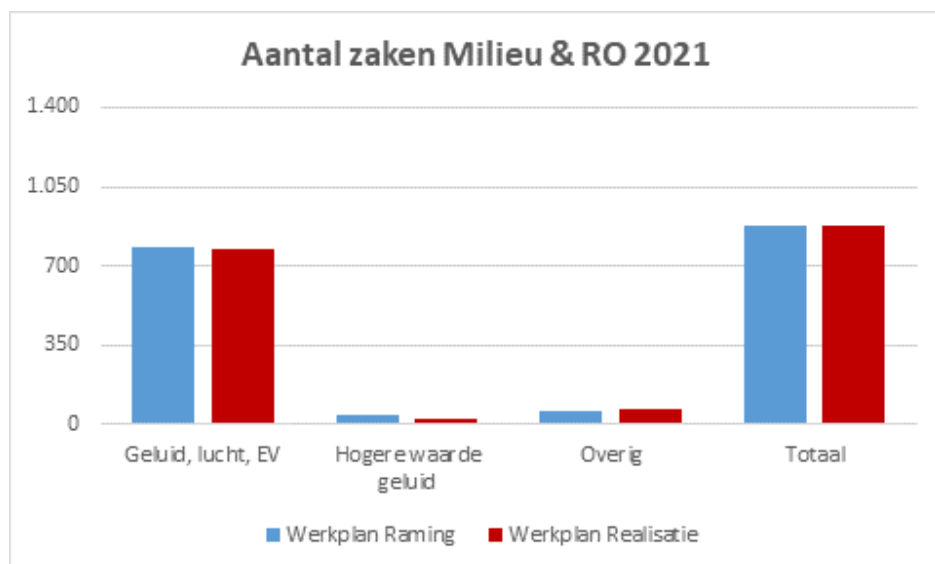
Grafiek 10 Aantal zaken natuurbescherming

9.5.1.4 Milieu & RO

Dit cluster bestaat uit werkzaamheden op gebied van geluid, lucht, licht, geur en externe veiligheid ten behoeve van milieu-inrichtingen en ruimtelijke plannen en adviezen en beoordelingen in het kader van MER. Lopende 2021 is de raming voor MER activiteiten in het kader van de waterwet naar boven bijgesteld en verder heeft een intensivering plaatsgevonden van de Milieu & RO zaken voor de gemeente Rijswijk. Voor de gemeente Den Haag heeft een uitbreiding plaatsgevonden voor de geluidadvisering bij ontheffingen voor nachtelijke werkzaamheden. Het aantal zaken binnen dit werkveld ligt rond de bijgestelde raming.

Grafiek 11 Aantal zaken Milieu & RO

9.5.1.5 Overige taken

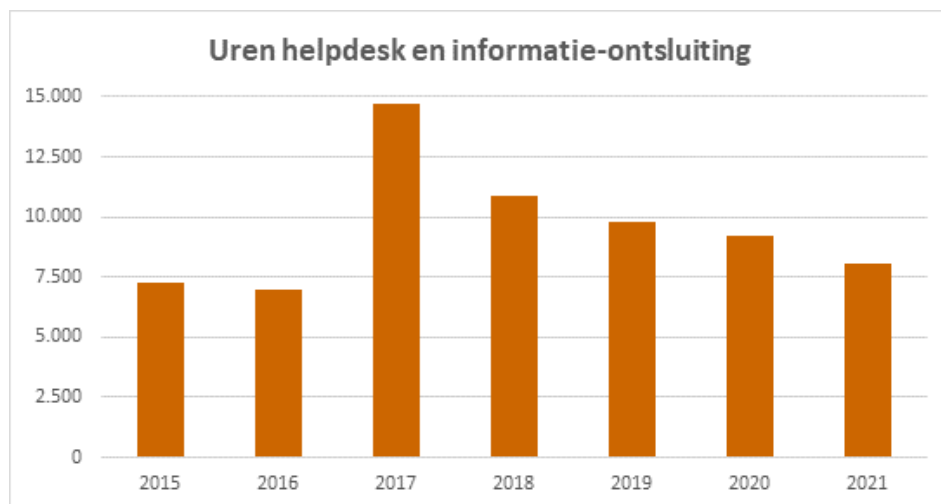
In de werkplannen 2021 is tijd ingeruimd voor een aantal 'overige taken' zoals ondersteuning bestuur, beleidsafdelingen, participatie in netwerken en/of externe overleggen, inbreng in crisisorganisatie, als ook bezwaar en beroep. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om capaciteitsinzet (uren) en veel minder om concrete zaken (aantallen). Ook de inzet op het aspect Omgevingsveiligheid maakt onderdeel uit van de "overige taken". Ook de werkzaamheden ter voorbereiding op de Omgevingswet maken hier onderdeel van uit (voor een toelichting zie § 3.2). De inzet op deze taken kwam lager uit dan de raming.

Helpdesk en informatie-ontsluiting

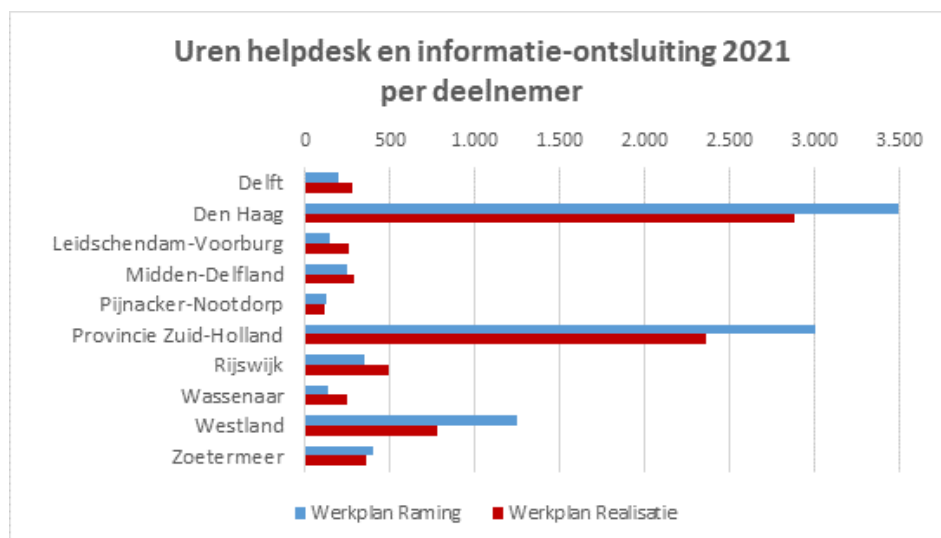
De vraag naar milieu- en bodeminformatie is al jaren substantieel en vergt een intensive inzet voor dossierinzage en dossierinformatie. In 2021 is de dalende trend in het aantal uren dat nodig is voor het verstrekken van informatie uit bodem en milieudossiers gecontinueerd (grafiek 12). De inspanning om meer milieu- en bodeminformatie digitaal beschikbaar te kunnen stellen draagt bij aan het efficiënter kunnen afhandelen van het grote aantal verzoeken. In 2021 is gestart met het online op geo-basis beschikbaar stellen van bodeminformatie (BIO).

Grafiek 12 Inzet helpdesk en informatie-ontsluiting

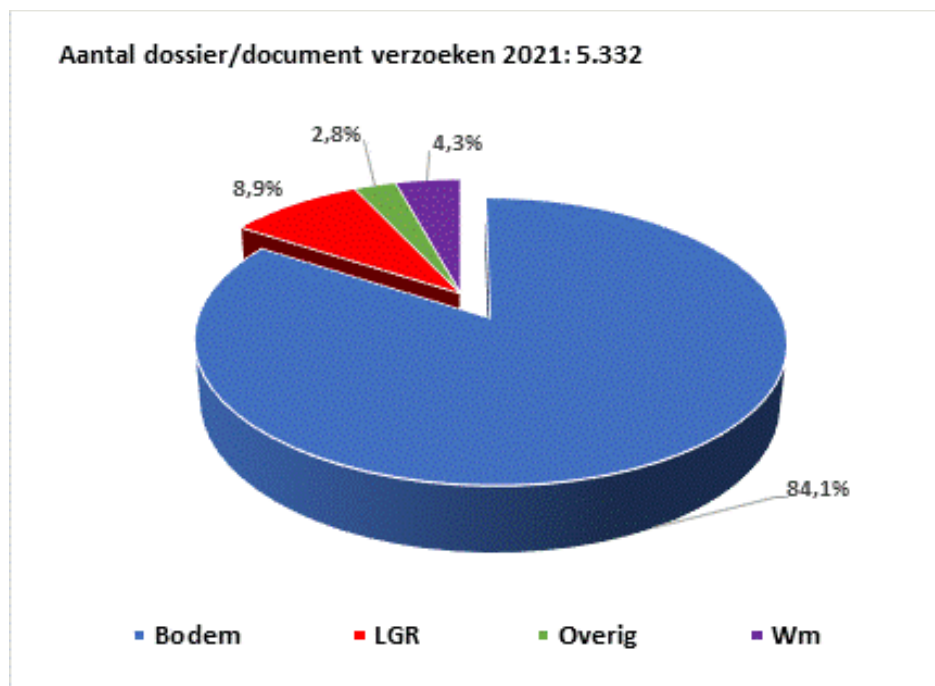
Navolgend is een grafische weergave opgenomen van de verdeling per deelnemer van de inzet op informatie-ontsluiting en helpdeskvragen. Met afstand de grootste afnemers zijn Den Haag en de PZH.

Grafiek 13 Inzet helpdesk en informatie-ontsluiting per deelnemer

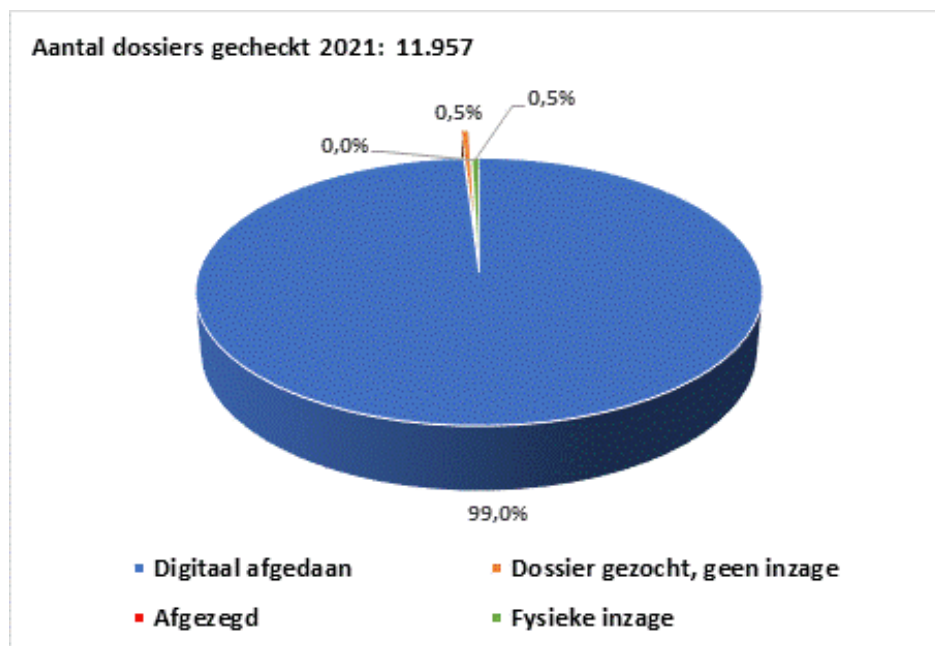

Uit de grafieken 14 en 15 blijkt dat het om grote aantallen informatieverzoeken gaat. In grofweg 80-90% van de gevallen betreft het informatie uit bodemdossiers. Als gevolg van de COVID 19 maatregelen is de informatieverstrekking vrijwel geheel digitaal verzorgd en het aantal fysieke inzagen op kantoor is afgenomen. Deze ontwikkeling versterkt de beoogde lijn om zoveel mogelijk informatieverzoeken digitaal af te doen.

Grafiek 14 Aantal dossier/documentverzoeken

Grafiek 15 Aantal dossiers gecheckt en inzage

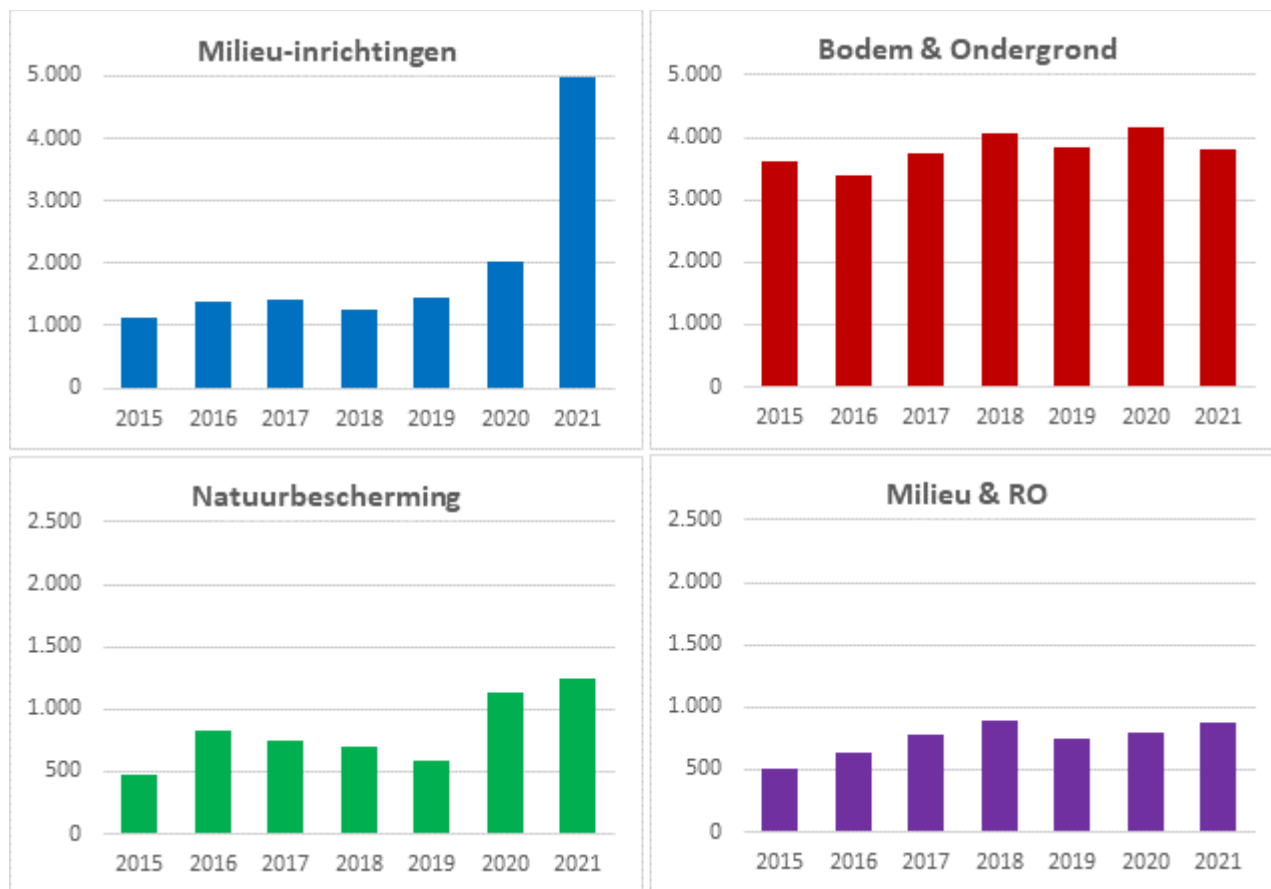
9.5.1.6 Kritische Prestatie Indicatoren T&V

Monitoring en rapportage van de taakuitvoering gebeurt aan de hand van door het bestuur vastgestelde KPI's. Het betreft voor het programma T&V een drietal KPI's, te weten gerealiseerd werkvolume (opgenomen in bijlage 9.6), tijdigheid en resultaat van bezwaar- en beroepszaken.

Gerealiseerd werkvolume

In § 3.2 is een toelichting opgenomen op het gerealiseerde werkvolume. In grafiek 16 is het aantal gerealiseerd zaken per cluster (werkveld) gepresenteerd over de afgelopen jaren. Voor een toelichting wordt verwezen naar de beschrijving per cluster in de voorgaande paragrafen. De opvallende toename in het cluster milieu-inrichtingen wordt veroorzaakt door de taakoverdracht voor de (asbest)slopmeldingen.

Grafiek 16 Aantal gerealiseerde zaken per cluster

Tijdigheid

De indicator tijdigheid van de taakuitvoering is ODH-breed uitgewerkt voor die procedures waarvoor wettelijk vastgestelde termijnen gelden. Hierbij is onderscheid gemaakt in reguliere en uitgebreide procedures. Uit het overzicht blijkt dat de tijdigheid over 2021 voor reguliere procedures niet significant afwijkt van voorgaande jaren en dat de tijdigheid voor uitgebreide procedures wat lager scoort. Voor beide procedures geldt dat de tijdigheid onder druk staat vanwege een groter aantal aanvragen voor de Waterwet dan was verwacht. Voor de uitgebreide procedures staat de tijdigheid voor de omgevingsvergunningen onder druk omdat hiervoor geldt dat in een belangrijk aantal gevallen het zorgen dat de aanvraag compleet, volledig en op voldoende niveau is meer tijd vraagt dan binnen de procedure beschikbaar is. Over de hele linie is een lichte daling van de tijdigheid te zien die het gevolg is van een beperkte procesverstoring bij het vervangen van het zaakstelsel.

Voor de KPI tijdigheid is geen absolute norm vastgesteld. In het algemeen moeten aanvragen tijdig, dat wil zeggen binnen de wettelijk geldende termijnen, worden afgehandeld. De behandeltermijn kan voor veel procedures conform de Awb worden verlengd. Voor sommige procedures is sprake van een van rechtswege positief besluit (Lex Silencio Positivo) indien niet tijdig een besluit wordt genomen. Voor de meeste procedures geldt geen LSP, maar een aanvrager kan bij niet tijdig besluiten de overheid wel via een dwangsomprocedure dwingen alsnog een besluit te nemen.

Tabel 28 Tijdigheid zaaktypen T&V

ODH Regulier			2018			2019			2020			2021		
PDC Code	Zaaktypenaam		Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig
R01.1 - R02.1	Omgevingsvergunning		18	17	94%	20	16	80%	26	23	88%	22	15	68%
R10.1	Ontbrandingstoestemming vuurwerkbesluit		24	23	96%	35	21	60%	9	9	100%	4	4	100%
R06.1 - R12.1	Overige vergunningen		7	5	71%	2	2	100%	5	5	100%	-	-	-
R10.2	Vuurwerkverkoopvergunning (APV)		7	7	100%	4	4	100%	2	0	0%	2	1	50%
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging		15	15	100%	9	9	100%	14	14	100%	13	13	100%
R13.1	Beschikking op nazorgplan		1	0	0%	1	1	100%	-	-	-	-	-	-
R13.1	Beschikking op saneringsplan		14	14	100%	15	15	100%	13	13	100%	20	20	100%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag		17	17	100%	16	16	100%	17	15	88%	22	20	91%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag BUS		108	107	99%	135	134	99%	121	116	96%	123	117	95%
R16.1	Vergunning Ontgrondingswet		-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	100%
R19.1	Vergunning Waterwet		39	38	97%	32	27	84%	54	36	67%	50	37	74%
R20.1	Ontheffing grondwaterbeschermingsgebied		33	31	94%	42	42	100%	49	48	98%	37	35	95%
Eindtotaal			283	274	97%	311	287	92%	310	279	90%	294	263	89%

ODH Uitgebreid			2018			2019			2020			2021		
PDC Code	Zaaktypenaam		Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal tijdig	% Tijdig
R01.1 - R02.1	Omgevingsvergunning		18	12	67%	22	11	50%	10	5	50%	11	5	45%
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging		2	2	100%	9	9	100%	22	22	100%	15	14	93%
R13.1	Beschikking op saneringsplan		7	7	100%	9	9	100%	19	19	100%	17	15	88%
R13.1	Beschikking op saneringsverslag		-	-	-	7	7	100%	10	10	100%	6	6	100%
R16.1	Vergunning Ontgrondingswet		1	1	100%	-	-	-	3	3	100%	2	1	50%
R17.4	Overige vergunningen		-	-	-	1	1	100%	-	-	-	-	-	-
R19.1	Vergunning Waterwet		-	-	-	3	3	100%	4	3	75%	10	2	20%
Eindtotaal			28	22	79%	51	40	78%	68	62	91%	61	43	70%

NB. Voor zowel reguliere als uitgebreide procedures zijn de producten voor de natuurbeschermingswet buiten beschouwing gelaten omdat daarvoor in 2021 bijzondere omstandigheden buiten de invloedssfeer van de ODH aan de orde zijn waardoor tijdig afhandelen onmogelijk was (onder andere vanwege de specifiek problematiek rond Stikstof en Soortenbescherming).

Bezwaar- en beroepszaken

In tabel 29 is een overzicht opgenomen van de bezwaar- en beroepszaken binnen het programma T&V. Ten opzichte van voorgaande jaren was in 2021 het aantal bezwaar- en beroepszaken hoger dan in 2020 maar wat lager dan in 2019. Het aandeel provinciale dossiers in bezwaar- en (hoger)beroepszaken is ruim 75% en die zaken zijn voor het grootste deel verbonden aan de provinciale taakuitvoering voor de Wet natuurbescherming. Van de 7 gegronde bezwaar- en (hoger) beroepszaken op concernniveau hebben 5 zaken betrekking op de uitvoering Wet Natuurbescherming (beheer- en schadebestrijding) voor Provincie Zuid-Holland en 2 hebben betrekking op een gemeentelijke dossier (vuurwerkverkoopvergunning).

Tabel 29 Overzicht bezwaar- en beroepszaken T&V

Programma T&V	2018			2019			2020			2021		
	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Ongegrond	19	4	4	8	4	1	6	3	1	12	1	1
Deels gegrond, deels ongegrond			2	2	1					2		
Deels niet ontvankelijk/deels ongegrond				1								1
Gegrond		2		1	43		1	2	2	2	2	3
Ingestemd met rechtstreeks beroep												
Niet-ontvankelijk	5	6		3		2	3			10		
Ingetrokken/afgewezen/overgedragen	14	5		4	7	4	10	2		17	6	1
Afgewezen (vovo)		1										
Totaal	38	18	6	19	55	7	20	7	3	43	9	6

9.5.2 Programma T&H

9.5.2.1 Toezicht

De COVID-19 pandemie heeft ook dit jaar effect gehad op de realisatie van het jaarwerkplan. Daar waar werkzaamheden niet of minder konden plaatsvinden is gezocht naar alternatieven om alsnog toezicht te kunnen uitvoeren (telefonisch, administratief, via videobellen).

Tabel 30 Overzicht uitgevoerd toezicht 2017-2021

Toezicht en handhaving	Gerealiseerd aantal zaken				
	2017	2018	2019	2020	2021
Totaal aantal zaken	12.506	13.760	11.912	10.297	11.462
waarvan:					
Wm planmatig toezicht	1.085	965	979	966	1.512
Inventariserende controles	479	829	752	1.000	332
Themacontroles	714	946	852	631	285
Overlastmeldingen	2.754	2.753	2.527	1.910	1.774
Overlasttoezicht	1.157	1.359	1.256	978	1.406
Bodem (Wbb en Bbk)	336	365	403	431	393
Hercontroles	1.437	1.425	1.214	1.077	1.294
Sanctiecontroles	599	615	448	457	488
Voornemen last	483	386	347	295	346
Last onder dwangsom	287	235	216	180	187
Totaal	9.331	9.878	8.994	7.925	8.017

In de planning stonden 1.271 integrale controles en 333 themacontroles bij bedrijven. Uiteindelijk zijn er 1.207 integrale controles en 285 themacontroles uitgevoerd en administratief afgerond. Er zijn 332 inventariserende controles uitgevoerd hetgeen overeenkomt met de raming van 330.

Er werd rekening gehouden met 1.192 uit te voeren hercontroles en dat zijn er 1.108 geworden. Er stonden 440 sanctiecontroles gepland en er zijn uiteindelijk 488 sanctiecontroles uitgevoerd.

De inzet op toezicht op bodemsanering loopt iets achter op de raming. Bij elkaar genomen zijn er 186 controles uitgevoerd bij ernstige en niet-ernstige saneringen (raming controles 201). Het aantal controles in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit wijkt niet veel af van de raming: 178 keer versus een raming van 170. De inzet op ondergrondse tanksaneringen was iets meer dan de raming (36) dan was geraamd (32). De inzet op de sanering van verontreinigingen die naar aanleiding van een calamiteit of een eindsituatie onderzoek zijn aangetoond (herstelplicht Wm) was minder dan geraamd.

Diverse gemeenten hebben ook in 2021 inzet gevraagd aan de ODH ten einde een bijdrage te leveren aan het terugdringen van het fenomeen ondermijning. De ODH werkt daarbij samen met HEIT. Het HEIT is een samenwerkingsverband tussen gemeente, politie, Douane, Belastingdienst, energiebedrijf Stedin, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), UWV en Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De ODH is in 2021 met het HEIT opgetrokken. Deze zaken staan onder de post gestapeld toezicht. In 2021 zijn 45 van de 95 geprognoseerde controles uitgevoerd. Door de COVID-19 maatregelen heeft het HEIT minder integrale controles uitgevoerd. De ODH logischerwijs dus ook.

De inzet op asbest heeft in het programma T&H meer tijd gekost dan vooraf gedacht. Op 1 januari 2021 is de ODH gestart met uitvoering asbesttaken voor alle gemeenten in Haaglanden. In het werkplan is conform het gemeentelijk asbest uitvoeringsbeleid toezicht uitgevoerd.

Bij alle mogelijke asbest toezichtzaken wordt door de coördinatoren asbest van de afdeling T&H conform het gemeentelijk asbest uitvoeringsbeleid bepaald of toezicht moet plaatsvinden op de sanering. Indien er sprake is van een administratieve controle, gaat de toezichthouder niet ter plaatse en wordt de sanering digitaal gevolgd. De meer risicovolle saneringen worden fysiek bezocht voor zover het werkplan daar ruimte voor biedt. Alle asbestcontroles worden schriftelijk bevestigd naar de saneerder of initiatiefnemer. Deze aanpak heeft geresulteerd in kwalitatief goed toezicht. Iedere gemeente hanteert haar eigen criteria als het om de uitvoering van de asbesttaken gaat. Zo hanteren gemeenten een verschillend toezichtpercentage op het aantal sloopmeldingen. Van dat gekozen percentage wordt een gemeente-specifiek deel fysiek gecontroleerd een ander deel hiervan juist alleen administratief. Tevens wordt in de beoordeling onderscheid

gemaakt tussen particuliere en bedrijfsmatige sloopmeldingen omdat niet iedere gemeente de plustaak sloop bij particulieren bij de ODH heeft belegd.

De hoeveelheid sloopmeldingen die op basis van de door de gemeenten vereiste criteria moet worden beoordeeld is aanzienlijk te noemen. De huidige werkwijze, het beoordelen van alle asbestsloopmeldingen en het administreren van asbestsloop, kost veel tijd. Deze tijd maakt momenteel geen onderdeel uit van het kengetal maar wordt wel meegenomen in de uren realisatie, en omvat zowel de gecontroleerde asbestsaneringen als ook de niet gecontroleerde saneringen. Ook de archivering van toegezonden stukken kost meer tijd dan bij het opstellen van de kaders rekening mee was gehouden. Zoals beschreven wordt op basis van door de gemeenten vastgestelde criteria slechts een deel gecontroleerd. Echter alle documenten van nagenoeg alle sloopmeldingen (dus ook van de saneringen die niet worden gecontroleerd) waarbij asbest van toepassing is, worden opgestuurd naar de ODH. Deze worden volgens de huidige werkwijze door de ODH conform regelgeving gearhiveerd. De tijd die hiermee gemoeid is maakt momenteel geen onderdeel uit van het kengetal wat betreft de raming, maar wordt wel meegenomen in de uren realisatie, en omvat zowel de gecontroleerde en de niet gecontroleerde saneringen.

Aanpassingen in de werkwijze om tijd te besparen worden onderzocht en waar mogelijk doorgevoerd. Evaluatie van de asbesttaakuitvoering vindt naar verwachting in 2022 plaats.

Zoals in 2020 was ook in 2021 de verkoop van consumentenvuurwerk categorie F2 niet toegestaan. Dit is besloten op 16 december 2021 en is vastgelegd in een tijdelijke wijziging van het Vuurwerkbesluit. De verkoop van alleen categorie F1 vuurwerk/fop en schertsvuurwerk* was toegestaan door middel van "click en collect". Doordat de overheid vanaf 19 december de zachte lockdown instelde hebben wij tijdens de verkoopdagen onze wijze van controleren hierop aangepast. Er is tijdens de verkoopdagen, 29, 30 en 31 december toezicht uitgevoerd:

- Waarbij onder andere is gekeken of de vuurwerk verkooppunten geopend waren;
- Bij constatering dat een vuurwerk verkooppunt geopend was, zijn we fysiek naar binnen gegaan om te controleren of er daadwerkelijk alleen fop- en schertsvuurwerk werd verkocht;
- Indien consumentenvuurwerk categorie F2 voorradig was, is een schatting gemaakt van de hoeveelheid opgeslagen vuurwerk zodat kon worden vastgesteld dat geen consumentenvuurwerk categorie F2 ter beschikking werd gesteld.

In totaal zijn 204 controles uitgevoerd. In het kader van signaaltoezicht heeft de ODH meldingen gedaan bij gemeente en politie bij constatering van het afhalen en bezorgen van vuurwerk.

9.5.2.2 Overlast

Er zijn 1.774 overlastmeldingen geweest tegen 1.910 in 2020. Het aantal is wederom lager dan voorgaande jaren. De daling is minder groot dan in 2020, toen er ruim 600 overlastmeldingen minder werden geregistreerd dan in 2019 waar 2.527 meldingen binnenkwamen. Deze verdere daling is veroorzaakt door de sluiting van de horeca als één van de maatregelen om de verspreiding van COVID-19 in te perken.

Tabel 31 Toezicht en overlastmeldingen 2017- 2021

Soort melding	2017	2018	2019	2020	2021
Afval	32	44	0	0	0
Geluid	1.977	1.953	1.710	1.092	1.032
Geur	577	452	407	319	435
Licht	108	51	38	76	56
Opslag	1	0	1	1	1
Overig	19	241	346	382	204
Verontreiniging	40	12	25	40	46
Totaal	2.754	2.753	2.527	1.910	1.774

Naar aanleiding van overlastmeldingen zijn er 1.774 controles uitgevoerd op het specifieke overlastaspect van de melding.

Opvallend is de afname van de aantallen overige meldingen. In 2021 is een wijziging doorgevoerd waardoor bij de andere overlast categorieën ruimte ontstond voor nadere duiding van klachten die voorheen als overig werden gerapporteerd. Verder is opvallend dat met name de geluidsklachten hoewel iets lager in aantal

vooral overlast betrof op andere tijdstippen naar voor COVID-19. De overlast wordt meer overdag gemeld als gevolg van melderders die thuis werken.

Naar aanleiding van gemelde ongewone voorvallen is 88 maal toezicht uitgevoerd. Negen maal betrof het een ongewoon voorval met asbest. De voorvallen betreffen veelal storingsmeldingen van bedrijven waardoor overlast kan ontstaan en incidenten zoals brand.

In tabel 32 zijn de aantallen overlastmeldingen over 2017 t/m 2021 opgesplitst per deelnemer weergegeven.

Tabel 32 Aantal overlastmeldingen per deelnemer

Deelnemer	2017	2018	2019	2020	2021
Delft	193	172	150	111	98
Den Haag	1.867	1.676	1.542	1.196	1.096
Leidschendam-Voorburg	14	73	99	61	75
Midden-Delfland	24	22	31	26	68
Pijnacker-Nootdorp	57	53	61	30	31
Provincie Zuid-Holland	19	52	42	21	15
Rijswijk	39	55	28	22	34
Wassenaar	16	23	53	73	43
Westland	396	497	276	287	203
Zoetermeer	129	130	245	83	111
Totaal	2.754	2.753	2.527	1.910	1.774

Net zoals voorgaande jaren is een beperkt aantal bedrijven verantwoordelijk voor een groot deel van de overlastsituaties. Veel van deze klachten zijn niet te voorkomen omdat de ODH over een langere periode een beeld moeten vormen over de ernst en omvang van de gemelde overlast om als basis te dienen voor besluiten over eventueel te nemen maatregelen en handhaving. De ODH streeft er altijd naar dergelijke 'probleemdossiers' snel maar ook zorgvuldig af te sluiten. Hierbij is niet uit te sluiten dat zich nieuwe situaties aandienen. Tot slot is er een beperkt aantal zaken waar bewoners zich niet wensen neer te leggen bij de uitkomst van klachtenonderzoek door de ODH en daarom op dagelijkse basis klachten blijven indienen. Om dergelijke situaties te beslechten stuurt de ODH in de regel aan op voor bezwaar- en beroep vatbare besluiten en in overleg met het bevoegd gezag het naar de toekomst buiten behandeling laten van deze klachten.

Ondanks de afname in hoeveelheid overlastmeldingen is de hoeveelheid toezicht en onderzoek naar aanleiding hiervan hoger en is de tijdsbesteding hoger dan geraamd. Dit is met name het gevolg van extra communicatie met de overlastmelders en met vermeende veroorzakers van de overlast. Ook de aard van de meldingen, met name geluidhinder overdag leidt tot meer onderzoek dat complexer is in de uitvoering en hogere tijdsbesteding tot gevolg heeft.

9.5.2.3 Duurzaamheid

Reguliere duurzaamheidscontroles

Er zijn in 2021 76 reguliere duurzaamheidscontroles uitgevoerd. Deze controles omvatten het inventariseren van energieverbruik, te treffen maatregelen (besparingspotentieel) en advisering/uitleg bij een deel van de bedrijven. Duurzaamheidscontroles nemen meer tijd in beslag dan reguliere controles en bestaan uit een fysieke controle, administratieve ondersteuning, beoordeling van rapportages en plannen van aanpak en handhaving. Ook dient er monitoring van de voortgang op het gebied van duurzaamheid (energie en vervoersmanagement) bij de bezochte bedrijven plaats te vinden. Daarbij kan het mogelijk nodig zijn dat vergunningen op de energieparagraaf moeten worden aangepast. In totaal heeft de ODH 76 van deze controles uitgevoerd. In 2021 was 28 keer een hercontrole duurzaamheid nodig, sanctiecontroles zijn in 2021 niet uitgevoerd. Het aantal uitgevoerde uitgebreide duurzaamheidscontroles is lager dan geraamd (105). De tijdsbesteding benodigd voor de uitvoering van het toezicht op informatieplicht is daar grotendeels debet aan.

Informatieplicht/Energiebesparingsplicht (Erkende Maatregelen Lijst)

Bedrijven zijn op grond van het Activiteitenbesluit (art.2.15) verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen als hun jaarverbruik hoger is dan 50.000 kWh stroom en/of 25.000 m³ gas. In de zgn. Erkende Maatregelen Lijsten (EML) is opgenomen welke maatregelen een bedrijf moet treffen. Om bedrijven verder te stimuleren deze maatregelen te nemen is per 1 juli 2019 ook de Informatieplicht van kracht geworden. Bedrijven zijn verplicht om hun energiegegevens en de energiebesparende maatregelen die zij hebben genomen te vermelden in het eLoket van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

In 2021 zijn 825 bedrijven aangeschreven die volgens ons bekende gegevens wel onder de informatieplicht vallen maar nog niet het eLoket hebben ingevuld. Dit aantal is lager dan de geplande 1.155 aanschrijvingen. De tijdbesteding was echter hoger dan geraamd, 1.944 uur ten opzichte van 1.155 uur geraamd. Ondanks aanpassingen in de selectiemethodiek voor deze controles en verbeteringen in de achterliggende databronnen nam het aantal uren per aangeschreven inrichting niet af. Deze controles kosten meer capaciteit dan vooraf ingeschat, het aanschrijven op deze administratieve verplichting levert veel vragen op van ondernemers en vergt veel administratief werk om informatie te verwerken in de datasystemen van zowel de ODH als van het RvO.

Tijdens reguliere controles wordt ook getoetst of het te controleren bedrijf of instelling aan de informatieplicht heeft voldaan. Indien dit het geval is en als de rapportage uit het eLoket al is beoordeeld, dan wordt ook getoetst of het bedrijf alle te nemen energiebesparingsmaatregelen heeft uitgevoerd.

9.5.2.4 Handhaving

Bestuurlijke en de strafrechtelijke handhaving staan in principe naast elkaar en hebben elk een eigen functie. Er wordt gehandeld conform de sanctiestrategie waarbij de inzet van het instrumentarium afhankelijk is van de ernst van de overtreding in relatie tot het gedrag van de overtreder.

De inzet op de handhaving is iets lager uitgevallen dan van tevoren is ingeschat. Er waren 586 voornemens en lasten geraamd en er zijn 523 voornemens en lasten noodzakelijk zijn geweest. Wel is er een stijging te zien in het aantal ingetrokken handhavingsbesluiten. Daarnaast is het aantal lasten onder dwangsom dat volgt uit voornemens lager dan voorgaande jaren. Hieruit ontstaat een voorzichtig beeld dat overtreders vaker na een voornemen maatregelen treffen om verdere handhaving te voorkomen en dat veel handhavingszaken konden worden afgerond doordat alsnog aan voorschriften kon worden voldaan. Ook het langdurig sluiten van horeca heeft effect op het aantal ingetrokken handhavingsbesluiten, immers als een langere periode geen overtredingen worden vastgesteld schrijft de Awb voor dat een handhavingsbesluit kan worden ingetrokken op verzoek of ambtshalve.

Bij de Omgevingsdienst zijn Boa's (buitengewoon opsporingsambtenaar) in dienst. De Boa's voeren zelfstandig of in samenwerking met politie en justitie strafrechtelijke onderzoeken uit op het gebied van de milieuwetgeving. Vanaf 1 januari 2014 wordt de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (BSB-m) als handhavinginstrument ingezet. Binnen Haaglanden is in 2021 een aantal van 18 BSB-m's opgelegd voor overtredingen van de voorschriften bodembescherming 5, vuurwerkopslag 2, afval 2, Wet milieubeheer 2, stookinstallaties 2 en asbest 5. Daarnaast zijn 7 processen verbaal opgemaakt waarvan 5 omdat tegen de opgelegde Bsb-m in beroep is gegaan. De overige twee zijn opgemaakt voor afval en illegale werkzaamheden.

9.5.2.5 Overige taken

In 2021 is net als in 2020 als voorbereiding op de komst van de Omgevingswet samen met de gemeenten en provincie deelgenomen aan diverse overleggen en werkgroepen.

9.5.2.6 Totaalbeeld

2021 was net als 2020 een jaar wat onder invloed stond van COVID-19. Inmiddels is de organisatie gewend aan deze situatie en wordt het werk rekening houdend met alle maatregelen veelal vanuit huis of aangepast uitgevoerd. Bepaalde werkzaamheden zoals bijvoorbeeld toezicht op vuurwerkevenementen of metingen bij geluidsevenementen vonden als gevolg van COVID-19, niet of nauwelijks plaats. In het algemeen is de uitvoering van toezicht grotendeels volgens de ramingen verlopen. Omdat bepaalde zaken niet konden plaatsvinden of door minder of meer aanbod hoger of lager uitvielen dan geraamd is uiteindelijk in totaal minder zaken gerealiseerd dan gepland. De totale tijdbesteding is echter wel grotendeels conform de raming, dit komt met name doordat werkzaamheden soms meer tijd in beslag neemt als gevolg van COVID-19 of de aard van werkzaamheden zoals geluidsoverlast meer tijd kost om goed te onderzoeken. Ook zijn er in 2021 een aantal zeer tijdrovende dossier behandeld, zoals de handhavingsverzoeken rondom kunstgrasvelden, overlastdossiers met betrekking tot padelbanen en andere langlopende overlastdossiers.

9.5.2.7 Kritische Prestatie Indicatoren T&H

Monitoring van de taakuitvoering gebeurt aan de hand van een door het bestuur vastgesteld dashboard met indicatoren (KPI). Het betreft voor het programma T&H een viertal KPI's, te weten het gerealiseerde werkvolume, overlastmeldingen uitgesplitst naar oorzaak, naleefgedrag en het resultaat van bezwaar- en beroepszaken. Het naleefgedrag wordt in deze rapportage gedefinieerd als het percentage bedrijven waarbij bij de eerste controle geen overtredingen wordt geconstateerd. Monitoring en analyse t.a.v. trends zal in de komende jaren uiteraard plaatsvinden vooral in relatie tot de jaarlijkse evaluatie van de risicomethodiek.

In tabel 33 is een overzicht opgenomen van de bezwaar- en beroepszaken binnen het programma T&H en in de tabellen 34 en 35 een overzicht van het naleefgedrag.

Tabel 33 Overzicht bezwaar- en beroepszaken T&H

Programma T&H	2018			2019			2020			2021		
	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Ongegrond	19	4	1	30	4		22		1	18	6	
Gegronnd	2	1		2								
Niet-ontvankelijk	1			17	1		3			4	1	
Ingetrokken	12	1		11	2		5	1		5	4	1
Deels gegrond	1			1						2		
Deels niet-ontvankelijk, deels gegrond	1							1			1	
Totaal	36	6	1	61	7	0	30	2	1	29	12	1

Tabel 34 Naleefgedrag 2018 – 2021

Product-code	Product	Onderdeel	Cat.	Percentage naleving na eerste controle			
				2018	2019	2020	2021
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)							
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier	1	84%	97%	76%	92%
			2	68%	75%	53%	68%
			3	49%	64%	63%	55%
			4	45%	58%	60%	64%
					96%	96%	98%
		Gestapeld toezicht		39%	37%	36%	41%
T01.6	Opleveringscontrole	Opleveringscontrole		66%	86%	97%	55%
T03.1	Inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven		72%	91%	86%	81%
T01.4	Deelcontrole	Asbest		67%	81%	51%	66%
		Assimilatie		28%	70%	23%	57%
		Energie/duurzaamheid		99%	98%	60%	57%
		Externe veiligheid		100%	50%	0%	100%
		Grondwateronttrekking		95%	100%	95%	90%
		Indirecte lozingen		79%	100%	75%	88%
		Meten/Verificatie		-	100%	0%	0%
		Nazorg stortplaatsen		100%	100%	93%	100%
		Thema controle Acceptatiebeleid		91%	-	-	-
		Thema controle Afscheiders-GA		-	-	-	-
		Thema controle Afvalbeheer		90%	100%	100%	100%
		Thema controle Afvalstoffen		97%	95%	76%	100%
		Thema controle Afvalwater		86%	90%	79%	73%
		Thema controle Asbest		-	-	-	-
		Thema controle Asbestdaken		100%	-	-	-
		Thema controle Basisonderwijs		75%	-	-	-
		Thema controle Bodem		-	-	100%	-
		Thema controle Bomenzand		-	89%	-	-
		Thema controle Brandveiligheid		88%	-	-	-
		Thema controle Datakwaliteit		-	-	84%	76%
		Thema controle Duurzaamheid		91%	100%	-	-
		Thema controle Grondverzet		-	-	-	-
		Thema controle Installatieboek		-	-	95%	-
		Thema Koeling-Energieverbruik		100%	82%	67%	-
		Thema controle Limiter		79%	52%	89%	100%
		Thema controle Loodemissie		100%	100%	-	-
		Thema controle Mest		89%	-	-	-
		Thema controle Opslag stoffen		87%	86%	77%	60%
		Thema controle Opslagtanks-Wasplaatsen		100%	-	-	-
		Thema controle Propaan		-	90%	74%	42%
		Thema controle spuitcabines-VOS		-	-	-	-
		Thema controle Stookinstallaties		69%	61%	80%	75%
		Thema controle Veiligheid		77%	-	-	-
		Thema controle Voortgezet onderwijs		100%	-	-	-
		Thema controle WEEELABEX		-	97%	-	-
		Vuurwerkopslag		88%	96%	91%	96%
		WKO-afdichting		100%	100%	100%	100%
		WKO-boorcontrole		87%	93%	94%	96%
		WKO-gesloten		93%	100%	93%	85%
		WKO-regulier		76%	75%	85%	87%
		WKO-start-up		86%	62%	57%	64%
T01.1	Administratieve controle preventief	Administratief toezicht		51%	76%	69%	62%
Toeziicht - Overig							
T05.1	Beoordeling rapportage verplichting	EED		97%	100%	-	-
		MJA		100%	-	-	-
		Natte koeltorens		98%	92%	92%	89%
		Programma van eisen upd		85%	50%	93%	67%
		WKO-administratief		65%	72%	88%	90%
T05.2	Beoordeling E-PRTR-rapportage	E-PRTR		88%	94%	100%	89%
T04.1	Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker		100%	100%	100%	90%
T04.2	Controle vuurwerkevenement	Vuurwerkevenement		99%	91%	97%	100%
T03.3	Gebiedscontrole specifieke wetgeving	Controle PMV		83%	60%	100%	100%
Overlast							
T01.2	Aspectcontrole	Handhavingsverzoek		78%	100%	100%	100%
		Melding overlast (klacht)		68%	57%	43%	26%
		Ongewoon voorval		93%	100%	65%	67%
T12.1	Controle geluidhinder	Evenementen		100%	100%	100%	-
		Overig		100%	-	-	-
Bodembescherming- en kwaliteit							
T09.1	Controle bodemsanering wbb	Bodemsanering ernstig		91%	96%	94%	94%
		Bodemsanering niet ernstig		84%	95%	92%	76%
		Nazorglocatie actief		-	100%	100%	-
		Nazorglocatie passief		100%	100%	100%	100%
T09.2	Controle bodemsanering niet wbb	Herstelplicht Wm		55%	83%	67%	75%
		Tanksanering ondergronds		88%	100%	89%	97%
T09.4	Controle toepassing grond- en bouwstoffen	Besluit Bodemkwaliteit		69%	90%	78%	84%
T09.5	Controle ontgrondingen	Ontgrondingen		100%	100%	-	-
T09.6	Controle lozen buiten inrichting	Lozingen buiten inrichting		100%	75%	67%	75%
T10.1	Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming		-	100%	100%	100%

Het naleefgedrag wordt in deze rapportage gedefinieerd als het percentage bedrijven waarbij bij de eerste controle geen overtredingen wordt geconstateerd.

Tabel 35 Naleefgedrag belangrijkste producten 2018 – 2021

Product-code	Product	Onderdeel	Cat.	Percentage naleving na eerste controle			
				2018	2019	2020	2021
toezicht -							
T01.5	Integrale controle	Wm-regulier	1	84%	97%	76%	92%
			2	68%	75%	53%	68%
			3	49%	64%	63%	55%
			4	45%	58%	60%	64%
		Gestapeld toezicht		39%	37%	36%	41%
T01.2	Aspectcontrole	Melding overlast (klacht)		68%	57%	43%	26%
T09.1	Toezicht bodemtaken (gemiddeld)	Wet Bodembescherming (ernstig en niet ernstig) en Besluit Bodemkwaliteit		81%	91%	87%	87%
T09.2							
T09.4							

9.6 Totaalbeeld raming en realisatie werkplannen in uren

Deelnemers	Raming	Realisatie	Verschil
Delft	14.004	14.012	-8
Den Haag	71.014	67.827	3.187
Leidschendam-Voorburg	9.434	9.168	266
Midden-Delfland	5.778	5.844	-66
Pijnacker-Nootdorp	7.601	7.535	66
Rijswijk	7.514	7.516	-2
Wassenaar	3.576	3.625	-49
Westland	38.263	37.121	1.142
Zoetermeer	11.580	10.968	612
Provincie Zuid-Holland	92.679	93.331	-652
Totaal	261.443	256.947	4.496
Programma T&V	142.592	141.892	700
Programma T&H	118.851	115.055	3.796
Totaal	261.443	256.947	4.496

9.7 Raming en realisatie werkplan T&V

Taak/Product	PDC Code	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie	
			Aantal	Uren	Aantal	Uren
Milieu-inrichtingen						
Oprichtingsvergunning niet-complex	R01.1	60	5	300	3	173
Oprichtingsvergunning complex	R01.1	150	4	600		
Revisievergunning	R01.2	250	5	1.250	4	943
Veranderingsvergunning niet-complex	R01.3	80	11	880	7	931
Veranderingsvergunning complex	R01.3	250	1	250	2	443
Milieuneutrale veranderingsvergunning	R01.4	40	21	840	14	754
Omgevingsvergunning BRIKS	R27.1	60	3	180	11	440
Regie Briks			0	350		91
Intrekingsbesluit Wm	R01.6/R01.7	24	2	48	7	237
Geactualiseerde vergunning	R01.8	60	40	2.400	9	1.442
Actualisatietoets vergunningen	R07.1		0	832		451
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (Wm)	R02.1/R02.2	24	7	168	6	153
Behandeling melding activiteitenbesluit	R03.1	10	572	5.720	470	4.502
Behandeling melding indirecte lozing/Blbi	R09.1/R18.1	12	104	1.248	192	2.248
Maatwerkvoorschrift Wm / indirecte lozing	R04.1/R04.2	24	122	2.928	126	2.845
Gelijkwaardigheidsbesluit	R05.1		0	275		9
Besluit verplichting Activiteitenbesluit	R06.1/R06.2/R06.3	16	1	16		
Behandeling slooimelding zonder asbest	R28.1	8	1	8	11	35
Behandeling eenvoudige asbestmelding (sloop)	R28.1	0,75	3.541	2.656	2.273	2.450
Behandeling reguliere asbestmelding (sloop)	R28.1	1,50	1.135	1.703	1.124	1.998
Behandeling kennisgeving mobiele puinbreker	R08.2	8	18	144	33	190
Vuurwerkontbrandingstoestemming	R10.1	32	20	640	13	356
Behandeling vuurwerk melding	R11.1/R11.2	16	29	464	14	215
Verlening vuurwerkverkoopvergunningen	R10.2	16	5	80	2	159
Bijzondere toestemming laden en lossen vuurwerk	R10.3	6	13	78	2	11
Toetsing en advies Wm	R03.1/A01.5	12	240	2.880	279	3.271
Toetsing en advies asbest	R03.1/A01.5	6	1	6	346	540
Vooroverleg Wm	A03.1	40	31	1.240	37	1.908
Vooroverleg asbestmelding (sloop)	A03.1	12	1	12	4	10
Administratieve handhaving Wm	H01.1	8	5	40		114
Totaal Milieu-inrichtingen			5.938	28.235	4.989	26.919
Bodembescherming en -kwaliteit						
Beschikking bodemsanering	R13.1	16	215	3.440	234	3.804
Behandeling melding wijziging saneringsplan	R13.1	6	6	36	5	25
Behandeling BUS-melding	R14.1	10	230	2.300	233	2.577
Behandeling melding Besluit bodemkwaliteit	R15.1/R15.2	4	715	2.860	676	2.199
Toetsing bodem	T08.1/A01.5	6	1.705	10.230	1.397	9.684
Coördinatie bodemsanering	D03.1		0	1.010		1.126
Advies bodem	A01.5	6	440	2.640	312	1.686
Vergunning ontgronding niet-complex	R16.1	60	2	120	1	68
Vergunning ontgronding complex	R16.1	175	0	0	2	17
Toetsing ontgronding (vrijstelling/advies)	A01.5	16	10	160	10	172
Advies ontgronding	A01.5	16	5	80	1	50
Vergunning grondwateronttrekking en -opslag	R19.1	60	104	6.240	69	4.978
Intrekingsbesluit grondwateronttrekking en opslag	R19.1	20	10	200	4	48
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets bodemenergie	R02.3	32	6	192	4	72
Behandeling melding Blbi-bodemenergie	R18.1	16	104	1.664	108	545
Maatwerkvoorschrift Blbi-bodemenergie	R04.1/R04.2	32	0	0		
Advies WKO	A01.5	12	36	432	18	493
Toetsing WKO	A01.5	20	10	200		
Advies Mijnbouw wet	A01.5	40	25	1.000	25	1.457
Informatie-ontsluiting Landelijk grondwaterregister	D11.1		0	1.000		2.817
Ontheffing PMV	R20.1	40	45	1.800	42	1.822
Melding PMV	R20.1	8	75	600	67	428
Toetsing PMV Wabo	A01.5	8	10	80	8	61
Advies PMV	A01.5	12	76	912	114	1.697
Vooroverleg water/ontgronding/PMV	A03.1	40	75	3.000	132	3.499
Vooroverleg bodem	A03.1	12	28	336	25	250
Administratieve handhaving Wbb	H01.1	6	30	180	331	342
Implementatie regelgeving/beleid Bodem			0	50		
Implementatie regelgeving/beleid Ontgronding/(grond)water/PMV			0	50		
Totaal Bodembescherming en -kwaliteit			3.962	40.812	3.818	39.917

Vervolg T&V

Taak/Product	PDC Code	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie	
			Aantal	Uren	Aantal	Uren
Natuurbescherming						
Advies Natura 2000	A01.5	12	150	1.800	273	1.516
Advies Beheer en schadebestrijding (BS)	A01.5	32	3	96	3	80
Advies Soortenbescherming (SB)	A01.5	12	60	720	91	1.218
Advies Houtopstanden (HO)	A01.5	16	2	32		
Advies Natuurschoonwet (NS)	A01.5	8	20	160	27	62
Bestuurlijk rechtsoordeel Natura 2000	R24.1	24	2	48	3	9
Bestuurlijk rechtsoordeel SB	R24.1	12	2	24	2	31
Bestuurlijk rechtsoordeel HO	R24.1	12	0	0	1	6
Toetsing Natura 2000	A01.5	12	20	240	36	424
Toetsing Faunabeheerplan	A01.5	24	0	0		
Toetsing Beheerplan Natura 2000	A01.5	20	0	0		
Toetsing BS	A01.5	24	0	0		
Toetsing SB	A01.5	12	25	300	29	321
Opdracht BS	R21.1	40	5	200	6	233
Ontheffing BS	R21.2	40	15	600	12	824
Ontheffing SB niet-complex	R21.2	40	140	5.600	192	10.941
Ontheffing SB complex	R21.2	60	120	7.200	35	3.849
Ontheffing SB Onderzoek/Onderwijs	R21.2	24	2	48		
Ontheffing SB uitzetten of herinvoeren	R21.2	20	0	0		
Ontheffing SB vangen of onder zich hebben	R21.2	24	1	24		
Ontheffing SB tijdelijke natuur	R21.2	20	1	20		
Ontheffing HO meldingsplicht	R21.2	20	1	20		
Ontheffing HO herplantplicht (compensatie)	R21.2	32	1	32	3	30
Ontheffing HO realisatietermijn herplant	R21.2	10	1	10	1	7
Ontheffing HO vervangen niet aangeslagen herplant	R21.2	12	0	0		
Vergunning Wnb Natura 2000 niet complex	R22.1	24	150	3.600	112	2.613
Vergunning Wnb Natura 2000 complex	R22.1	60	2	120	1	217
Intrekken vergunning Wnb Natura 2000	R22.1	20	2	40	2	143
Melding HO	R03.1		0	200		182
VVGB Natura 2000 niet complex	R23.1	24	5	120	7	251
VVGB Natura 2000 complex	R23.1	60	2	120	12	218
VVGB SB niet-complex	R23.1	40	5	200	4	93
VVGB SB complex	R23.1	60	2	120	2	20
Vooroverleg Natura 2000	A03.1	24	60	1.440	150	1.148
Vooroverleg BS	A03.1	24	2	48	1	3
Vooroverleg SB	A03.1	16	80	1.280	246	1.215
Implementatie natuurbescherming en beheerplannen			0	7.830		7.696
Totaal Natuurbescherming			881	32.292	1.251	33.350
Geluid, Lucht, EV						
Samengesteld advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	24	44	1.056	55	1.430
Samengestelde toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	16	44	704	57	999
Enkelvoudig advies geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	12	129	1.548	87	1.288
Enkelvoudige toets geluid, lucht, externe veiligheid	A01.5	12	459	5.508	492	7.567
Enkelvoudig advies geluid evenementen	A01.5	8	7	56	9	136
Enkelvoudig advies geluid APV	A01.5	5	100	500	78	824
Zonebeheer industrielaan	D04.1		0	500		534
Beschikkingen hogere waarde	R25.1	24	39	936	26	651
Ontheffing Route Gevaarlijke Stoffen	R12.1	16	3	48	3	80
Beheer monitoringstool (luchtkwaliteit)	D08.1		0	25		17
Advies milieu quickscan	A01.5	12	10	120	2	8
Advies/toetsing MER	A04.1/A04.2	32	8	256	13	341
Toetsing onderzoek MER-beoordeling	A04.3	40	37	1.480	49	2.060
Vooroverleg Milieu en RO	A03.1	32	1	32	5	364
Inpassing bedrijf	D04.3	10	0	0		
Totaal Geluid, Lucht, EV			881	12.769	876	16.299

Vervolg T&V

Taak/Product	PDC Code	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie	
			Aantal	Uren	Aantal	Uren
Overige taken						
Advies/ondersteuning OG en Beleidsafdeling OG (diverse werkvelden)	A01.3		0	3.265		1.682
Relatiebeheer	D14.1		0	800		294
Deelname crisisorganisatie	D16.1		0	225		13
Behandeling Wob-verzoek	D15.1	32	7	224	18	620
Bezwaar en Beroep	J0.01 t/m J02.4	60	57	3.420	58	3.297
Helpdesk loket / informatie-ontsluiting	D09.1		0	9.365		8.076
Planning & Control	D24.1		0	3.350		3.951
Vorbereiding Omgevingswet			0	5.200		5.974
Specifieke Projecten en/of niet benoemde taken (diversen)			0	2.635		1.500
Totaal Overige taken			64	28.484	76	25.407
Afrondingsverschil					0	0
Totaal			11.726	142.592	11.010	141.892

9.8 Raming en realisatie werkplan T&H

Taak/Product	Onderdeel hoofdzaak	Cate- gorie	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie		
				Aantal	Uren	Aantal	Uren	
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)								
T01.5 Integrale controle	Wm-regulier integraal	1	8	0	0	217	2.481	
		2	12	810	9.720	538	7.267	
		3	16	268	4.288	242	4.001	
		4	23	173	3.979	166	3.214	
		pzh	67	20	1.340	19	720	
			12	201	2.412	231	2.325	
		Gestapeld toezicht		12	427	5.124	350	4.578
T01.6Opleveringscontrole	Opleveringscontrole		14	36	504	22	440	
T03.1 Inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven		9	330	2.970	332	3.144	
T01.4 Deelcontrole	Asbest		5	248	1.240	202	2.489	
	Assimilatie		9	20	180	14	202	
	Energie/duurzaamheid		13	105	1.365	76	1.026	
	Externe veiligheid		5	1	5	2	27	
	Grondwater onttrekking		12	20	240	20	260	
	Indirecte lozingen		12	8	96	8	147	
	Meten/Verificatie		10	4	40	2	14	
	Nazorg stortplaatsen		32	14	448	14	426	
	Thema controle Afvalbeheer		9	333	2.997	1	5	
	Thema controle Afvalstoffen		9	0	0	1	3	
	Thema controle Afvalwater		9	0	0	30	293	
	Thema controle Asbestdaken		9	0	0			
	Thema controle Bodem		9	0	0			
	Thema controle Datakwaliteit		9	0	0	207	2.150	
	Thema controle Duurzaamheid		9	0	0			
	Thema controle Installatieboek		9	0	0			
	Thema controle Koeling-Energieverbruik		9	0	0			
	Thema controle Limiter		9	0	0	2	20	
	Thema controle Opslag stoffen		9	0	0	10	109	
	Thema controle Propaan		9	0	0	19	154	
	Thema controle Stookinstallaties		9	0	0	15	216	
	Vuurwerkopslag		11	219	2.409	204	1.641	
	WKO-afdichting		7	5	35	6	46	
	WKO-boorcontrole		12	20	240	22	299	
	WKO-gesloten		9	39	351	39	465	
	WKO-regulier		12	150	1.800	151	1.815	
	WKO-Start-Up		18	20	360	11	143	
	T01.1 Administratieve controle	Administratief toezicht		6	97	603	63	472
		Administratief informatieplicht		1	1.155	1.155	825	1.944
		Administratief asbest		3	141	423	139	823
Totaal Toezicht - Controle Inrichting (preventief)				4.864	44.324	4.200	43.359	
Toezicht - Overig								
T05.1 Beoordeling rapportage verplichting	Programma van eisen upd		12	13	156	64	736	
	Nattekoeltorens		7	53	371	3	46	
	WKO-administratief		6	550	3.300	589	4.432	
T05.2 Beoordeling E-PRTR-rapportage	E-PRTR		10	18	180	18	250	
T04.1 Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker		11	14	154	30	378	
T04.2 Controle vuurwerkevenement	Vuurwerkevenement		20	60	1.200	12	182	
T03.3 Gebiedscontrole specifieke wetgeving	Controle PMV		10	12	120	4	44	
Totaal Toezicht - Overig				720	5.481	720	6.068	
Overlast								
T06.1 Klachtbehandeling milieu	Afval		2	2.370	4.740	0	3.463	
	Geluid		2	0	0	1.032		
	Geur		2	0	0	435		
	Licht		2	0	0	56		
	Opslag		2	0	0	1		
	Verontreiniging		2	0	0	46		
	Overig		2	0	0	204		
T07.1 Behandeling voorvalmelding	Ongewoon voorval		2	103	206	87	339	
H05.1 Besluit op handhavingsverzoek			40	22	880	31	954	
T01.2 Aspectcontrole	Handhavingsverzoek		9	13	117	18	250	
	Melding overlast (klacht)		9	1.114	10.026	1.406	13.971	
	Ongewoon voorval		9	86	774	79	732	
	Ongewoon voorval - asbest		9	0	0	9	124	
T12.1 Controle geluidhinder	Evenementen		20	67	1.340	4	137	
T12.1 Controle geluidhinder	Overig		15	5	75		3	
Totaal Overlast				3.780	18.158	3.408	19.973	

Vervolg T&H

Taak/Product	Onderdeel hoofdzak	Cate- gorie	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie	
				Aantal	Uren	Aantal	Uren
Bodembescherming en -kwaliteit							
T09.1 Controle bodemsanering Wbb	Bodemsanering ernstig		16	145	2.320	145	2.710
	Bodemsanering niet ernstig		15	40	600	25	498
	Nazorglocatie actief		35	0	0		
	Nazorglocatie passief		15	16	240	16	254
T09.2 Controle bodemsanering niet-Wbb	Herstelplicht Wm		13	21	273	8	98
	Tanksaneringen ondergronds		11	32	352	37	510
T09.4 Controle toepassing grond- en bouwstoffen	Besluit Bodemkwaliteit		13	170	2.210	178	2.376
T09.5 Controle ontgrondingen	Ontgrondingen		11	1	11		
T09.6 Controle lozen buiten inrichting	Lozingen buiten inrichting		13	12	156	16	153
T10.1 Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming		14	11	154	11	146
Totaal Bodembescherming en -kwaliteit				448	6.316	436	6.745
Bouw en gebruik							
T13.1 Controle BRKS	BRKS (toezicht)		35	9	315	1	168
T14.1 Controle brandveilig gebruik	Brandveilig gebruik		25	9	225	8	259
Totaal Bouw en gebruik				18	540	9	427
Toezicht - Controle Inrichting (repressief)							
T02.3 Hercontrole	Asbest		5	119	595	39	218
	Assimilatie		7	3	21	2	15
	Besluit Bodemkwaliteit		8	25	200	2	20
	Bodemsanering ernstig		11	10	110	5	58
	Bodemsanering niet ernstig		9	3	27	4	85
	Brandveilig gebruik		6	0	0	2	15
	BRKS (toezicht)		6	0	0	1	10
	Energie/duurzaamheid		7	24	168	28	221
	E-PRTR		8	2	16	2	14
	Externe veiligheid		6	0	0		
	Gestapeld toezicht		6	191	1.146	268	2.031
	Grondwater onttrekking		8	2	16		
	Handhavingsverzoek		7	4	28		
	Herstelplicht Wm		9	2	18		12
	Indirecte lozingen		7	3	21	1	14
	Inventarisatie bedrijven		6	103	618	122	841
	Lozingen buiten inrichting		6	0	0	1	2
	Melding overlast (klacht)		8	126	1.008	88	665
	Meten/Verificatie		10	0	0	1	15
	Mobiele puinbreker		6	1	6		
	Nattekoeltorens		6	0	0	2	17
	Nazorg stortplaatsen		7	1	7		
	Ongewoon voorval		7	8	56	6	37
	Opleveringscontrole		6	6	36	5	38
	Programma van eisen upd		7	3	21		1
	Tanksaneringen ondergronds		6	2	12	1	9
	Thema controle Acceptatiebeleid		6	88	528		
	Thema controle Afvalbeheer		6	0	0		
	Thema controle Afvalstoffen		6	0	0	8	53
	Thema controle Afvalwater		6	0	0	17	115
	Thema controle Duurzaamheid		6	0	0		
	Thema controle Koeling-Energieverbruik		6	0	0		
	Thema controle Limiter		6	0	0	4	45
	Thema controle Opslag stoffen		6	0	0	16	132
	Thema controle Propaan		6	0	0	17	88
	Thema controle Stookinstallaties		6	0	0	6	49
	Thema controle Veiligheid		6	0	0		
	Thema controle WEEELABEX		6	0	0		
	Thema controle Installatieboek		6	0	0		
	Thema controle Datakwaliteit		6	0	0	9	44
	Vuurwerkopslag		6	35	210	4	20
	WKO-administratief		5	100	500	68	503
	WKO-afdichting		4	1	4		1
	WKO-boorcontrole		4	3	12		
	WKO-gesloten		5	1	5	5	35
	WKO-regulier		7	50	350	19	126
	WKO-Start-Up		7	8	56	7	59

Vervolg T&H

Taak/Product	Onderdeel hoofdzak	Cate- gorie	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie	
				Aantal	Uren	Aantal	Uren
	Wm-regulier integraal	1	6	0	0	16	109
		2	8	162	1.296	173	1.249
		3	8	54	432	82	654
		4	9	52	500	70	671
			6	0	0	7	50
T02.1 Administratieve controle repressief	Administratief toezicht		5	33	165	29	175
	Administratief toezicht asbest		3	55	165	63	266
	Administratief toezicht informatieplicht		5	297	1.485	94	673
T02.4 Sanctiecontrole	Administratief toezicht		6	10	60	8	63
	Administratief asbest		3	5	15	40	156
	Administratief informatieplicht		6	73	438	6	29
	Asbest		5	15	75	11	89
	Assimilatie		7	12	84	19	203
	Besluit Bodemkwaliteit		6	1	6		11
	Bodemsanering ernstig		10	2	20	1	23
	Bodemsanering niet ernstig		6	0	0	2	50
	Brandveilig gebruik		4	0	0	3	74
	Energie/duurzaamheid		7	8	56		
	E-PRTR		4	1	4		
	Externe veiligheid		6	0	0		7
	Gestapeld toezicht		7	62	434	88	702
	Grondwater onttrekking		6	0	0		
	Handhavingsverzoek		6	2	12		
	Herstelplicht Wm		6	3	18	1	9
	Indirecte lozingen		6	0	0	1	18
	Inventarisatie bedrijven		6	21	126	24	160
	Lozingen buiten inrichting		6	0	0	1	4
	Melding overlast (klacht)		6	98	588	85	653
	Meten/Verificatie		6	0	0		18
	Mobiele puinbreker		6	0	0		
	Nattekoeltorens		6	0	0	2	15
	Nazorg stortplaatsen		6	0	0		
	Ongewoon voorval		6	0	0	5	77
	Opleveringscontrole		6	1	6	2	22
	Thema controle Afvalbeheer		6	33	198		
	Thema controle Afvalstoffen		6	0	0	5	40
	Thema controle Afvalwater		6	0	0	8	67
	Thema controle Asbest		6	0	0		
	Thema controle Koeling-Energieverbruik		6	0	0		
	Thema controle Limiter		6	0	0	1	6
	Thema controle Opslagtanks-Wasplaatsen		6	0	0		
	Thema controle Opslag stoffen		6	0	0	5	29
	Thema controle Propaan		6	0	0	4	24
	Thema controle Stookinstallaties		6	0	0	2	19
	Thema controle Veiligheid		6	0	0		
	Thema controle WEEELABEX		6	0	0	1	8
	Thema controle Installatieboek		6	0	0		
	Thema controle Datakwaliteit		6	0	0	4	27
	Vuurwerkopslag		6	7	42	18	116
	WKO-administratief		5	10	50	6	38
	WKO-afdichting		7	0	0		
	WKO-boorcontrole		7	0	0		
	WKO-gesloten		6	0	0		
	WKO-regulier		7	5	35	9	59
	WKO-Start-Up		7	1	7		
	Wm-regulier		8	70	560	126	1.185
Totaal Toezicht - Controle Inrichting (repressief)				2.017	12.672	1.782	13.456

Vervolg T&H

Taak/Product	Onderdeel hoofdzak	Cate- gorie	Ken- tal	Totaal planning		Totaal realisatie	
Aantal	Uren	Aantal	Uren				
Handhaving							
H01.1a Handhavingsbesluit - Voornemen last onder dwangsom			12	362	4.344	346	4.091
H01.1b Handhavingsbesluit - Last onder dwangsom			9	224	2.016	187	1.681
H01.1c Handhavingsbesluit - Voornemen bestuursdwang			45	0	0	1	32
H01.1d Handhavingsbesluit - Last onder bestuursdwang			45	0	0		
H02.1 Bestuursdwang ten uitvoer leggen			45	0	0		
H02.1a Last onder bestuursdwang - Invorderen			9	0	0		
H02.1b Last onder bestuursdwang - Intrekken			5	0	0		
H02.2a Last onder dwangsom - Invorderen			9	86	774	52	706
H02.2b Last onder dwangsom - Intrekken			5	151	755	183	982
H03.1 Bestuurlijke strafbeschikking milieu			17	30	510	18	373
H04.1 Proces verbaal			16	21	336	7	271
Totaal Handhaving				874	8.735	794	8.136
Bezwaar & Beroep							
J01.1 Behandeling bezwaar met voorlopige voorziening			45	0	0	1	4
J01.2 Behandeling bezwaar zonder voorlopige voorziening			40	39	1.560	28	990
J02.1 Behandeling beroep met voorlopige voorziening			55	0	0	1	15
J02.2 Behandeling beroep zonder voorlopige voorziening			50	8	400	11	192
J02.3 Behandeling hoger beroep met voorlopige voorziening			55	0	0		
J02.4 Behandeling hoger beroep zonder voorlopige voorziening			50	1	50	1	15
Totaal Bezwaar & Beroep				48	2.010	42	1.216
Advisering							
A01.3 Advies milieu-aspecten beleid bevoegd gezag			17	17	289	25	526
A01.4 Advies milieu-aspecten calamiteit			17	8	136	1	15
A01.5 Advies milieu-aspecten taakuitoefening bevoegd gezag			17	31	527	38	576
A02.1a Beleidsadvies Milieu				0	2.428		1.161
A02.1b Beleidsadvies Omgevingswet				0	1.835		1.851
Totaal Advisering				56	5.215	64	4.129
Overige taken							
D09.1 Helpdesk				0	1.610		1.561
D10.1 Meldkamer				0	1.929		1.765
D11.1 Informatie-ontsluiting				0	4.364		4.035
D14.1 Relatiebeheer				0	986		830
D15.1 Behandeling WOB-verzoek		15	9	135		7	241
D16.1 Deelname crisisorganisatie			0	685			143
D19 Permanente meting			0	80			
D13 Project bevordering milieubewustzijn	Energie/duurzaamheid		0	0			
Specifieke projecten	Coördinatie vuurwerkopslag/evenementen		0	235			486
	Project ZZS rapportage (in E-prtr)		0	170			333
	Project Assimilatie onderzoek		0	120			24
	Project Bedrijfsafval Den Haag		0	500			5
	Project Warme overdracht bodemtaken		0	200			
	Project Brancheplannen		0	100			61
	Project Circulaire Economie		0	200			210
	Project Dashboard energiebesparing en verduurzaming		0	150			135
	Project Gebiedsgericht meten/monitoren ELK		0	100			32
	Project Ketentoezicht		0	1.500			1.256
	Project Lachgas opslagen		0	325			42
	Project Lozingen uit WKO-installaties		0	200			35
	Project Netwerkvorming nieuwe energie		0	200			50
	Project PFAS (depots)		0	250			179
	Project Propaantanks (communicatie)		0	70			
	Project Stookinstallaties (communicatie)		0	115			45
	Project Versterken inzicht Scheveningen haven		0	0			25
	Project Zuiveringsplicht (communicatie)		0	70			47
	Project Datakwaliteit Corona		0	0			0
	Project Duurzaamheid Den Haag		0	1.106			6
Totaal Overige taken			9	15.400	7		11.546
Afrondingsverschil						0	0
Totaal				12.834	118.851	11.462	115.055

10 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Haaglanden

Verklaring over de jaarrekening 2021

Ons oordeel

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening (hoofdstuk 5, 6, 7, 9.1, 9.2 en 9.4) van Omgevingsdienst Haaglanden ('de omgevingsdienst') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de activa en passiva van de omgevingsdienst op 31 december 2021 en van de baten en lasten over 2021, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten ('BBV');
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021, in alle van materieel belang zijnde aspecten, rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de organisatie opgestelde normenkader.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Omgevingsdienst Haaglanden gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de programmaverantwoording (het overzicht van baten en lasten over 2021) inclusief de toelichtingen (hoofdstuk 5);
- de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling (hoofdstuk 6);
- de balans per 31 december 2021 en toelichting daarop (hoofdstuk 7);
- de bijlage met de exploitatierekening (hoofdstuk 9.1);
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (hoofdstuk 9.2); en
- de bijlage met de verantwoording inzake de Wet Normering Topinkomens (hoofdstuk 9.4).

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is het BBV.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 20 december 2012 en het Controleprotocol Wet normering Topinkomens ('WNT') 2021 vallen.

XTCDFDFAW7H-209674905-20

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357,
1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414408), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180286) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Omgevingsdienst Haaglanden zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip 'materieel belang' wordt toegelicht in de sectie 'Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening'.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de bij onze controle toegepaste materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op €263.000 (2020: €259.000), waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% bedraagt en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021.

Wij zijn met het dagelijks bestuur overeengekomen dat wij aan het dagelijks bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €13.150 (2020: €12.950) rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen, of in het kader van WNT, relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, en of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in de jaarstukken anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

---

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het BBV; en voor
- de rechtmatige totstandkoming van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, opgenomen bepalingen; en
- een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de omgevingsdienst in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de omgevingsdienst.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 1 juni 2022
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. M.J.A. Koedijk RA RE

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2021 van Omgevingsdienst Haaglanden

---

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 20 december 2012, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat
  - de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing van de omgevingsdienst.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de omgevingsdienst.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de omgevingsdienst in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Ook het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de omgevingsdienst zijn financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de omgevingsdienst financiële risico's niet kan opvangen.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de omgevingsdienst, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de omgevingsdienst. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het dagelijks bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

11 Begrippen- en afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
A&O	Arbeidsmarkt en Opleiding
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BSB-m	Bestuurlijke strafbeschikking milieu
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BUS	Besluit Uniforme Saneringen
BV	Bedrijfsvoering
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DB	Dagelijks Bestuur
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DMS	Document Management Systeem
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet
EMU	Economische en Monetaire Unie
FTE	Fulltime-equivalent
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
HEIT	Haags Economisch Interventie Team
I&P	Inrichtings- en personeelsplan
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
KPI	Kritische Prestatie Indicator
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LSP	Lex Silencio Positivo
MER	Milieueffectrapportage
NAR	Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
Ow	Omgevingswet
PAS	Programma Aanpak Stikstof
PDC	Producten- en Diensten catalogus
PMV	Provinciale Milieuverordening
PIOFACH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting
PZH	Provincie Zuid-Holland
RMA	Record Management Applicatie
RO	Ruimtelijke Ordening
RRGS	Risico Register Gevaarlijke Stoffen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
T&H	Toezicht & Handhaving
T&V	Toetsing & Vergunningverlening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Vbp	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAZO	Wet Arbeid en Zorg
WKO	Warmte- en koudeopslag
Wm	Wet milieubeheer
WNT	Wet normering topinkomens